

Suvestinė redakcija nuo 2015-07-16 iki 2015-11-10

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [24-931](#), i. k. 1072230ISAK000A1-46

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL SOCIALINĖS GLOBOS NORMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

2007 m. vasario 20 d. Nr. A1-46

Vilnius

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. 259 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymą“ (Žin., 2006, Nr. [31-1092](#); 2007, Nr. [22-837](#)) 3 punktu,

1. T v i r t i n u Socialinės globos normų aprašą (pridedama).

2. Šiuo įsakymu patvirtinto Socialinės globos normų aprašo 13 ir 14 punktų nuostatos, susijusios su licencijos galiojimo sustabdymu ar licencijos galiojimo panaikinimu, taikomos nuo 2013 m. sausio 1 dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-566](#), 2012-12-11, Žin., 2012, Nr. 148-7602 (2012-12-18), i. k. 1122230ISAK00A1-566

3. Socialinės globos įstaigoms, kurios įgyvendina iš Europos regioninės plėtros fondo lėšų finansuojamą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. A1-68 „Dėl Stacionarių socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūros modernizavimo programos patvirtinimo“ patvirtintą Stacionarių socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūros modernizavimo programą ir dėl objektyvių priežasčių įstaigos modernizavimo darbų nepabaigia iki 2014 metų gruodžio 31 d., licencijos iki 2014 m. gruodžio 31 d. išduodamos netaikant reikalavimų patalpoms, nustatytų Socialinės globos normų apraše, tačiau socialinės globos įstaigos turi užbaigti modernizavimo darbus ir įsigyti leidimą-higienos pasą ne vėliau kaip iki 2015 m. rugsėjo 1 d.

Papildyta punktu:

Nr. [A1-377](#), 2014-07-14, paskelbta TAR 2014-07-14, i. k. 2014-10184

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos ir darbo ministro
2007 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. A1-46
(2012 m. gruodžio 11 d. įsakymo Nr. A1-566
redakcija)

SOCIALINĖS GLOBOS NORMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinės globos normų aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja socialinės globos teikimo likusiems be tėvų globos vaikams, vaikams su negalia, socialinės rizikos vaikams, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, socialinės rizikos asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, principus ir charakteristikas bei nustato privalomus socialinės globos įstaigų teikiamos ilgalaikės, trumpalaikės, dienos socialinės globos kokybės reikalavimus.

2. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme (Žin., 2006, Nr. [17-589](#)) ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose socialines paslaugas, apibrėžtas sąvokas.

II. SOCIALINĖS GLOBOS NORMŲ TAIKymo PRINCIPAI

3. Socialinės globos normos taikomos vadovaujantis šiais principais:

3.1. asmens teisių užtikrinimo. Organizuojant ir teikiant socialinę globą, draudžiama nepagrįstai ir neteisėtai riboti asmens teises. Visos asmens problemos sprendžiamos su asmeniui rodoma pagarba, supratimu, jautrumu bei užtikrinant ir pripažįstant asmens teisę į privatumą. Įgyvendindamas savo teises, asmuo neturi varžyti kito asmens teisių;

3.2. dalyvavimo ir bendradarbiavimo. Siekiant užtikrinti geriausią asmens interesą ir šeimos gerovę, visi socialinės globos organizavimo ir teikimo klausimai sprendžiami dalyvaujant ir bendradarbiaujant pačiam asmeniui, jo globėjui (rūpintojui) ar nepilnamečio vaiko tėvams, esant poreikiui, – kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams bei kompetentingų institucijų atstovams. Vaiko socialinė globa derinama su pagalba jo šeimai;

3.3. pasirinkimo ir socialinės globos tikslingumo. Socialinė globa organizuojama ir teikiama, remiantis išsamiu ir visapusišku asmens socialinės globos poreikio vertinimu ir socialinės globos įstaigos galimybių suteikti šias paslaugas vertinimu, pripažįstant asmens teisę rinktis jo pagrįstus lūkesčius ir teisėtus interesus atitinkančią pagalbą. Į asmens nuomonę, jeigu ji neprieštarauja asmens teisėtiems interesams, yra atsižvelgiama užtikrinant, kad nebus pažeistos ir kitų asmenų pasirinkimo galimybės;

3.4. asmens savarankiškumo ugdymo ir socialinės integracijos. Teikiant socialinę globą, asmeniui sudaroma galimybė ugdyti saviraišką ir įgūdžius, pagal galimybes savarankiškai tvarkyti savo buitį, suteikiant žmogaus orumo nežeidžiančią pagalbą, skatinančią padėti palaikyti ar kompensuoti prarastą savarankiškumą ir ugdyti gebėjimus gyventi visuomenėje, įgyvendinant savo teises bei vykdant pareigas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, šeima ir artimaisiais giminaičiais. Teikiant socialinę globą vaikams, užtikrinama saugi ir sveika vaiko ugdymosi ir vystymosi aplinka, nuo mažens formuojami savarankiško gyvenimo įgūdžiai, pagrįsti glaudžiais tarpusavio santykiais su šeima, artimaisiais giminaičiais;

3.5. nediskriminavimo. Socialinė globa organizuojama ir teikiama pagal įvertintus asmens poreikius, ir tai nepriklauso nuo asmens lyties, negalios, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, amžiaus, įsitikinimų ar pažiūrų, seksualinės orientacijos ir kitų aplinkybių, nesusijusių su socialine globa.

III. SOCIALINĖS GLOBOS NORMŲ GRUPĖS

4. Atsižvelgiant į socialinės globos teikimo vietą (socialinės globos įstaiga arba asmens namai), socialinės globos rūšį (ilgalaikė, trumpalaikė, dienos) ir į tai, kokiai socialinei žmonių grupei (likę be tėvų globos vaikai, socialinės rizikos vaikai, vaikai su negalia, suaugę asmenys su negalia, senyvo amžiaus asmenys, socialinės rizikos asmenys, priklausomi nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo) socialinė globa yra teikiama, išskiriamos šios specifinės socialinės globos normų grupės:

4.1. Likusių be tėvų globos vaikų, socialinės rizikos vaikų, vaikų su negalia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normos, taikomos vaikų socialinės globos namams, vaikų su negalia socialinės globos namams, bendruomeniniams vaikų globos namams ir vaikų su negalia grupinio gyvenimo namams (1 priedas);

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-377](#), 2014-07-14, paskelbta TAR 2014-07-14, i. k. 2014-10184

4.2. Likusių be tėvų globos vaikų, socialinės rizikos vaikų ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normos, taikomos šeimynoms (2 priedas);

4.3. Senyvo amžiaus asmenų, suaugusių asmenų su negalia ir vaikų su negalia dienos socialinės globos normos, taikomos dienos socialinės globos centrams ir kitoms socialinės globos įstaigoms, teikiančioms dienos (trumpalaikę) socialinę globą senyvo amžiaus asmenų, suaugusių asmenų ir vaikų su negalia namuose (3 priedas);

4.4. Senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normos, taikomos socialinės globos namams ir grupinio gyvenimo namams (4 priedas);

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-377](#), 2014-07-14, paskelbta TAR 2014-07-14, i. k. 2014-10184

4.5. Socialinės rizikos asmenų, priklausomų nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, trumpalaikės socialinės globos normos, taikomos psichologinės bei socialinės rehabilitacijos įstaigoms (5 priedas).

IV. SOCIALINĖS GLOBOS ATITIKTIES SOCIALINĖS GLOBOS NORMOMS VERTINIMAS

5. Socialinės globos įstaigos socialinės globos atitiktį socialinės globos normoms periodiškai, ne rečiau kaip kartą per 5 metus, tikrindamas vietoje, vertina Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Socialinių paslaugų priežiūros departamentas).

6. Siekdama socialinės globos efektyvumo, socialinės globos įstaiga (išskyrus šeimynas) nuolat pati vertina savo veiklą ir socialinės globos atitiktį socialinės globos normoms (toliau – įsivertinimas).

7. Atliekant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimą ir įsivertinimą, naudojami socialinės globos gavėjų, socialinės globos įstaigos personalo, šeimynos dalyvių grupinės ir individualios apklausos, interviu, stebėjimo, anketavimo, socialinės globos įstaigos dokumentų analizės ir kiti metodai.

8. Socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadas ir metodines rekomendacijas Socialinių paslaugų priežiūros departamentas raštu pateikia socialinės globos įstaigai. Socialinės globos įstaiga turi sudaryti galimybes susipažinti su vertinimo ir įsivertinimo išvadomis visiems suinteresuotiesiems, skelbdama šias išvadas savo interneto puslapyje.

9. Metodinę pagalbą socialinės globos įstaigoms dėl savo veiklos įsivertinimo ir socialinės globos normų taikymo teikia Socialinių paslaugų priežiūros departamentas.

10. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, remdamasis socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadomis, formuoja bendrą socialinės globos normų taikymo praktiką šalies mastu.

11. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, nustatęs, kad socialinės globos įstaiga teikia

socialinę globą, neatitinkančią socialinės globos normų, apie tai raštu ar elektroninėmis priemonėmis įspėja socialinių paslaugų įstaigą ir nustato terminą (ne ilgesnį nei 6 mėnesiai), per kurį šie neatitikimai turi būti pašalinti. Nustatyto termino neatitikimams pašalinti laikotarpiu Socialinių paslaugų priežiūros departamentas užtikrina metodinę pagalbą socialinės globos įstaigoms.

12. Apie nustatytą socialinės globos įstaigos teikiamos socialinės globos neatitiktį socialinės globos normoms Socialinių paslaugų priežiūros departamentas ne vėliau kaip per 14 darbo dienų po atlikto vertinimo raštu ar elektroninėmis priemonėmis turi informuoti socialinės globos įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, savivaldybę, kurios teritorijoje socialinės globos įstaiga veikia bei savivaldybes, kurių gyventojams teikiama socialinė globa ir (ar) vykdoma globos (rūpybos) priežiūra teisės aktų nustatyta tvarka. Apie socialinės globos įstaigų vaikams teikiamą socialinę globą, neatitinkančią socialinės globos normų, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas raštu ar elektroninėmis priemonėmis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po atlikto vertinimo praneša Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, o apie psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigų teikiamą socialinę globą socialinės rizikos asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, – Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui.

13. Jei socialinės globos įstaiga teikia socialinę globą, neatitinkančią socialinės globos normų, ir per Socialinių paslaugų priežiūros departamento nustatytą terminą (ne ilgesnį kaip 6 mėnesiai) šių neatitikimų nepašalina, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, atsižvelgdamas į nustatyto pažeidimo pobūdį, sustabdo licencijos teikti socialinę globą galiojimą. Nustačius, kad pažeidimai nekelia grėsmės socialinę globą gaunančių asmenų interesams ir saugumui, socialinė globa gali būti teikiama ir sustabdžius licencijos galiojimą.

14. Jei, sustabdžius licencijos galiojimą, per nustatytą terminą nepašalinami nustatyti socialinės globos normų neatitikimai, licencijos galiojimas panaikinamas. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas apie numatomą licencijos galiojimo panaikinimą prieš 30 kalendorinių dienų iki licencijos galiojimo panaikinimo raštu ar elektroninėmis priemonėmis informuoja savivaldybę, kurios teritorijoje socialinės globos įstaiga teikia socialinę globą, ir savivaldybes, kurių gyventojai socialines paslaugas gauna. Teisės aktų nustatyta tvarka tokiais atvejais inicijuojamas šeimos likvidavimas ir tais atvejais, kai socialinės globos įstaiga yra paskirta asmens globėja (rūpintoja), Socialinių paslaugų priežiūros departamentas kreipiasi į savivaldybę, siūlydamas spręsti asmens globėjo (rūpintojo) pakeitimo ar globos (rūpybos) panaikinimo ir naujo globėjo (rūpintojo) paskyrimo klausimą. Sprendimai dėl asmens globėjo (rūpintojo) pakeitimo ar globos (rūpybos) panaikinimo ir naujo globėjo (rūpintojo) paskyrimo yra inicijuojami ir tais atvejais, kai Socialinių paslaugų priežiūros departamentas nustato, kad sustabdžius licenciją socialinė globa negali būti teikiama, nes ji kelia grėsmę asmens interesams ir saugumui.

15. Ginčai dėl Socialinių paslaugų priežiūros departamento priimtų sprendimų (neveikimo) nagrinėjami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [13-308](#); 2000, Nr. [85-2566](#)) nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-566](#), 2012-12-11, Žin., 2012, Nr. 148-7602 (2012-12-18), i. k. 1122230ISAK00A1-566

LIKUSIŲ BE TĖVŲ GLOBOS VAIKŲ, SOCIALINĖS RIZIKOS VAIKŲ, VAIKŲ SU NEGALIA ILGALAIKĖS (TRUMPALAIKĖS) SOCIALINĖS GLOBOS NORMOS, TAIKOMOS VAIKŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAMS, VAIKŲ SU NEGALIA SOCIALINĖS GLOBOS NAMAMS, BENDRUOMENINIAMS VAIKŲ GLOBOS NAMAMS IR VAIKŲ SU NEGALIA GRUPINIO GYVENIMO NAMAMS

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
I sritis. Paslaugų paskyrimas, planavimas ir vaiko apgyvendinimas		
1.	Likusiam be tėvų globos vaikui, socialinės rizikos vaikui, vaikui su negalia (toliau – vaikas) užtikrinama galimybė susipažinti su socialinės globos įstaigomis	1.1. Vaikui, atsižvelgiant į jo amžių, brandą, sudaroma galimybė jam priimtina forma pareikšti savo nuomonę apie vaikų socialinės globos namų, vaikų su negalia socialinės globos namų, bendruomeninių vaikų globos namų ir vaikų su negalia grupinio gyvenimo namų (toliau – socialinės globos įstaigos) parinkimą (išskyrus atvejus, kai skubos tvarka apgyvendinamas socialinės rizikos vaikas). Prieš pradėdant teikti socialinę globą, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) sudaromos sąlygos apsilankyti socialinės globos įstaigose ir išklausa vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) nuomonė apie socialinės globos įstaigos tinkamumą vaiko poreikiams. 1.2. Vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui) ir kitiems vaiko gerove suinteresuotiems artimiesiems yra prieinama informacija apie socialinės globos įstaigas (teikiamas paslaugas, personalą)
2.	Užtikrinamas vaikui teikiamos socialinės globos tikslingumas, paremtas išsamiu ir visapusišku vaiko poreikių vertinimu	2.1. Vaikui socialinė globa socialinės globos įstaigoje pradėdama teikti savivaldybei priėmus sprendimą skirti vaikui socialinę globą socialinės globos įstaigoje teisės aktų nustatyta tvarka įvertinus vaiko socialinės globos poreikį. 2.2. Vaikui su negalia socialinė globa gali būti teikiama ir pagal vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) prašymą. 2.3. Likęs be tėvų globos vaikas yra apgyvendinamas socialinės globos įstaigoje, kai vaikui nustatyta globa (rūpyba) ir vaiko globėju (rūpintoju) paskirta socialinės globos įstaiga. 2.4. Socialinės rizikos vaikas yra apgyvendinamas socialinės globos įstaigoje teisės aktų nustatyta tvarka ir esant savivaldybės sprendimui dėl trumpalaikės socialinės globos skyrimo. Skubos atveju paimtas iš namų ar gatvėje rastas vaikas teisės aktų nustatyta tvarka laikinai (iki 3 parų) gali būti apgyvendintas ir be savivaldybės sprendimo. 2.5. Socialinės globos įstaigoje kaupiamoje informacijoje apie vaiką (toliau – vaiko byla) yra užfiksuotas savivaldybėje įvertintas vaiko socialinės globos poreikis (išskyrus be tėvų globos likusį vaiką), įsegtas sprendimas, jei vaikas į socialinės globos įstaigą siunčiamas savivaldybės sprendimu, arba vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) prašymas (kai vaikas su negalia). Byloje yra ir kiti su vaiko globos (rūpybos) nustatymu ir socialinės globos teikimu susiję dokumentai ar jų kopijos pagal socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymais patvirtintus Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašą, Vaiko laikinos globos nuostatus bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintus Vaiko globos organizavimo nuostatus. Jei vaikui su negalia socialinė globa pradėta teikti pagal tėvų (globėjo, rūpintojo) prašymą, socialinės globos poreikio vertinimą užtikrina socialinės globos įstaiga. 2.6. Ilgalaikė socialinė globa socialinės globos įstaigoje teikiama likusiems be tėvų globos vaikams, kuriems nustatyta nuolatinė globa. Likusiems be tėvų globos vaikams, kuriems nustatyta laikinoji globa, bei socialinės rizikos vaikams socialinės globos įstaigoje teikiama tik trumpalaikė socialinė globa.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		2.7. Vaikų socialinės globos namuose, bendruomeniniuose vaikų globos namuose socialinė globa teikiama likusiems be tėvų globos ar socialinės rizikos vaikams nuo 0 iki 18 metų. Likusiems be tėvų globos vaikams ir socialinės rizikos vaikams, vyresniems kaip 18 metų, gali būti sudaryta galimybė gyventi vaikų socialinės globos namuose, bendruomeniniuose vaikų globos namuose iki jie baigs bendrojo lavinimo, profesinio ugdymo ar specialiųjų ugdymosi poreikių užtikrinimą garantuojančias programas. Išimtiniais atvejais gyvenimo laikotarpis vaikų socialinės globos namuose, bendruomeniniuose vaikų globos namuose vyresniems kaip 18 metų vaikams gali būti pratęsimas, esant asmens motyvuotam prašymui, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos ir savivaldybės, priėmusios sprendimą skirti socialinę globą asmeniui, sutikimams, tačiau ne ilgiau kaip iki 21 metų amžiaus. Vaikų socialinės globos namai, pagal galimybes siekia, kad vyresnio amžiaus likę be tėvų globos vaikai galėtų dalyvauti savarankiško gyvenimo programose (pvz., vaikas apgyvendinamas bute, kito tipo gyvenamajame būste ir gauna nuolatinę socialinio darbuotojo pagalbą). 2.8. Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa vaikų su negalia socialinės globos namuose teikiama vaikams su negalia nuo 0 iki 18 metų (tarp jų ir turintiems sunkią negalią), kuriems, vertinant socialinių paslaugų poreikį, nustatytas visiškas nesavarankiškumas. 2.9. Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa vaikų su negalia grupinio gyvenimo namuose teikiama vaikams su negalia nuo 0 iki 18 metų (tarp jų ir turintiems sunkią negalią), kuriems, vertinant socialinių paslaugų poreikį, nustatytas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas. 2.10. Socialinės globos įstaigoje neapgyvendinami tuo metu ūimomis infekcinėmis ar kitomis pavojingomis užkrečiamomis ligomis sergantys vaikai. Vaikui išduotas pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo (šeimos ar vaikų ligų gydytojo) išrašas iš medicininių dokumentų (F027/a) yra saugomas vaiko byloje. 2.11. Socialinės globos įstaigoje yra įvertinti visi vaiko sveikatos, vystymosi, ugdymo (-osi), specialieji ir kiti poreikiai, atsižvelgiant į vaiko gebėjimus, gabumus, situaciją vaiko šeimoje, socialinę riziką, negalią, ypatumus, susijusius su vaiko amžiumi, branda, etnine kilme, kalba, religija, lytimi, rasine priklausomybe ir kita. Vertinant vaiko poreikius dalyvavo visi reikalingi specialistai ir visa tai yra užfiksuota vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 2.12. Detaliai vertindama vaikui būtinų paslaugų poreikius, socialinės globos įstaiga įvertina ir savo įstaigos galimybes šias paslaugas suteikti. Jei socialinės globos įstaiga neturi galimybių suteikti vaikui jo poreikius tenkinančių būtinų paslaugų, apie tai informuojama savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti vaikui socialinę globą (vaiko su negalia atveju – vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas)). 2.13. Užtikrinama, kad ne rečiau kaip kartą per metus iš naujo yra vertinamas vaikui teikiamos socialinės globos tikslingumas. Nustačius, kad teikiama socialinė globa nebeatitinka vaiko poreikių, apie tai (pridedant vertinusių darbuotojų išvadas) raštu informuojama savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti vaikui socialinę globą socialinės globos įstaigoje (vaiko su negalia atveju – vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas)). Jeigu ir toliau, iki bus surastas tinkamas sprendimas, tęsiamas socialinės globos teikimas, vaiko byloje yra raštiškas savivaldybės (vaiko su negalia atveju – jo tėvų (globėjo, rūpintojo)) sutikimas tęsti socialinės globos teikimą
3.	Vaikui pagal įvertintus poreikius sudaromas individualus socialinės globos planas (toliau – ISGP)	3.1. Socialinei globai vaikui teikti sudarytas ISGP, kuriame numatyta, kokiomis priemonėmis bus siekiama socialinės globos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, detalizuojamos paslaugos (socialinės, sveikatos priežiūros, ugdymo ir kitos), kurios vaikui bus teikiamos ar organizuojamos socialinės globos įstaigoje. ISGP vaikui teikiant socialinę globą yra nuolat papildomas, jame atsispindi vaiko raidos, augimo ir vystymosi būklė. ISGP numatyta vaiko ateities perspektyva, planuojamos priemonės vaiko savarankiškam gyvenimui užtikrinti, skiepijant paties vaiko atsakomybę. Sudarant ISGP naudojamosi vertinant poreikį surinkta informacija apie vaiką, jo šeimą, informacija iš šeimos ar vaikų gydytojo apie vaiko sveikatos būklę, informacija iš ugdymo įstaigos, kurią vaikas lanko (ar lankė), ir kt. ISGP rašomos žymos apie periodiškai vykdomą ISGP peržiūrą (kokie buvo pokyčiai, koks rezultatas pasiektas, kokie numatomi tolesni veiksmai, kad būtų pasiekti užsibrėžti tikslai ir uždaviniai, trumpas ISGP įgyvendinimo proceso aprašymas ir kita). ISGP yra kiekvieno vaiko byloje. 3.2. ISGP rengia socialinę globą teikiantys specialistai, dalyvaujant savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – VTAS) atstovams, socialiniams darbuotojams, kurie savivaldybės institucijos nustatyta tvarka paskirti vertinti vaikų (šeimų) socialinių paslaugų poreikį, socialiniams darbuotojams, kurie teikia socialinę priežiūrą socialinės rizikos šeimoms (toliau – savivaldybės socialiniai darbuotojai), kitiems reikalingiems specialistams. Sudarant ISGP dalyvauja vaiko pasirinktas „savas asmuo“, ugdymo įstaigos, kurią vaikas lanko (ar lankė), atstovai, pats vaikas, pagal savo amžių ir brandą gebantis išreikšti savo nuomonę, esant galimybei – vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas) ir kiti vaiko geroje suinteresuoti artimieji. ISGP yra derinamas su VTAS

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		sudaromu (sudarytu) vaiko laikinosios globos (rūpybos) planu. ISGP likusiam be tėvų globos vaikui ir vaikui su negalia sudaromas ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo socialinės globos teikimo pradžios. Vaiko byloje užfiksuota ISGP rengimo eiga, šiame procese dalyvavę asmenys. 3.3. Socialinės rizikos vaikui, kuriam nustatyta laikinoji globa, ISGP yra numatytos papildomos priemonės, susijusios su socialinės priežiūros teikimu vaiko biologinei šeimai ir vaiko grąžinimu į šią šeimą. Yra užfiksuotos socialinės globos įstaigos pastangos bendradarbiauti su vaiko tėvais (globėju, rūpintoju) 3.4. Vaikui su negalia pagal įvertintus poreikius ISGP yra numatytos priemonės, užtikrinančios vaiko specialiųjų poreikių tenkinimą. 3.5. Socialinės globos įstaiga glaudžiai bendradarbiauja su VTAS darbuotojais, savivaldybės socialiniais darbuotojais stiprinant vaiko ir jo biologinės šeimos santykius (pvz., dalyvauja sudarant bei įgyvendinant šeimų stiprinimo programas, sudaro bendradarbiavimo su vaiko biologine šeima sutartis). 3.6. Užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga planuodama ir teikdama socialinę globą vaikui, nuolat bendradarbiauja su VTAS atstovais, savivaldybės socialiniais darbuotojais, sveikatos priežiūros, pedagoginės-psichologinės tarnybos, švietimo, įdarbinimo ir kitų institucijų specialistais. Sudarant vaikui ISGP ir jį vykdant pagal galimybes bendradarbiaujama su ugdymo įstaigos ar kitos socialinių paslaugų įstaigos, kurios paslaugos vaikui buvo teikiamos prieš tai, specialistais. Tai yra užfiksuota ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose
4.	Vaikui teikiamų paslaugų efektyvumas užtikrinamas periodiškai peržiūrint ir patikslinant ISGP	4.1. Užtikrinta, kad ne rečiau kaip kas pusę metų, o atsiradus naujoms aplinkybėms, susijusioms su vaiko sveikatos būkle, jo branda ar poreikiais, nedelsiant po šių aplinkybių atsiradimo, socialinės globos įstaigos iniciatyva ISGP yra peržiūrinamas ir tikslinamas. 4.2. Peržiūrėtame ir patikslintame ISGP yra pateikta socialinės globos teikimo laikotarpiu pasiektų ar nepasiektų rezultatų analizė, įvertintos aplinkybės, dėl kurių rezultatai nebuvo pasiekti, įvertinti vaiko brandos, jo šeimos situacijos, vaiko ir jo biologinės šeimos ryšių, vaiko individualių paslaugų poreikių pokyčiai bei numatytos naujos priemonės, susijusios su naujai atsiradusių poreikių tenkinimu ir aplinkybių, dėl kurių ankstesni planuoti rezultatai nebuvo pasiekti, panaikinimu. Vyresnio amžiaus vaiko ISGP peržiūrose atsispindi vaiko palydėjimo į savarankišką gyvenimą priemonės (pvz., motyvacija rinktis profesiją, suprasti būsto įsigijimo svarbą, taupymą skatinančios priemonės ir kt.). Vaikas apie tai žino ir kartu dalyvauja planuojant ir aptariant šias priemones. ISGP peržiūroje, be paties vaiko, dalyvauja ir kiti sudarant pirminį planą dalyvavę asmenys. 4.3. Užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga nuolat palaiko ryšį su vaiko tėvais (globėju, rūpintoju), broliais, seserimis, o esant poreikiui – su kitais vaiko gerove suinteresuotais artimaisiais, pateikia informaciją apie ISGP sudarymo ir vykdymo eigą, jei tai neprieštarauja vaiko interesams, ir, bendradarbiaudami su VTAS ir savivaldybės socialiniais darbuotojais, kartu numato socialinės pagalbos šeimai priemones. Atsiradus vaiko sveikatos būklės ar kitiems vaiko asmenybės formavimosi pasikeitimams, su vaiko tėvais (globėju, rūpintoju) kuo skubiau susisiekiama. Pokyčiai ir informacija, kad apie juos pranešta vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui), yra užfiksuoti ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose
II sritis. Artimos šeimos namų aplinkos sukūrimas		
5.	Vaikui sukuriami ir užtikrinami jo poreikius atitinkanti sveika, saugi aplinka	5.1. Vaikas gauna jo fiziologinius poreikius ir sveikatos būklę atitinkantį maitinimą, įvertinus jo individualius poreikius, būtinumą gauti dietinį maitinimą ir, esant galimybėms, atsižvelgiant į vaiko pageidavimus. Socialinės globos įstaigos (išskyrus bendruomeninius vaikų globos namus ir vaikų su negalia grupinio gyvenimo namus) maitinimą organizuoja pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintus maitinimo organizavimą socialinės globos įstaigose reglamentuojančius teisės aktų reikalavimus. 5.2. Vaikas individualiai pagal socialinės globos įstaigos nustatytą tvarką aprūpinamas patalyne, rankšluosčiais, rūbais, reikiamomis higienos priemonėmis ir kitais būtinais daiktais, atsižvelgiant į vaiko amžių, lytį ar neplanuotai atsiradusias aplinkybes. Vaikui, pagal galimybes, sudaromos sąlygos dalyvauti įsigyjant šiuos daiktus, vaikas, gebantis pareikšti savo nuomonę, tai gali patvirtinti. 5.3. Socialinės globos įstaigoje yra sudaromos galimybės vaikui išreikšti savo pageidavimus dėl maitinimo, aprangos ir kt. Vaikas aprūpintas apranga, atsižvelgiant į vaiko amžių, lytį, metų laiką bei, esant galimybėms, į vaiko estetinę skonį ir pageidavimus. Vaikui, pagal galimybes, sudaromos sąlygos kartu su darbuotojais vykti į parduotuves, su vaiku tariamasi dėl reikalingų daiktų, rūbų ir kt. pirkimo, vaikas kartu su darbuotojais planuoja, kas jam labiausiai reikalinga įsigyti, ir dalyvauja įsigyjant jam reikalingus daiktus, maisto produktus ir kt.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		5.4. Vaikui skiepijamos žinios apie sveiką maitinimąsi, diegiami sveiko maisto pasirinkimo įgūdžiai perkant maisto produktus ar užsisakant maistą viešo maitinimo įstaigose. 5.5. Vaikas pagal savo amžių ir brandą gauna saugaus elgesio įgūdžių ir žinių, padedančių suprasti, koks elgesys ir įpročiai yra nepriimtini, siekiant išvengti neigiamų pasekmių ir apsaugoti nuo galinčių daryti jam žalą ryšių tiek socialinės globos įstaigoje, tiek visuomeninėje aplinkoje. Socialinės globos įstaiga turi rašytines vidaus tvarkos taisykles, kuriose įvardijama, koks vaiko elgesys traktuojamas kaip saugus, koks – kaip žalingas ar netinkamas bei kokios specialios priemonės vaiko netinkamo elgesio korekcijai gali būti taikomos. Vaikas, atsižvelgiant į amžių ir brandą, yra supažindintas su šiomis taisyklėmis, vaikas žino, koks jo elgesys traktuojamas kaip nesaugus bei galimos tokio elgesio pasekmės. 5.6. Užtikrinta saugi ir stabili vaiko gyvenamoji aplinka, kuri fiziškai ir emociškai yra artima šeimos aplinkai: mokoma, ugdoma ir skatinama pasireikšti vaiko gebėjimams palaikyti nuoseklius, emociškai stabilius ryšius su šeima, kitais artimais žmonėmis, formuojami ilgalaikiai vaiko, jo draugų, teikiant socialinę globą dalyvaujančių asmenų santykiai, pagrįsti pagarba, meile ir tarpusavio supratimu. 5.7. Užtikrinta vaiko apsauga nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, įžeidinėjimų dėl rasės, religijos, negalios, socialinės padėties, asmeninių savybių, gebėjimų ir kita. Siekiant užtikrinti vaiko saugumą, esant poreikiui, vaikui suteikiama visokeriopa specialistų pagalba (psichologo konsultacijos ir pan.). Socialinės globos įstaigoje įvykę neigiamo pobūdžio įvykiai, susiję su nelaimingais atsitikimais ar vaiko teisių pažeidimais ir pan., yra registruojami Neigiamo pobūdžio įvykių ir jų pasekmių vaikui registravimo žurnale, analizuojamos juos sukėlusios priežastys ir priimami sprendimai, kaip jų išvengti ateityje. Neigiamo pobūdžio įvykių ir jų pasekmių vaikui registravimo žurnale yra žymos dėl informacijos apie įvykusius incidentus socialinės globos įstaigoje pateikimo VTAS ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Darbuotojai žino apie įvykusio neigiamo pobūdžio įvykio pasekmes vaikui ir taiko prevencines priemones, kad būtų išvengta panašių įvykių ateityje. 5.8. Vaikų socialinės globos namuose, vaikų su negalia socialinės globos namuose gyvenamoji aplinka kuriama pagal šeimai artimos aplinkos modelį – šeimynų (grupių) principu. 5.9. Vaikų socialinės globos namų (netaikoma vaikų su negalia socialinės globos namams) šeimynoje (grupėje) gyvena ne daugiau kaip 12 vaikų. Jei šeimynoje (grupėje) apgyvendinamas likęs be tėvų globos vaikas su negalia, šeimynoje (grupėje) vaikų skaičius yra ne didesnis kaip 10 vaikų. Vaikų socialinės globos namai siekia (turi parengtą ir su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija suderintą priemonių planą), kad nuo 2016 metų šeimynoje (grupėje) gyventų ne daugiau kaip 8 likę be tėvų globos ir (ar) socialinės rizikos vaikai. Jei šeimynoje (grupėje) bus apgyvendinamas likęs be tėvų globos vaikas su negalia arba vaikas, turintis elgesio ir emocinių sutrikimų, šeimynoje (grupėje) nuo 2016 metų galės gyventi ne daugiau kaip 6 vaikai. Vaikų socialinės globos namuose didesnės šeimynos (grupės) nuo 2016 metų galės būti formuojamos tik tais atvejais, kai broliai ir seserys bus apgyvendinami kartu, bet visais atvejais šeimynoje (grupėje) negalės gyventi daugiau kaip 10 vaikų. 5.10. Vaikų su negalia socialinės globos namų šeimynoje (grupėje) gyvena ne daugiau kaip 8 vaikai su negalia. Vaikų su negalia socialinės globos namai siekia (turi parengtą ir su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija suderintą priemonių planą), kad nuo 2016 metų šeimynoje (grupėje) gyventų ne daugiau kaip 6 vaikai. Vaikų su negalia socialinės globos namuose didesnės šeimynos (grupės) nuo 2016 metų galės būti formuojamos tik tais atvejais, kai broliai ir seserys bus apgyvendinami kartu, bet visais atvejais šeimynoje (grupėje) negalės gyventi daugiau kaip 8 vaikai. 5.11. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose gyvenamoji aplinka kuriama pagal šeimai artimos aplinkos modelį. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose (nuo 2015 metų) turi gyventi ne daugiau kaip 8 likę be tėvų globos vaikai ir (ar) socialinės rizikos vaikai. Broliai ir seseris apgyvendinant kartu, bendruomeniniuose vaikų globos namuose gali gyventi ne daugiau kaip 10 vaikų. 5.12. Vaikų su negalia grupinio gyvenimo namuose gyvenamoji aplinka kuriama pagal šeimai artimos aplinkos modelį. Vaikų su negalia grupinio gyvenimo namuose (nuo 2015 metų) gyvena ne daugiau kaip 10 neįgalių vaikų
6.	Vaikui užtikrinama aplinka, pagrįsta abipusiu vaiko ir socialinės globos įstaigos	6.1. Vaikui sukurta stabili teigiama emocinė aplinka, kurioje jis jaučiasi pripažintas, mylimas, reikalingas, svarbus ir saugus, ir tai nepriklauso nuo jo emocinės, sveikatos būklės ar vystymosi sutrikimų.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	darbuotojų pasitikėjimu, pagarba ir meile	6.2. Socialinės globos įstaigoje gyvenantis vaikas turi „savą asmenį“ – pasirinktą socialinės globos įstaigos darbuotoją. Vaikas „savam asmeniui“ patiki problemas, yra išklausomas, juo pasitiki ir jaučia jam prierašumą. 6.3. Palaikoma vaiko iniciatyva, noras aptarti iškilusias problemas kartu su socialinės globos įstaigos darbuotojais, savivaldybės socialiniais darbuotojais, esant poreikiui – ir kitais specialistais, nuolat užtikrinamas vaiko žinojimas, kad jis bus suprastas ir neatstumtas. Socialinės globos įstaigoje su vaikais dirbantys darbuotojai turi žinių, kaip identifikuoti vaiko netinkamo elgesio motyvus bei priežastis, ir kartu su vaiku aptaria tinkamiausius elgesio korekcijos būdus
7.	Vaikui užtikrinama visavertės asmenybės vystymąsi motyvuojanti ir stimuliuojanti, vaiko interesų raišką bei vaiko tinkamą auklėjimą skatinanti aplinka	7.1. Vaikui, atsižvelgiant į jo amžių ir brandą, sudarytos galimybės laisvai reikšti savo nuomonę, pažiūras ar pageidavimus, sprendžiant klausimus, susijusius su jo, kaip visavertės asmenybės, vystymusi. Vaikas dalyvauja su jo poreikių užtikrinimu susijusiuose procesuose (išsigyjant prekes, būtiniausius daiktus, planuojant vizitus pas gydytojus ir pan.). 7.2. Vaikui, atsižvelgiant į jo amžių ir brandą, padedama suvokti saviraiškos, atstovavimo ir dalyvavimo principus, atsižvelgiant į jo individualius poreikius ir interesus. Vaikas pagal savo amžių ir brandą dalyvauja priimant sprendimus dėl socialinės globos įstaigos veiklos, dalyvauja visuomeninėje veikloje, bendruomenės gyvenime. Socialinės globos įstaigos personalas, atsižvelgdamas į vaiko amžių ir brandą, patiki vaikui įvairias užduotis (darbus), už kurias jis yra atsakingas. Atsižvelgiant į vaiko amžių ir brandą, yra ugdoma vaiko atsakomybė. 7.3. Vaikas turi teisę praktikuoti valstybės pripažintą tradicinę religiją pagal savo, tėvų (globėjo, rūpintojo) įsitikinimus, jei tai neprieštaruoja vaiko interesams. Socialinės globos įstaiga sudaro tam sąlygas ir skiria dėmesį vaikų sielovadai, su tuo susijusios priemonės numatytos vaiko ISGP ar kituose vaiko byloje prideduose dokumentuose. 7.4. Atsižvelgiant į individualius vaiko sugebėjimus, elgesio ypatumus, emocinę būklę, sudaryta vaiko, kaip visavertės asmenybės, vystymuisi palanki, padrąsinanti aplinka. Darbuotojams, atsakingiems už vaiko ugdymą, sudarytos galimybės įgyti naujų ir gilinti turimas žinias vaiko asmenybės vystymosi bei jo interesų raiškos klausimais. Darbuotojai šias žinias taiko praktikoje. 7.5. Vaikui užtikrinta pareigos ir atsakomybė formuojanti aplinka, kurioje lavinami jo gebėjimai, stiprinama motyvacija pačiam spręsti savo problemas. Tam užtikrinti socialinės globos įstaigoje taikomos vaiko teisių nepažeidžiančios drausminančios specialios priemonės vaiko netinkamo elgesio korekcijai (pvz., įvairūs draudimai tam tikrą laiką užsiimti mėgstama veikla), kitos atsakomybę skatinančios priemonės, kurios numatytos socialinės globos įstaigos rašytinėse vidaus tvarkos taisyklėse socialinės globos įstaigoje gyvenantiems vaikams. Socialinės globos įstaigoje su vaikais dirbantys darbuotojai gerbia vaiko teises ir turi žinių, kaip užtikrinti geriausią vaiko interesą. 7.6. Vaikui, atsižvelgiant į jo amžių, brandą, motyvaciją, laikantis bendrų gyvūnų auginimo ir laikymo taisyklių, sudarytos galimybės socialinės globos įstaigoje auginti naminį gyvūnėlį (žuvytes akvariumuose ar pan.) ir juo rūpintis
III sritis. Vaiko vystymosi poreikių užtikrinimas, vaiko įgalinimas		
8.	Vaiko fizinę ir psichinę sveikatą užtikrina tinkamai ir laiku organizuojamos sveikatos priežiūros paslaugos	8.1. Vaikas yra įregistruotas pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje. Tais atvejais, kai be tėvų globos likęs vaikas ar vaikas su negalia į socialinės globos įstaigą atvyksta iš kitos savivaldybės, siekiant užtikrinti tinkamą sveikatos priežiūros paslaugų organizavimą, už likusio be tėvų globos vaiko registraciją pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje yra atsakinga socialinės globos įstaiga, už vaiko su negalia registraciją – vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas). Pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaiga pasirinkta arčiausiai socialinės globos įstaigos (vaiko gyvenamosios) vietos arba yra patogiausiai pasiekiamą. 8.2. Ne rečiau kaip kartą per metus teisės aktų nustatyta tvarka profilaktiškai tikrinama vaiko sveikata ir tai yra užfiksuota ISGP ar kituose vaiko byloje prideduose dokumentuose. 8.3. Vaikas paskiepytas laiku pagal Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių ir tai yra užfiksuota ISGP ar kituose vaiko byloje prideduose dokumentuose. 8.4. Vaikui užtikrintas sveikatos priežiūros paslaugų, tarp jų ir psichikos sveikatos paslaugų, prieinamumas sveikatos priežiūros įstaigose. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose vaiko byloje prideduose dokumentuose.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		8.5. Vaikui garantuojamas pirmosios medicinos pagalbos suteikimas ir nuolatinis jo sveikatos būklės stebėjimas. Sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo funkcijos yra priskirtos konkrečiam darbuotojui (darbuotojams). Tai nustatyta pareigybių aprašymuose, darbuotojai apie tai yra informuoti. 8.6. Socialinės globos įstaigos darbuotojai turi žinių apie pirmosios medicinos pagalbos suteikimą. Šios žinios patvirtintos atitinkamais pažymėjimais ir yra periodiškai atnaujinamos 8.7. Vaikas pagal poreikį yra aprūpintas būtinomis techninės pagalbos priemonėmis, protezinės ir ortopedinės technikos priemonėmis (dantų sukandimo korekcijos, pablogėjusios regos, klausos koregavimo ir kita). 8.8. Vaikų socialinės globos namuose (kai juose socialinę globą gauna daugiau kaip 25 vaikai su negalia) ir vaikų su negalia socialinės globos namuose (kai juose socialinę globą gauna daugiau kaip 25 vaikai su negalia) slaugos paslaugos privalo būti teikiamos pačioje įstaigoje teisės aktų nustatyta tvarka. 8.9. Slaugomam vaikui užtikrinta kokybiška nuolatinė priežiūra ir globa. Vaikų su negalia socialinės globos namai yra apsirūpinę ar planuoja apsirūpinti techninės pagalbos priemonėmis, padedančiomis darbuotojams saugiai ir kokybiškai atlikti kasdienes funkcijas (priemonės vaikui pakelti, perkelti, maudyti, transportuoti (vaikų su negalia socialinės globos namų viduje), maitinti ir kt.). 8.10. Slaugomas vaikas yra aprūpintas reikalingomis slaugos priemonėmis (sauselnės, paklodės, čiužiniai pragulų profilaktikai, čiužiniai nuo pragulų ir kt.) ir teisės aktų nustatyta tvarka aprūpinamas reikalingomis vaikui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis (pritaikytos lovos, vežimėliai ir kt.)
9.	Vaikui sukuriama palanki ugdymosi aplinka	9.1. Socialinės globos įstaiga pagal įvertintus vaiko poreikius ikimokyklinio / priešmokyklinio amžiaus vaikui organizuoja ikimokyklinį / priešmokyklinį ugdymą atitinkamose ugdymo įstaigose. 9.2. Mokyklinio amžiaus vaikui pagal galimybes ir sveikatos būklę yra sudarytos sąlygos mokytis pagal jo poreikius atitinkančias ugdymo programas bendrojo lavinimo, profesinėje, specialiojoje mokykloje ar kito tipo ugdymo įstaigoje. 9.3. Socialinės globos įstaiga, esant būtinybei, tarpininkauja tarp vaiko ir ugdymo įstaigos, kad būtų užtikrintas reikiamas ugdymo procesas, ir bendradarbiauja su šia įstaiga, siekdama ugdymo tikslų. 9.4. Esant būtinybei, organizuojamas vaiko specialusis ugdymas socialinės globos įstaigoje. Jei specialusis ugdymas organizuojamas socialinės globos įstaigoje, jis vykdomas pagal patvirtintas specialiojo ugdymo programas, vadovaujantis švietimą ir ugdymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Darbuotojai, atsakingi už vaikų su negalia ugdymą, įgyja naujų ir gilina turimas darbo pagal specialaus ugdymo programas žinias. 9.5. Vaikui garantuotos sąlygos ugdytis, atsižvelgiant į jo norus, gebėjimus, poreikius, gabumus ir talentus, sudarytos galimybės žaisti, sportuoti ir bendrauti su kitais vaikais bei tenkinti kitus saviraiškos poreikius. Vaikas turi ir naudojasi žaislais, sportiniu inventoriu, lavinamosiomis priemonėmis, atitinkančiomis jo amžių ir brandą ir pagamintomis iš nekenksmingų vaiko sveikatai medžiagų. 9.6. Užtikrinta, kad ypatingi vaiko gebėjimai ir gabumai yra pastebimi ir sudarytos sąlygos šiems gebėjimams bei gabumams realizuoti. Vaikai pagal galimybes lanko būrelius, sporto, muzikos ir kitas vaikų neformaliojo ugdymo įstaigas. 9.7. Socialinės globos įstaigoje dėmesys kreipiamas į vaiko galimybių ir gebėjimų mokytis bei ugdytis įvertinimą, su vaiko gebėjimų ugdymu susijusios priemonės numatytos ISGP. Socialinės globos įstaigoje su vaikais dirbantys darbuotojai pažįsta ikimokyklinio, priešmokyklinio, mokyklinio amžiaus vaikų pedagogus ir nuolat palaiko su jais ryšį, „savas asmuo“ ar kiti socialinės globos įstaigos darbuotojai lankosi tėvų susirinkimuose, gali apibūdinti, kaip vaikui sekasi mokytis, kokios problemos jam kyla ugdymo įstaigoje dėl jo elgesio, santykių su kitais vaikais, pedagogais ir pan. 9.8. Vaikui sudarytos sąlygos skaityti knygas, saugiai naudotis informacinėmis technologijomis ir kitomis jo ugdymuisi reikalingomis priemonėmis, atitinkančiomis vaiko brandą, įgūdžius ir interesus. Esant poreikiui, vaikui taikomos alternatyvios komunikacijos priemonės (gestų kalba, Brailio raštas ir kita). 9.9. Mokyklinio amžiaus vaikui ugdomas supratimas apie pareigą mokytis ir jis yra skatinamas tai daryti. Užtikrinta, kad, esant būtinybei, vaikui bus suteikiama

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		pagalba ruošiant pamokas ar rengiantis egzaminams. 9.10. Vaikui siūlomos ir taikomos ugdymo (-os), socializacijos ir užimtumo programos, atitinkančios jo amžių, brandą, ugdymosi poreikius bei interesus. Darbuotojai ir vaikas pagal savo amžių ir brandą gali apibūdinti dalyvavimo programoje poveikį
10.	Siekiami vaiką įgalinti ir jam padedama įgyti socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių	10.1. Ugdoma vaiko savikontrolė, emocijų, jausmų ir elgesio raiška, formuojamas pareigų ir atsakomybės supratimas, skiepijama atsakomybė už savo veiksmus. Darbuotojai gali įvardyti taikomus metodus ir priemones, jų poveikį, rezultatus. 10.2. Skatinami pozityvūs vaiko santykiai su kitais vaikais, socialinės globos įstaigos darbuotojais, tėvais (globėju, rūpintoju), sukuriant jaukią ir malonią, stresinių situacijų nesukeliančią aplinką. 10.3. Ugdomas pozityvus vaiko individualumo, savęs suvokimo jausmas. Vaikas pagal savo amžių ir brandą turi žinių šeimos planavimo, lytinio gyvenimo, tėvystės (motinystės) įgūdžių klausimais. 10.4. Vaikas pagal savo amžių ir brandą turi žinių profesinio orientavimo klausimais. 10.5. Ugdomi visuomenei priimtino elgesio ir savarankiškumo įgūdžiai, kurie vaikui reikalingi, kai jis yra už socialinės globos įstaigos ribų. 10.6. Vaikui sudarytos sąlygos įgyti kiek įmanoma daugiau darbinių, namų ūkio, biudžeto tvarkymo, pirkimo ir kitų kasdieniniame gyvenime būtinų įgūdžių, padėsiančių užtikrinti jo savarankiškumą ateityje. Socialinės globos įstaigoje vaikas motyvuojamas būti kuo daugiau savarankiškas, ugdant savitvarkos gebėjimus (maisto gaminimosi savo reikmėms įgūdžius, gyvenamųjų patalpų ir aplinkos tvarkymosi, drabužių skalbimo, lyginimo, taisymo, mokymosi naudotis buitine technika, higienos priemonių įsigijimo, naudojimosi visuomeniniu transportu bei transporto bilietų įsigijimo įgūdžius ir kita). Šiose veiklose vaikas pagal savo amžių ir brandą dalyvauja tiesiogiai padedant darbuotojams. Vaikas pagal savo amžių ir brandą sugeba apibūdinti savo pareigas ir atsakomybę įvairiose kasdieninio gyvenimo srityse. 10.7. Užtikrintas vaiko estetiškas lavinimas, mokoma etiketo. Vaikas pagal savo amžių, lytį ir brandą turi žinių šiais klausimais. 10.8. Darbuotojai, atsakingi už vaiko ugdymą, įgyja naujų ir nuolat gilina turimas vaiko savikontrolės, valios, jausmų ugdymo, pozityvių santykių svarbos, etikos normų atskirais vaiko amžiaus tarpsniais žinias bei įgūdžius. 10.9. Vaikų apranga, elgesys atitinkamose situacijose, jų gyvenamojoje erdvėje sukurta aplinka atspindi etiketo žinojimą ir estetinių vertybių supratimą. 10.10. Vaikui pagal jo amžių, brandą, sveikatos būklę bei specialiuosius poreikius užtikrintas asmens higienos įgūdžių ir savitvarkos gebėjimų lavinimas. 10.11. Esant poreikiui, vaikui užtikrinama pagalba atliekant buitines darbus, ugdant savitvarkos gebėjimus. Vaikas su negalia yra aprūpintas priemonėmis, padedančiomis lavinti ir palaikyti vaiko dėl sveikatos būklės prarastus ar neįgytus socialinius įgūdžius. 10.12. Socialinės globos įstaiga, siekdama padėti vaikui rengtis savarankiškam gyvenimui ir integruotis į visuomenę, kiekvieną mėnesį užtikrina kišenpinigių smulkios išlaidoms skyrimą ir, esant galimybėms, teikia kitą finansinę bei materialinę paramą. Kišenpinigiai skiriami vaikams ne vėliau nei nuo 7 metų. Vaikams nuo 14 metų amžiaus mokamų kišenpinigių dydis yra ne mažesnis kaip 0,4 BSI per mėnesį (išskyrus vaikams su negalia). Vaikams su negalia kišenpinigiai mokami atsižvelgiant į jų savarankiškumo lygį, gebėjimą išreikšti savo nuomonę, priimti sprendimus. Vaikui išmokamų kišenpinigių dydis laikinai gali būti stabdomas ar mažinamas kaip drausminimo priemonė ir didinamas kaip skatinamoji priemonė. Vaikas pagal savo amžių ir brandą bei darbuotojai, atsakingi už vaiko ugdymą, žino ir gali apibūdinti vaiko kišenpinigių mokėjimo tvarką ir šių kišenpinigių tikslą
11.	Užtikrinamas vaiko socialinių ryšių su tėvais (globėju, rūpintoju), esant poreikiui, šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, bendruomenės nariais ar	11.1. Vaikui padedama suvokti priklausomybės šeimai reikšmę, plėtoti ir stiprinti stabilius tarpasmeninius vaiko ir biologinės šeimos ryšius, vaiko ryšius su artimaisiais giminaičiais, pagrįstus pagarba ir meile. Socialinės globos įstaigoje broliai ir seserys neišskiriami, palaikomas ir skatinamas jų tarpusavio bendravimas ir tarpusavio ryšių stiprinimas, jei tai nežeidžia vaikų interesų. 11.2. Vaikas pagal savo amžių ir brandą sugeba apibūdinti socialinius ryšius su tėvais (globėjais, rūpintojais) ar artimaisiais giminaičiais bei išsako nuomonę ar bendrauja su jais

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	institucijomis palaikymas ir stiprinimas	11.3. Socialinės globos įstaiga likusiam be tėvų globos vaikui sudaro galimybę laikinai išvykti iš globos įstaigos (svečiuotis) socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka. Vaiko su negalia išvykimas pas tėvus (globėjus, rūpintojus) įforminamas vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų) ir socialinės globos įstaigos susitarimu. 11.4. Vaikui su negalia užtikrinta, kad jis gali laikinai savo noru išvykti svečiuotis pas tėvus (globėją, rūpintoją) švenčių dienomis, savaitgaliais ir ilgesniam laikotarpiui – iki 45 kalendorinių dienų per metus (dėl svarbių priežasčių vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) prašymu gali būti nustatytas ir ilgesnis laikotarpis). 11.5. Išvykstant (išskyrus vaiko su negalia išvykimą pas tėvus (globėjus, rūpintojus)) vaikui maistui ar kitiems poreikiams gali būti skiriami pinigai pagal socialinės globos įstaigos patvirtintą tvarką. Vaiko išvykimo atvejai yra užfiksuoti ISGP ar kituose vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 11.6. Vaikui yra išlaikoma galimybė grįžti į socialinės globos įstaigą tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir buvo apgyvendintas, remiantis socialinės globos įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose socialinės globos įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyta tvarka. 11.7. Socialinės globos įstaigoje su vaikais dirbantys darbuotojai supranta šeimos reikšmę, nepriklausomai nuo vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) ar artimųjų giminaičių socialinės padėties, kalba apie juos pagarbiai, neturėdami jų atžvilgiu neigiamų nuostatų. 11.8. Socialinės globos įstaigoje su vaikais dirbantys darbuotojai turi žinių, kaip ugdyti vaiko bendravimo įgūdžius, ir nuolat šias žinias tobulina mokymuose, seminaruose bei kituose kvalifikacijos kėlimo renginiuose, tai yra užfiksuota įstaigos veiklos planuose bei ataskaitose. 11.9. Vaikui sudarytos sąlygos bendrauti, pasikviesti draugus, jam padedama išmokyti užmegzti kontaktus su bendraamžiais bei suaugusiais asmenimis, ugdomas vaiko socialinių ryšių svarbos žmogaus gyvenime supratimas. Su giminystės ryšių neturinčiais suaugusiais asmenimis iš išorės vaikas gali bendrauti socialinės globos įstaigos socialiniams darbuotojams (socialiniams pedagogams) žinant ar jiems patiems tiesiogiai dalyvaujant. Vaikas pagal savo amžių ir brandą gali apibūdinti tarpasmeninius savo ir kitų asmenų ryšius. 11.10. Likusiam be tėvų globos vaikui ar socialinės rizikos vaikui, taip pat vaikui su negalia, gebančiam išreikšti savo nuomonę, sudarytos galimybės asmeniškai bendrauti su VTAS atstovais, savivaldybės socialiniais darbuotojais ir kitais specialistais, sprendžiant jo gyvenimo atskirai nuo tėvų bei grąžinimo į šeimą problemas. Vaikas pagal savo amžių ir brandą gali apibūdinti tokį bendravimą ir jo rezultatus. 11.11. Likęs be tėvų globos vaikas visam laikui gali išvykti pas tėvus (globėjus, rūpintojus), kai teisės aktų nustatyta tvarka yra grąžinamas į šeimą. Socialinės globos įstaiga, kaip buvęs vaiko globėjas (rūpintojas), dalyvauja VTAS priimančiam sprendimą dėl vaiko grąžinimo vaiko tėvams bei gali dalyvauti grąžinant vaiką tėvams. Vaiko išvykimas iš socialinės globos įstaigos visam laikui yra įformintas socialinės globos įstaigos administracijos įsakymais
IV sritis. Vaiko palydėjimas į savarankišką gyvenimą		
12.	Socialinės globos įstaiga yra atsakinga už tai, kad vaikas būtų tinkamai pasirengęs savarankiškam gyvenimui ar gyvenimui bendruomenėje	12.1. Socialinės globos įstaiga yra atsakinga planuoti ir įgyvendinti vaiko palydėjimo į savarankišką gyvenimą ar gyvenimo bendruomenėje priemones (pvz., kartu su vaiku sudaro savarankiško gyvenimo programas, aptaria būsto nuomos, socialinio būsto suteikimo galimybes ir suteikia žinių šiose srityse). 12.2. Likęs be tėvų globos vaikas, esant galimybei, ir vaikas su negalia, ne vėliau kaip prieš 3 metus, iki jam sueis 18 metų, padedamas socialinio darbuotojo ir kitų specialistų, tampa pagrindiniu ISGP, kuriame akcentuojami jo pasirengimo savarankiškam gyvenimui etapai, sudarytoju. Planuojamos priemonės vaikui neprimetamos, bet suderinamos su vaiko nuomone ir pageidavimais, vaikas aktyviai skatinamas pats priimti sprendimus ir konsultuojamas. ISGP planuojamos praktinių gyvenimo įgūdžių formavimo, įgūdžių ir supratimo apie profesijos ar amato pagal vaiko pomėgius įsigijimo būtinumo, motyvacijos dirbti vasaros ar moksleivių atostogų metu, uždirbtų pinigų ar kišenpinigių taupymo ir pan. priemonės. 12.3. Vaiko šio laikotarpio ISGP numatytas priemonės socialinės globos įstaiga, pagal galimybes, pritaiko praktikoje: apgyvendina vaiką bute, kito tipo gyvenamajame būste, kuriame vaikas, padedant socialiniam darbuotojui, pritaiko turimus savarankiškumo įgūdžius atlikdamas kasdieninio gyvenimo funkcijas.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		12.4. Likęs be tėvų globos vaikas, esant galimybei, ir vaikas su negalia, nuo 15 metų turi įsivaizdavimą kur jis mokysis, kokios sieks profesijos ar amato, kur gyvens (nuomosis būstą, gaus socialinį būstą ar teisės aktų nustatyta tvarka liks gyventi socialinės globos įstaigoje ir pan.), planuoja, kaip panaudos teisės aktų nustatyta tvarka mokamą įsikūrimo pašalpą ar savo sutaupytas lėšas ir pan. 12.5. Socialinės globos įstaiga įvertina vaiko su negalia, sukakusio pilnametystės amžių, poreikius ir ieško galimybių jį apgyvendinti bendruomenėje. Nesant galimybės vaiką su negalia, sukakusį pilnametystės amžių, apgyvendinti bendruomenėje, socialinės globos įstaiga inicijuoja socialinės globos tęstinumą socialinės globos įstaigoje. 12.6. Vaiko su negalia, sukakusio pilnametystės amžių, prašymas išvykti iš socialinės globos įstaigos gyventi savarankiškai, yra jo byloje. Siekiant užtikrinti pagalbos vaikui su negalia, sukakusiam pilnametystės amžių, tęstinumą, socialinės globos įstaiga, likus 3 mėnesiams iki vaiko su negalia, sukakusio pilnametystės amžių, išvykimo iš jos, kreipiasi į savivaldybę su prašymu inicijuoti vaiko su negalia, sukakusio pilnametystės amžių, socialinės adaptacijos (reabilitacijos) bendruomenėje plano sudarymą. Socialinės globos įstaiga aktyviai dalyvauja sudarant šį planą savivaldybėje
13.	Socialinės globos įstaiga pagal galimybes užtikrina pagalbą ir pasibaigus likusio be tėvų globos vaiko ir vaiko su negalia globai (rūpybai)	13.1. Socialinės globos įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka tarpininkauja tarp likusio be tėvų globos vaiko, esant galimybei, ir vaiko su negalia, besirengiančio palikti socialinės globos įstaigą, ir atitinkamų institucijų, kad būtų suteikta teisės aktų nustatyta finansinė parama, užmegzti kontaktai su socialine aplinka, padėsiantys vaikui užtikrinti reikiamas socialinės integracijos priemones, ir pan. 13.2. Socialinės globos įstaiga rūpinasi vaiko, išvykstančio iš socialinės globos įstaigos gyventi savarankiškai, kokybiško gyvenimo užtikrinimu. Socialinės globos-įstaiga pagal galimybes, jei vaikas neprieštarauja ar kreipiasi pats, pasibaigus likusio be tėvų globos vaiko, esant galimybei, ir vaiko su negalia, globai (rūpybai), užtikrina, kad, vaikui pradėjus gyventi savarankiškai, socialinės globos įstaigos darbuotojai (tai gali būti buvęs „savas asmuo“) pagal poreikį, bet ne ilgiau kaip trejus metus, suteiktų paramą ieškant darbo, kreiptųsi į įvairias institucijas, patartų ir konsultuotų savarankiško gyvenimo klausimais (pvz., kokius būtiniausius daiktus įsigyti, kaip leisti sutaupytus pinigus ir pan.)
V sritis. Aplinka ir būstas		
14.	Vaikui garantuojama saugi bei jo poreikiams tenkinti tinkama socialinės globos teikimo vieta ir aplinka	14.1. Socialinės globos įstaiga yra nesunkiai pasiekama visuomeniniu transportu, vaikui sudarytos galimybės dalyvauti bendruomenės gyvenime bei skatinama jo socialinė integracija į bendruomenę. 14.2. Vaikui užtikrinta, kad vaikų socialinės globos namų, vaikų su negalia socialinės globos namų teritorijos, bendro naudojimo patalpų bei gyvenamųjų patalpų išplanavimas ir įrengimas atitinka socialinės globos namų vaikams paskirtį, šio tipo statiniams galiojančias statybos projektavimo normas. Bendruomeninių vaikų globos namų ir vaikų su negalia grupinio gyvenimo namų teritorija, bendro naudojimo ir gyvenamosios patalpos atitinka sanitarines-higienines, darbų ir priešgaisrinės saugos normas ir reikalavimus bei tenkina vaikų poreikius. 14.3. Vaikui užtikrinama saugi aplinka. Socialinės globos įstaigos gyvenamosiose ir bendro naudojimo patalpose yra įrengta gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema. 14.4. Vaikų socialinės globos namai siekia, kad vaikų skaičius juose būtų ne didesnis negu 60 vaikų (nuo 2020 metų – ne didesnis negu 30 vaikų). Vaikų socialinės globos namai, kuriuose gyvena daugiau kaip 60 vaikų, privalo turėti su įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija suderintus priemonių, kurias įgyvendinus bus pasiektas reikalavimas ne vėliau kaip iki 2016 metų vaikų skaičių socialinės globos namuose sumažinti iki 60-ies vaikų, planus. Vaikų socialinės globos namai, kuriuose 2017 m. pradžioje gyvens daugiau kaip 30 vaikų, 2016 m. turės turėti su įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija suderintus priemonių, kurias įgyvendinus bus pasiektas reikalavimas ne vėliau kaip nuo 2020 metų vaikų skaičių sumažinti iki 30-ies vaikų, planus. 14.5. Vaikų socialinės globos namai, vaikų su negalia socialinės globos namai šeimynas (grupes) gali apgyvendinti ir teikti socialinę globą ne socialinės globos namų teritorijoje, o atskiruose butuose, gyvenamuosiuose namuose (ne daugiau kaip po 8–10 vaikų, kambaryje ne daugiau kaip po 2 vaikus), kurie yra prilyginami bendruomeniniams vaikų globos namams ar grupinio gyvenimo namams.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		14.6. Bendro vaikų skaičiaus reikalavimas vaikų socialinės globos namuose netaikomas, kai globos namų šeimynos (grupės) yra įkurdintos atskiruose butuose, gyvenamuosiuose namuose, kurie prilyginami bendruomeniniams vaikų globos namams ir yra atskirose teritorijose. 14.7. Vaikų su negalia socialinės globos namai siekia, kad vaikų skaičius juose būtų ne didesnis negu 50 vaikų (nuo 2020 metų – ne didesnis negu 30 vaikų). Vaikų su negalia socialinės globos namai, kuriuose gyvena daugiau kaip 50 vaikų, privalo turėti su įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija suderintus priemonių, kurias įgyvendinus bus pasiektas reikalavimas ne vėliau kaip iki 2016 metų vaikų su negalia skaičių vaikų su negalia socialinės globos namuose sumažinti iki 50-ies vaikų, planus. Vaikų su negalia socialinės globos namai, kuriuose 2017 m. pradžioje gyvens daugiau kaip 30 vaikų su negalia, 2016 m. turės turėti su įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija suderintus priemonių, kurias įgyvendinus bus pasiektas reikalavimas ne vėliau kaip nuo 2020 metų vaikų su negalia skaičių sumažinti iki 30-ies vaikų, planus. 14.8. Bendro vaikų skaičiaus reikalavimas vaikų su negalia socialinės globos namuose netaikomas, kai vaikų su negalia socialinės globos namų šeimynos (grupės) yra įkurdintos atskiruose butuose, gyvenamuosiuose namuose, kurie prilyginami grupinio gyvenimo namams. 14.9. Likusiems be tėvų globos ir socialinės rizikos vaikams naujai (nuo 2015 m) steigiami tik bendruomeniniai vaikų globos namai, kuriuose gyvena ne daugiau kaip 8 vaikai (išskyrus atvejus, kai apgyvendinami broliai ir seserys). 14.10. Vaikui užtikrinama nuo pašalinių asmenų, galinčių daryti vaikui žalą, apsaugota socialinės globos įstaigos teritorija. 14.11. Vaikas saugiai naudojasi poilsio ir rekreacijos zonomis, esančiomis vaikų socialinės globos namų, vaikų su negalia socialinės globos namų teritorijoje arba šalia jų. Vaikų socialinės globos namų teritorijoje, vaikų su negalia socialinės globos namų teritorijoje yra pakankamai erdvės žaidimams, sportui ir kitiems vaiko amžių ir brandą atitinkantiems laisvalaikio užsiėmimams. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose ir vaikų su negalia grupinio gyvenimo namuose gyvenantys vaikai naudojami saugiomis bendruomenės rekreacijos zonomis, žaidimų, sporto aikštelėmis ir pan. 14.12. Bendruomeniniai vaikų globos namai ir grupinio gyvenimo namai bendradarbiauja su bendruomenėje esančiomis įstaigomis (dienos centrais, ugdymo centrais ir kt.) ir sudaro vaikams galimybes naudotis šių įstaigų teikiama paslauga. 14.13. Socialinės globos įstaiga, teikianti socialinę globą vaikams, turi užtikrinti, kad socialinė globa likusiam be tėvų globos vaikui, socialinės rizikos vaikui ir vaikui su negalia bus teikiama patalpose, atskirtose nuo patalpų, kuriose teikiamos socialinės paslaugos socialinės rizikos suaugusiems asmenims. 14.14. Specialiųjų poreikių turinčiam vaikui yra pritaikyta socialinės globos įstaigos teritorija ir socialinės globos įstaigos patalpos, esant poreikiui, užtikrinamos specialaus transporto paslaugos
15.	Vaikas naudojasi patogiomis, jaukiomis ir privatumą garantuojančiomis patalpomis	15.1. Vaikui garantuotas socialinės globos įstaigos patalpų išplanavimas ir įrengimas, atitinkantis teisės aktų nustatytus higienos reikalavimus ir užtikrinantis sąlygas vaikui gyventi, ugdytis, leisti laisvalaikį ir tenkinti kitus vaiko poreikius. Šių socialinės globos įstaigų patalpos individualiai vaiko veiklai, grupinei veiklai, miegui, rekreacijai ir kt. atitinka sveikatos apsaugos ministro patvirtintų higienos normų reikalavimus. Patalpos aprūpintos visais reikalingais baldais ir inventoriu. Vaiko gyvenamosios patalpos yra artimos šeimos namų aplinkai. 15.2. Vaikų socialinės globos namai, vaikų su negalia socialinės globos namai, teikiantys ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą, turi turėti leidimą-higienos pasą, išduotą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka. 15.3. Vaikas socialinės globos įstaigoje gyvena šiltose, gerai vėdinamose ir tinkamai apšviestose patalpose, atitinkančiose sveikatos apsaugos ministro patvirtintų higienos normų reikalavimus. 15.4. Vaikas aprūpintas reikalingais tinkamos ir saugios fizinės būklės baldais ir inventoriu (lova, stalas, kėdė, spinta, spintelė asmeniniams daiktams), atsižvelgiant į jo amžių ir poreikius. Vaiko gyvenamosiose patalpose baldų konstrukcija ir formos yra nekeliančios pavojaus vaiko sveikatai bei saugumui. Baldai pagaminti iš saugių, vaiko sveikatai nekenksmingų medžiagų. Įrengiant kambarį, apstatant baldus ir kt. pagal galimybes atsižvelgiama į vaiko pageidavimus. 15.5. Vaikas apgyvendintas kambaryje, atsižvelgiant į jo poreikius, interesus ir jų suderinamumą su kitų vaikų interesais. Vaikų socialinės globos įstaigoje nuo

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		2016 metų viename kambaryje gyvena ne daugiau kaip 2 vaikai (išskyrus atvejus, kai apgyvendinami slaugomi vaikai ar kūdikiai). 15.6. Vaikas socialinės globos įstaigoje naudojasi privatumą užtikrinančiomis patalpomis, sudarančiomis galimybes pasikviesti tėvus (globėjus, rūpintojus), artimuosius giminaičius ar draugus, jei tai neprieštarauja vaiko interesams 15.7. Esant būtinybei, privatumą garantuojančios patalpos vaikui sukuriama jo gyvenamajame kambaryje, sudarant privačią erdvę, atskirtą širma. Vaikų miegamuosiuose kambariuose ant langų yra pakabintos užuolaidos, roletai ir pan. 15.8. Vaikas pagal savo amžių ir brandą savo gyvenamajame kambaryje turi asmeninių daiktų. Socialinės globos įstaiga siekia, kad vaikas būtų patenkintas savo gyvenamųjų patalpų apstatymu, sutvarkymu. Vaikas turi galimybę laikyti asmeninius daiktus (žaislus, nuotraukas, knygas ir pan.)
16.	Vaikas naudojasi jo poreikius atitinkančiomis bei privatumą garantuojančiomis asmens higienos patalpomis	16.1. Užtikrinta, kad vaikas pagal savo amžių, brandą ir lytį naudojasi reikalingomis jam asmens higienos patalpomis, kurios aprūpintos būtinomis higienos priemonėmis. Vaikas žino savo daiktų vietą asmens higienos patalpose (atskira kabykla rankšluosčiui, vieta muilui, dantų šepetėliui ir pan.). Asmeninės higienos patalpos turi vidinius užraktus. Vaikų socialinės globos namai, vaikų su negalia socialinės globos namai kiekvienai šeimos principu apgyvendintai vaikų šeimynai (grupei) užtikrina naudojimąsi atskiromis higienos patalpomis (tualetais ir dušu ar vonia). 16.2. Socialinės globos įstaigų vonių (dušų), tualetų įrengimas ir aprūpinimas higienos reikmenimis atitinka sveikatos apsaugos ministro nustatytus higienos normų reikalavimus. 16.3. Vaikas pagal savo amžių ir brandą turi galimybę specialiai tam skirtose patalpose išsiskalbti ir išsidžiovinti savo drabužius, atlikti kitus buities darbus (lyginti savo drabužius, juos taisyti ir kita)
VI sritis. Personalias		
17.	Vaikams socialinę globą teikiančio personalo skaičius ir struktūra yra suformuota atsižvelgiant į vaikų skaičių, jų negalią, socialinę riziką	17.1. Personalo skaičiaus ir globojamų vaikų skaičiaus santykis garantuoja tinkamą socialinės globos įstaigos veiklos organizavimą. Socialinės globos įstaigoje yra personalo pareigybių aprašymai, apibūdinantys konkrečias kiekvieno socialinės globos įstaigos darbuotojo funkcijas. 17.2. ISGP yra įgyvendinamas užtikrinant tinkamą personalo skaičių pagal teisės aktų reikalavimus atskiroms paslaugų gavėjų grupėms. Socialinę globą užtikrinančio personalo pareigybių skaičius yra ne mažesnis, nei reglamentuoja socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinti Socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvai. 17.3. Užtikrinta, kad socialinės globos įstaigoje vaikui visą parą bus teikiama kokybiška socialinė globa, numatant teisės aktų reglamentuotą personalo ir globojamų vaikų skaičiaus santykį dieną ir naktį. Socialinės globos įstaigoje nakties metu kiekvienoje šeimoje (grupėje) yra bent po vieną darbuotoją (derinant šių darbuotojų darbo laiką pagal slankųjį grafiką dienos ir nakties metu)
18.	Vaiko poreikių tenkinimą užtikrina kvalifikuota specialistų komanda, kurioje dirba tinkamas asmenines savybes dirbti su vaikais turintis personalas	18.1. Socialinės globos įstaigos vadovo tinkamumas eiti pareigas vertinamas teisės aktų nustatyta tvarka, jis turi aukštąjį išsilavinimą (nuo 2015 metų) ir pedagogikos, psichologijos, slaugos bei socialinio darbo žinių. 18.2. Socialinės globos įstaigoje dirba personalas, turintis teisės aktuose nustatytą reikiamą profesinį išsilavinimą, išklauses mokymus, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs licencijas, atestacijos pažymėjimus. 18.3. Vaikui ir tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta, kad personalas savo darbe vadovaujasi žmogiškosios etikos normomis ir atitinkamų profesijų etikos kodeksais. Vaikas yra patenkintas ir gerai atsiliepia apie darbuotojų žmogiškąsias savybes. 18.4. Socialinės globos įstaigoje yra socialinės globos įstaigos administracijos patvirtintas Savanorių priėmimo į socialinės globos įstaigą tvarkos aprašas bei teisės aktų nustatyta tvarka kiti savanoriško darbo atlikimą reglamentuojantys dokumentai (jei įstaigoje dirba savanoriai). Vaikui ir tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta, kad savanorių teikiamos paslaugos yra kokybiškos. Savanorių veikla yra kolegiškai prižiūrima socialinės globos įstaigos specialistų ir tai yra užfiksuota socialinės globos įstaigos dokumentuose.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		18.5. Vaikui ir tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta, kad, priimdama darbuotojus ar telkdama į pagalbą savanorius, socialinės globos įstaigos administracija įsitikina jų tinkamumu dirbti su vaikais (pvz., darbuotojams keliami reikalavimai yra apibrėžti socialinės globos įstaigoje patvirtintose darbuotojų elgesio taisyklėse ar elgesio kodekse). Socialinės globos įstaigoje yra raštiški savanorių įsipareigojimai dėl tinkamo elgesio su vaikais ir duomenų apie vaikus konfidencialumo laikymosi. 18.6. Vaiko problemoms kompleksiškai spręsti socialinės globos įstaigoje užtikrintas komandinis personalo darbas. Vaikas ir tėvai (globėjas, rūpintojas) žino, kad socialinės globos įstaiga bendradarbiauja su VTAS, švietimo, sveikatos priežiūros, teisėsaugos, įdarbinimo ir kitomis institucijomis. Socialinės globos įstaigoje su vaikais dirbantys darbuotojai turi žinių apie komandinio darbo organizavimą ir nuolat jas gilina, gali apibūdinti įstaigoje taikomus komandinio darbo principus, taip pat tarpinstitucinio bendradarbiavimo principus, naudojamus priimant sprendimus, susijusius su vaiko geriausio intereso tenkinimu. 18.7. Vaikui ir tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinti profesionalūs personalo veiksmai, taip pat užtikrinta, kad tais atvejais, kai vaiko veiksmai kelia pavojų jam pačiam ir kitiems, jo saugumo interesais naudojamos priemonės nepažeidžia vaiko teisių ir jo teisėtų interesų. Personalui sudarytos galimybės įgyti ir gilinti psichologines žinias, kaip elgtis su vaiku nelaimingų įvykių, krizių bei panašiais atvejais ir po jų. 18.8. Personalas ir vaiko, tėvų (globėjo, rūpintojo) santykiai grindžiami abipusės pagarbos, tarpusavio supratimo ir susitarimo principais. Vaiko ir personalo tarpusavio bendravimas rodo pagarbius ir šiltus santykius. 18.9. Socialinės globos įstaiga garantuoja, kad personalas užtikrins informacijos apie vaiką, jo tėvus, globėją (rūpintoją) ar artimuosius giminaičius konfidencialumą. 18.10. Socialinės globos įstaigos administracija užtikrina priemonių, susijusių su saugių ir sveikų darbo sąlygų personalui sudarymu, taikymą ir tai yra užfiksuota socialinės globos įstaigos dokumentuose
VII sritis. Valdymas ir administravimas		
19.	Socialinės globos įstaiga turi visus reikalingus ir teisės aktų nustatytus dokumentus	19.1. Socialinės globos įstaiga yra įregistruota Juridinių asmenų registre ir turi visus įstaigos steigimą ir veiklą reglamentuojančius dokumentus: 19.1.1. visuomenės sveikatos centro išduotą leidimą-higienos pasą (išskyrus bendruomeninius vaikų globos namus ir vaikų su negalia grupinio gyvenimo namus); 19.1.2. socialinės globos įstaigos nuostatus (įstatus); 19.1.3. metinį socialinės globos įstaigos veiklos planą; 19.1.4. teikiamų paslaugų sąrašą, paslaugos kainą (-as); 19.1.5. socialinės globos įstaigos pareigybių sąrašą; 19.1.6. metinę ataskaitą; 19.1.7. vidaus tvarkos taisyklės darbuotojams (apibrėžiančias darbuotojų teises ir pareigas); 19.1.8. vidaus tvarkos taisyklės socialinės globos įstaigoje gyvenantiems vaikams (gyvenimo ir elgesio normos, teisės, pareigos ir pan.); 19.1.9. personalo pareigybių aprašus; 19.1.10. darbuotojų atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo planus; 19.1.11. vaikų asmeninių pinigų ir turto apskaitos tvarkos aprašą;

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		19.1.12. maisto reikmėms reikalingų lėšų ar natūrinių maisto produktų, vaikui laikinai išvykstant, skyrimo tvarkos aprašą; 19.1.13. vaikų bylas (vaiko byla gali būti išskirstoma į atskiras bylas (pvz., socialinio darbo, vaiko sveikatos priežiūros), tokiu atveju byla turi turėti apyrašą, kuriame nurodoma, kas yra atsakingas už atskirų dalių tvarkymą); 19.1.14. ISGP (gali būti bendroje byloje arba atskira bylos dalis) ir kitus su vaiko socialinės globos skyrimu, teikimu, poreikio socialinėms paslaugoms vertinimu ir globos (rūpybos) nustatymu susijusius dokumentus (ar jų kopijas); 19.1.15. skundų ir prašymų registracijos žurnalą; 19.1.16. neigiamo pobūdžio įvykių ir jų pasekmių vaikui registracijos žurnalą; 19.1.17. socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) išvadas; 19.1.18. socialinės globos įstaigos administracijos patvirtintus savanoriško darbo funkcijų atlikimą reglamentuojančius dokumentus; 19.1.19. socialinės globos namų tarybos nuostatus (išskyrus bendruomeninius vaikų globos namus ir vaikų su negalia grupinio gyvenimo namus); 19.1.20. kišenpinigių vaikams mokėjimo tvarkos aprašą; 19.1.21. licenciją teikti socialinę globą (nuo 2015 m.) ir kitas teisės aktų nustatytas licencijas bei leidimus; 19.1.22. slaugos, reabilitacijos paslaugų (kineziterapijos, masažo ir pan.) licencijas, jei vaikams ir kūdikiams yra teikiamos šios paslaugos; 19.1.23. kitus reikalingus dokumentus. 19.2. Vaikui ir tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrintas tvarkingas su vaiku susijusios informacijos ir dokumentų kaupimas vaiko byloje bei joje esančios informacijos konfidencialumas. Socialinės globos įstaigoje tiesiogiai su vaikais dirbantys darbuotojai informacijos konfidencialumo užtikrinimą yra patvirtinę raštiškais pasižadėjimais. 19.3. Vaiko byloje esanti informacija laikoma saugiai, bylos dokumentuose esantys įrašai yra profesionalūs, diskretiški, nepažeidžia vaiko teisių. 19.4. Vaikų bylos ir kiti su socialinės globos įstaigos veikla susiję dokumentai yra saugomi teisės aktų nustatyta tvarka. Vaikui teisės aktų nustatyta tvarka iš socialinės globos įstaigos išvykstant į kitą socialinės globos įstaigą, informacija apie vaiką (vaiko byla ir kiti su vaiku susiję dokumentai (kopijos, nuorašai)) yra perduodami tai socialinės globos įstaigai, į kurią vaikas išvyksta
20.	Socialinės globos įstaigoje palaikoma ir skatinama personalo nuolatinio profesinio tobulėjimo ir paslaugų kokybės siekimo aplinka	20.1. Personalui sudaryta profesinį tobulėjimą motyvuojanti aplinka ir galimybės tobulinti profesinę kvalifikaciją. Vaikui, jo tėvams, globėjui (rūpintojui) užtikrinta, kad vaikui paslaugas teikiantis personalas nuolat tobulina savo kvalifikaciją bei įgyja naujų žinių, reikalingų darbe. Socialinės globos įstaigoje yra sudaromi darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo planai. 20.2. Personalas nuolat tobulina savo kvalifikaciją, dalyvaudamas darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programose, įgyja naujų žinių, reikalingų darbe. Socialinę globą teikiantiems darbuotojams, sveikatos priežiūros specialistams, kitiems specialistams sudaryta galimybė tobulinti savo kvalifikaciją pagal teisės aktuose įteisintus kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus. Socialinės globos įstaiga individualios priežiūros personalui užtikrina galimybę dalyvauti įžanginiuose mokymuose. 20.3. Personalui periodiškai suteikiamos žinios saugos ir sveikatos darbe klausimais. Socialinės globos įstaiga yra sudariusi sveikas ir saugias darbo sąlygas bei aprūpinusi personalą būtiniausiomis priemonėmis, reikalingomis paslaugoms teikti vaikams, turintiems specialiųjų poreikių. 20.4. Socialinės globos įstaiga sudaro galimybę socialinės globos įstaigoje socialinę globą teikiantiems darbuotojams įgyti naujų ir gilinti turimas žinias, kaip dirbti su vaiku (šeima) kriziniais atvejais – kai vaikas susiduria su prievarta, agresija, smurtu ir pan. 20.5. Skatinamos socialinės globos įstaigoje socialinę globą teikiančių darbuotojų iniciatyvos tobulinti komandinį darbą, ieškant efektyvių pagalbos būdų ir

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		formų vaiko problemoms spręsti. 20.6. Vaikui teikiamų paslaugų kokybę garantuoja personalui teikiama reguliari ir kokybiška socialinės globos įstaigoje dirbančių kolegų, kitų specialistų pagalba. Socialinės globos įstaigoje yra numatyta su vaikais dirbančių darbuotojų supervizijos vykdymo tvarka, taip pat paskirti asmenys, atsakingi už profesinės pagalbos kolegoms organizavimą. 20.7. Vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui) socialinės globos įstaigoje užtikrinta socialinės globos kokybė ir socialinės globos normų laikymasis, socialinės globos įstaigai nuolat teisės aktų nustatyta tvarka atliekant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įšvertinimą. Socialinės globos įstaiga turi pasirengusi savo veiklos ir socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įšvertinimo taisykles, tvarką, klausimynus 20.8. Vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas), artimieji giminaičiai, kiti suinteresuoti asmenys turi galimybę susipažinti su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadomis ir rekomendacijomis, kurias pateikia Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas). Socialinės globos įstaigoje yra paskirtas asmuo, atsakingas už vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo), kitų suinteresuotų asmenų supažindinimą su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įšvertinimo) išvadomis. 20.9. Socialinės globos įstaigoje nagrinėjami socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įšvertinimo) rezultatai ir vadovaujantis jais nustatomi socialinės globos įstaigos veiklos tobulinimo prioritetai bei sudaromi atitinkamos srities veiklos pagerinimo konkrečių priemonių planai (numatant konkrečius terminus ir vykdytojus). 20.10. Socialinės globos įstaigoje sudaryti personalo reguliariai organizuojamų pasitarimų, seminarų ir kitų užsiėmimų planai bei grafikai
21.	Vyrauja geranoriška ir konstruktyvi reakcija į skundus ir pageidavimus	21.1. Vaikui pagal jo amžių ir brandą, jo tėvams (globėjui, rūpintojui), artimiesiems giminaičiams ir socialinės globos namų personalui sudarytos sąlygos kreiptis į socialinės globos įstaigos administraciją dėl iškilusių problemų ir jie sulaukia supratimo bei palaikančios konstruktyvios reakcijos jas sprendami. 21.2. Vaikui pagal jo amžių ir brandą, jo tėvams (globėjui, rūpintojui), artimiesiems giminaičiams užtikrinta operatyvi, geranoriška socialinės globos įstaigos darbuotojų reakcija į jų skundus ir suteikiama pagalba, sprendžiant juose keliamus klausimus. Socialinės globos namuose įstaigoje yra užfiksuoti vaikų, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) pasiūlymai, skundai ir pagal socialinės globos įstaigoje numatytą procedūrą bei teisės aktų nustatytą tvarką laiku jiems pateikti atsakymai. 21.3. Vaikų socialinės globos namuose, vaikų su negalia socialinės globos namuose sudarytos sąlygos veikti socialinės globos namų tarybai, galinčiai teikti pasiūlymus administracijai dėl socialinės globos namų veiklos. Socialinės globos namų tarybą sudaro nuomonę sugebantys išreikšti vaikai, personalo atstovai, jos veikloje gali dalyvauti vaikų tėvai (globėjai, rūpintojai) ar artimieji giminaičiai, jei tai neprieštarauja vaiko interesams, kitų institucijų, bendruomenės, kurioje yra socialinės globos namai, atstovai ir pan. Taryba turi savo veiklos nuostatus, pasitarimų protokolus. Socialinės globos namų tarybos nariai teikia pasiūlymus socialinės globos namų administracijai ir laiku gauna atsakymus bei informaciją apie šių pasiūlymų įgyvendinimą, ir tai yra užfiksuota socialinės globos namų dokumentuose. Nuomonę išreikšti sugebantys vaikai yra skatinami ne tik teikti pasiūlymus, bet jiems pagal sugebėjimus deleguojamos konkrečios funkcijos, susijusios su vaikų socialinės globos namų bei vaikų su negalia socialinės globos namų veikla. 21.4. Bendruomeninių vaikų globos namų ir vaikų su negalia grupinio gyvenimo namų veikla yra atvira bendruomenei, užtikrinanti, kad vaiko globos problemos yra aptariamoms kolegialiai, dalyvaujant vaiko tėvams (globėjams, rūpintojams), o taip pat bendruomenės įstaigoms, kurių paslaugomis vaikas naudojasi, bei kitoms vaiko gerove suinteresuotoms institucijoms. 21.5. Vaikui pagal jo amžių ir brandą bei tėvams (globėjui, rūpintojui) garantuota, kad socialinės globos įstaigos valdymas ir administravimas yra nuolat tobulinamas, reguliariai apsverstant socialinės globos įstaigai aktualių teisės aktų pasikeitimus, naujus gerosios praktikos pavyzdžius
22.	Socialinės globos įstaigos veikla grindžiama	22.1. Socialinės globos įstaiga rengia ir reguliariai atnaujiną informacinį biuletinį (internetinį puslapį), kuriame pateikiama informacija apie socialinės globos įstaigą, teikiamas paslaugas, personalą ir kita.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	skaidrumo, atskaitomybės, viešumo principais	22.2. Socialinės globos įstaigos veikla organizuojama vadovaujantis socialinės globos įstaigos metiniais veiklos planais, rengiamais įtraukiant socialinės globos įstaigoje gyvenančius vaikus, jų tėvus (globėjus, rūpintojus), VTAS atstovus, savivaldybės socialinius darbuotojus ir bendruomenę. Metiniuose planuose atsispindi praėjusiais metais vertinant (įsivertinant) socialinės globos atitiktį socialinės globos normoms nustatytiems trūkumams šalinti suplanuotos priemonės. 22.3. Socialinės globos įstaiga, gavusi iš Departamento informaciją apie licencijos sustabdymą, panaikinimą ar atsisakymą išduoti licenciją, privalo imtis visų įmanomų priemonių, kad teisės aktų nustatyta tvarka būtų užtikrintas socialinės globos tęstinumas vaikui kitoje socialinės globos įstaigoje (kartu su savivaldybe, priėmusia sprendimą skirti socialinę globą vaikui, pasirengia individualų paslaugų tęstinumo vaikui užtikrinimo planą). 22.4. Siekdami teikti efektyvias ir kokybiškas paslaugas, socialinės globos įstaiga bendradarbiauja su Departamentu bei kitomis kontrolės institucijomis. Socialinės globos įstaigos personalas yra susipažinęs su Departamento pateiktomis išvadomis dėl socialinės globos atitikties socialinės globos normoms ir gali apibūdinti socialinės globos namų stiprybes bei silpnybes. 22.5. Socialinės globos įstaigų administracija ir socialinę globą teikiantys darbuotojai palaiko nuolatinį ryšį su savivaldybėmis, kurių teritorijoje veikia įstaigos ir kurių sprendimu vaikams buvo pradėta teikti socialinę globą. 22.6. Socialinės globos įstaiga užtikrina metinių ataskaitų ir kitos informacijos pateikimą įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai bei kitoms institucijoms teisės aktų nustatyta tvarka. 22.7. Socialinės globos įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka laiku teikia informaciją apie savo veiklą Lietuvos statistikos departamentui

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-566](#), 2012-12-11, Žin., 2012, Nr. 148-7602 (2012-12-18), i. k. 1122230ISAK00A1-566

Nr. [A1-377](#), 2014-07-14, paskelbta TAR 2014-07-14, i. k. 2014-10184

Nr. [A1-431](#), 2015-07-14, paskelbta TAR 2015-07-15, i. k. 2015-11354

**LIKUSIŲ BE TĖVŲ GLOBOS VAIKŲ, SOCIALINĖS RIZIKOS VAIKŲ ILGALAIKĖS (TRUMPALAIKĖS) SOCIALINĖS GLOBOS
NORMOS, TAIKOMOS ŠEIMYNOMS**

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
I sritis. Paslaugų paskyrimas, planavimas ir vaiko apgyvendinimas		
1.	Užtikrinamas likusiam be tėvų globos vaikui, socialinės rizikos vaikui (toliau – vaikas) teikiamos socialinės globos tikslingumas, paremtas išsamiu ir visapusišku vaiko poreikių vertinimu ir vaiko, šeimos ir įvairių institucijų bendradarbiavimu	1.1. Vaikui suteikiama galimybė jam priimtina forma išreikšti nuomonę apie šeimos parinkimą (išskyrus atvejus, kai socialinė globa skubos tvarka teikiama socialinės rizikos vaikui). 1.2. Vaikui užtikrintas pagal galimybes visų šeimos narių tarpusavio sutarimas priimti jį į šeimą ir teikti socialinę globą. 1.3. Likęs be tėvų globos vaikas yra apgyvendinamas šeimoje, kai vaikui nustatyta globa (rūpyba) ir vaiko globėju (rūpintoju) paskirta šeima. Socialinės rizikos vaikas šeimoje apgyvendinamas esant savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – VTAS) teikimui ir savivaldybės sprendimui dėl trumpalaikės socialinės globos skyrimo. Skubos atveju paimtas iš namų ar gatvėje rastas vaikas teisės aktų nustatyta tvarka laikinai (iki 3 parų) gali būti apgyvendintas ir be savivaldybės sprendimo. Yra sutartys tarp savivaldybės administracijos ir šeimos dėl socialinės globos teikimo vaikui finansavimo, kitos galimos finansinės ir materialinės paramos šeimai skyrimo. 1.4. Ilgalaikei socialinei globai šeimynose apgyvendinti vaikai, kuriems nustatyta nuolatinė globa. Vaikai, kuriems nustatyta laikinoji globa, arba savivaldybės ir šeimos susitarimu – socialinės rizikos vaikai, apgyvendinti trumpalaikiai socialinei globai. 1.5. Šeimoje globojamiems (rūpinamiems) vaikams, kuriems sukanka 18 metų, sudaryta galimybė gauti socialinę globą, iki jie baigs bendrojo lavinimo, profesinę ar specialiąją mokyklą. Kitų, vyresnių nei 18 metų, asmenų socialinės globos gavimo šeimoje laikotarpis išimtiniais motyvuotais atvejais, suderinus su savivaldybe dėl finansavimo, gali būti pratęstas, bet tik iki, kol asmeniui sukaks 21 metai. 1.6. Vaikui užtikrinta, kad yra įvertinti vaiko sveikatos, vystymosi (ugdymo (-osi), specialieji ir kiti poreikiai, atsižvelgiant į vaiko gebėjimus, gabumus, situaciją vaiko šeimoje, socialinę riziką, ypatumus, susijusius su vaiko amžiumi, branda, etnine kilmę, kalba, religija, lytimi, rasine priklausomybe, ir kita. Vertinant vaiko poreikius, vaikui, gebančiam išreikšti savo nuomonę, suteikta galimybė jam priimtina forma išsakyti savo pageidavimus. Vertinant vaiko poreikius, yra užtikrintas VTAS atstovų, atestuotų socialinių darbuotojų, dirbančių su globėjais (rūpintojais) (toliau – atestuoti socialiniai darbuotojai), savivaldybės administracijos padalinio, atsakingo už socialinių paslaugų organizavimą, socialinių darbuotojų, dirbančių su biologine vaiko

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		šeima (toliau – savivaldybės socialiniai darbuotojai), šeimynoje įdarbintų socialinę globą teikiančių darbuotojų (toliau – šeimynos darbuotojai) ir šeimynos bendradarbiavimas. Visa tai yra užfiksuota vaiko laikinosios ar nuolatinės globos (rūpybos) priežiūros aktuose, kurie saugomi vaiko laikinosios ar nuolatinės globos (rūpybos) byloje (toliau – vaiko globos (rūpybos) byla). 1.7. Vaiko poreikiai VTAS iniciatyva, o esant poreikiui, ir šeimynos iniciatyva, dalyvaujant VTAS atstovams, atestuotiems socialiniams darbuotojams, savivaldybės socialiniams darbuotojams, šeimynos darbuotojams, esant poreikiui – kitiems specialistams (psichologas, sveikatos priežiūros specialistas ir pan.), šeimynai, yra periodiškai, bet ne rečiau kaip 1 kartą per metus, peržiūrimi. Tai yra užfiksuota vaiko globos (rūpybos) byloje. 1.8. Užtikrinta, kad, pasikeitus aplinkybėms, dėl kurių vaikas gali būti grąžintas į biologinę šeimą, ar pablogėjus vaiko sveikatai, ištikus psichologinei, emocinei krizei ar pan., dėl ko šeimyna nebegali užtikrinti vaikui būtinų paslaugų ir (ar) vykdyti globėjo (rūpintojo) pareigų, iš karto po šių aplinkybių atsiradimo šeimyna kreipiasi į VTAS su prašymu inicijuoti globos (rūpybos) peržiūrą. 1.9. Vaikui užtikrinta, kad VTAS atstovai, atestuoti socialiniai darbuotojai, savivaldybės socialiniai darbuotojai nuolat bendradarbiaus su juo, jo biologine šeima (kai vaikui nustatyta laikinoji globa), su šeimynos darbuotojais ir šeimyna: VTAS atstovai ne rečiau kaip kartą per ketvirtį aplanko šeimyną ir vertina, kaip šeimyna rūpinasi, auklėja, užtikrina globojamų (rūpinamų) vaikų teisių ir įstatymais ginamų vaiko interesų įgyvendinimą ir apsaugą. Atestuoti socialiniai darbuotojai teikia šeimynai metodinę pagalbą, padeda spręsti iškilusias problemas, kartu su savivaldybės socialiniais darbuotojais teikia vaiko biologinei šeimai socialinę priežiūrą ir palaiko vaiko ryšį su šia šeima, esant poreikiui, konsultuoja, tarpininkauja. Šeimynos dalyviai ir, pagal galimybes, vaikas, išreikšdamas savo nuomonę, gali tai patvirtinti. 1.10. Vaikui, gebančiam išreikšti savo nuomonę, sudarytos galimybės asmeniškai bendrauti su VTAS atstovais, atestuotais socialiniais darbuotojais, savivaldybės socialiniais darbuotojais bei kitais specialistais, kurie, esant poreikiui, dalyvauja sudarant ar peržiūrint vaiko laikinos globos (rūpybos) planą arba prižiūrint vaiko globą (rūpybą) (kai vaiko laikinos globos (rūpybos) planas nesudaromas). Vaikas, gebantis išreikšti nuomonę, neneigia to ir gali patvirtinti, kad tokia galimybe jam nedraudžiama naudotis
II sritis. Vaiko gerovės kūrimas		
2.	Vaikui užtikrinama aplinka, pagrįsta abipusiu pasitikėjimu, pagarba ir meile	2.1. Vaikui šeimynoje sukurta stabili teigiama emocinė aplinka, kurioje jis jaučiasi pripažintas, mylimas, reikalingas, svarbus ir saugus. Vaikui užtikrinta, kad šeimynos ir vaiko santykiai grindžiami geranoriškumo, tarpusavio supratimo, pasitikėjimo, susitarimo bei abipusės pagarbos principais. 2.2. Palaikoma vaiko iniciatyva, noras aptarti iškilusias problemas su šeimynos dalyviais ir su atestuotais socialiniais darbuotojais, savivaldybės socialiniais darbuotojais ar su šeimynos darbuotojais, nuolat užtikrinamas vaiko žinojimas, kad jis bus suprastas ir neatstumtas. Vaikas, gebantis išreikšti savo nuomonę,

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		gali tai patvirtinti. Šeimynos dalyviai ir šeimynos darbuotojai gali apibūdinti vaiko problemas ir neturi jokio neigiamo nusiteikimo prieš vaiką
3.	Vaikas yra apsaugotas nuo smurto, prievartos, išnaudojimo, įžeidinėjimų	3.1. Vaikas šeimynoje yra apsaugotas nuo smurto ir išnaudojimo, fizinių bausmių, prieš jį nenaudojama emocinė ar psichologinė prievarta. Šeimynos dalyviai ir šeimynos darbuotojai sugeba vaikui padėti nelaimingų įvykių, krizių bei panašiais atvejais ir po jų. Esant poreikiui, šeimyna bendradarbiauja su psichologais, sveikatos priežiūros specialistais, socialiniais pedagogais, specialiaisiais pedagogais ir kitais specialistais. 3.2. Vaikas šeimynoje nėra diskriminuojamas dėl savo rasės, religijos, kilmės, sveikatos būklės, socialinės padėties, lyties, asmeninių savybių, sugebėjimų ar kita. Šeimynos dalyviai ir šeimynos darbuotojai nuolat gilina žinias vaikų teisių apsaugos klausimais. 3.3. Vaikas turi teisę praktikuoti pageidaujamą religiją pagal savo, tėvų (globėjo, rūpintojo) įsitikinimus, jei tai neprieštarauja vaiko interesams. Šeimyna tam sudaro sąlygas. 3.4. Vaikui formuojami saugaus elgesio įgūdžiai ir teikiamos žinios, padedančios suprasti, koks elgesys ir įpročiai yra nepriimtini įvairiose situacijose, siekiant išvengti neigiamų pasekmių ir apsisaugoti nuo galinčių jam daryti žalą kontaktų
4.	Vaikui sukurama ir palaikoma vaiko vystymąsi užtikrinanti sveika aplinka	4.1. Vaikas gauna jo fiziologinius poreikius ir sveikatos būklę atitinkantį maitinimą, įvertinus jo individualius poreikius, būtinumą gauti dietinį maitinimą ir, esant galimybėms, atsižvelgiant į vaiko pageidavimus. 4.2. Vaiko maitinimas organizuojamas šeimyniniu principu, užtikrinant vaiko amžiui, sveikatos būklei reikalingus maistinių medžiagų kiekius ir energetines vertes. 4.3. Vaikas aprūpintas apranga, atsižvelgiant į vaiko amžių, lytį, metų laiką ir pagal galimybes į vaiko estetinį skonį ir pageidavimus. Šeimynos dalyviai sugeba apibūdinti vaiko ateities svajones, norus, pageidavimus (kokia profesija vaikui patiktų, ką norėtų studijuoti ir pan.) bei vaiko kasdieninius pomėgius (mėgstamą maistą, aprangos stilių, laisvalaikio pomėgius ir pan.). 4.4. Vaikui garantuojamas pirmosios medicinos pagalbos suteikimas. Šeimynoje yra būtinos pirmosios pagalbos rinkinys bei būtinų, galimų įsigyti be gydytojo recepto, vaistų rinkinys. Šeimynoje užtikrinamas saugus, vaikams laisvai neprieinamas vaistų laikymas. 4.5. Vaikui užtikrintas sveikatos priežiūros paslaugų, tarp jų ir psichikos sveikatos paslaugų, prieinamumas ir nuolatinis jo sveikatos būklės stebėjimas pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje. Vaikas yra registruotas pirminės sveikatos priežiūros įstaigoje. Tais atvejais, kai be tėvų globos likęs vaikas į šeimyną atvyksta iš kitos savivaldybės, už jo registraciją pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, kuri pasirinkta arčiausiai vaiko gyvenamosios vietos arba patogiausiai pasiekiama, yra atsakingas (-i) šeimynos dalyvis (-iai). 4.6. Vaikui su negalia, esant poreikiui, organizuojamos priemonės, užtikrinančios vaiko specialiųjų poreikių tenkinimą.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		4.7. Vaikas pagal poreikį yra aprūpintas būtinomis kompensacinės, protezinės ir ortopedinės technikos priemonėmis (dantų sukandimo korekcijos, regos, klausos koregavimo ir kita)
III sritis. Vaiko vystymosi poreikių užtikrinimas		
5.	Vaikui sukuriama palanki ugdymosi aplinka	5.1. Bendras vaikų šeimynoje skaičius – nuo 6 iki 12 vaikų, įskaitant kartu gyvenančius savus šeimos narius ir nepilnamečius vaikus (įvaikius). Vaikų skaičius gali būti didesnis tais atvejais, kai neišskiriami broliai ir seserys, arba mažesnis, jei bent 1 vaikas yra su negalia. Šeimynoje negali būti daugiau kaip 3 vaikai, turintys negalią. 5.2. Šeimyna rūpinasi, kad vaikui nuo gimimo iki 6 metų būtų organizuotas ikimokyklinis ugdymas bei vaikui nuo 6 iki 7 metų – priešmokyklinis ugdymas. 5.3. Mokyklinio amžiaus vaikas mokosi pagal jo poreikius atitinkančias ugdymo programas bendrojo lavinimo ar profesinėje, o atskirais atvejais specialiojoje mokykloje. 5.4. Šeimynoje kreipiamas dėmesys į vaiko galimybių ir gebėjimų mokytis bei ugdytis įvertinimą. Šeimos nariai pažįsta ikimokyklinio, priešmokyklinio bei mokyklinio amžiaus vaikų pedagogus ir nuolat palaiko su jais ryšį, lankosi tėvų susirinkimuose, gali apibūdinti, kaip vaikui sekasi mokytis, užtikrina pagalbą vaikui ruošiant pamokas. 5.5. Vaikui sukurta aplinka, skatinanti turiningai leisti laisvalaikį, ugdyti savo gabumus, pagal galimybes lankyti būrelius, sporto, muzikos ir kitas neformaliojo vaikų švietimo mokyklas, dalyvauti bendruomenės gyvenime, nuolat stebint vaiko gebėjimus ir individualiai atsižvelgiant į jo elgesį, emocijas, savybes bei vertinant jo poreikius. Užtikrinta, kad ypatingi vaiko gebėjimai ir gabumai yra pastebimi ir sudarytos sąlygos realizuoti šiuos gebėjimus bei gabumus. Vaikas pagal savo gebėjimus sugeba papasakoti apie gyvenimą šeimynoje, laisvalaikio praleidimą ir pan. 5.6. Vaikui pagal poreikius sudarytos galimybės žaisti, skaityti knygas, sportuoti. Sudarytos sąlygos saugiai naudotis informacinėmis technologijomis bei kitomis vaiko ugdymuisi reikalingomis priemonėmis, atitinkančiomis vaiko brandą, įgūdžius ir interesus. Vaikas turi žaislų, kurie nekenksmingi sveikatai, atitinka jo amžių ir brandą. 5.7. Vaikui sudarytos sąlygos pagal jo brandą ir amžių bendrauti su kitais vaikais (kviečiami į svečius draugus, pačiam vaikui eiti pas kitus draugus ir pan.). Vaiko gebėjimai bendrauti yra nuolat ugdomi. Šeimos nariai žino ir gali įvardinti vaiko draugus. 5.8. Šeimyna bendradarbiauja su mokykla, kurioje mokosi šeimos vaikai, vietos bendruomenė, esant galimybei, kartu su vaikais dalyvauja visuomeninėje bendruomenės veikloje
6.	Vaikui padedama įgyti savarankiško gyvenimo	6.1. Vaikui padedama suvokti saviraiškos, atstovavimo ir dalyvavimo principus, atsižvelgiant į jo individualius poreikius ir interesus. Vaikas, atsižvelgiant į vaiko amžių ir brandą, dalyvauja priimančiam aktualius jam

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	įgūdžių	šeimynoje sprendimus, turi galimybę teikti siūlymus šeimynai dėl jos veiklos. 6.2. Ugdoma vaiko pagarba savo šeimai, artimiesiems giminaičiams. Neatsižvelgiant į vaiko tėvų ar artimųjų giminaičių socialinę padėtį, apie juos šeimynoje kalbama pagarbiai, jų atžvilgiu neturint neigiamų nuostatų. Savivaldybės socialinis darbuotojas padeda palaikyti ir stiprinti ryšius su biologine vaiko šeima, siekdamas sudaryti sąlygas grįžti į šeimą, jei tai neprieštarauja vaiko interesams. 6.3. Ugdomas ir formuojamas vaiko pareigų ir atsakomybės supratimas, skiepijamas atsakomybės už padarytus veiksmus jausmas. Vaikas pagal savo amžių ir brandą sugeba apibūdinti savo pareigas ir atsakomybę įvairiose kasdieninio gyvenimo srityse. 6.4. Ugdomi vaiko, atsižvelgiant į jo amžių, brandą, išsivystymą ir sveikatos būklę bei savarankiškumą, savitarkos gebėjimai (maisto gaminimosi savo reikmėms, gyvenamojo kambario tvarkymosi, drabužių skalbimo, lyginimo, taisymo ir kiti). Vaikui sudarytos sąlygos įgyti namų ūkio, biudžeto tvarkymo, pirkimo ir kitų kasdieniame gyvenime būtinų įgūdžių, padedančių užtikrinti jo savarankiškumą ateityje, bei tuos įgūdžius taikyti kasdieninio gyvenimo veikloje. Vaikas su negalia yra aprūpintas priemonėmis, padedančiomis lavinti ir palaikyti vaiko dėl sveikatos būklės prarastus ar neįgytus socialinius įgūdžius. 6.5. Šeimyna užtikrina vaikui kišenpinigių smulkioms išlaidoms skyrimą. Kišenpinigių dydis šeimynoje gali būti diferencijuotas, atsižvelgiant į vaiko amžių ir brandą. Kišenpinigiai skiriami vaikams ne vėliau nei nuo 7 metų. Vaikui, gebančiam išreikšti savo nuomonę, kišenpinigiai skiriami vaiko ir šeimynos dalyvio (-ių) susitarimu. Vaikas pagal savo amžių ir brandą sugeba apibūdinti kišenpinigių tikslą ir jų gavimo procedūrą bei panaudojimą. 6.6. Ugdomi vaiko higienos įgūdžiai, užtikrintas vaiko estetiškas lavinimas, mokoma etiketo. Vaikas pagal savo amžių, lytį, brandą turi žinių šiais klausimais. Vaiko apranga, jo gyvenamojoje erdvėje sukurta aplinka parodo, kad vaikas pagal savo amžių ir brandą turi reikiamus higienos bei estetinius įgūdžius. 6.7. Vaikas pagal savo amžių ir brandą turi žinių šeimos planavimo, lytinio gyvenimo, tėvystės (motinystės) įgūdžių klausimais
IV sritis. Aplinka ir būstas		
7.	Vaikas gyvena jo poreikius atitinkančiuose ir saugumą užtikrinančiuose namuose	7.1. Šeimynos gyvenamoji vieta pagal galimybes yra patogioje susisiekimui vietoje, nesunkiai pasiekama visuomeniniu transportu. Šeimynos dalyviai suteikia vaikui būtinas pavėžėjimo paslaugas, taip užtikrindami vaiko galimybes aktyviai dalyvauti bendruomenės gyvenime bei vaiko socialinę integraciją. 7.2. Šeimynos gyvenamojoje teritorijoje sudarytos tinkamos ir saugios sąlygos vaikams žaisti. 7.3. Vaikų poilsiui ir žaidimams naudojami įrenginiai yra saugūs. Namo, kuriame įsikūrusi šeimyna, teritorijoje esantys įrenginiai yra patikimai pritvirtinti, išdėstyti saugiu atstumu. 7.4. Šeimynos gyvenamosios patalpos turi būti gyvenamosios paskirties pastate, įrengtos taip, kad vaikui

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		užtikrintų tinkamas ir saugias gyvenimo sąlygas. 7.5. Vaikui užtikrintas šiltas, švarus, tinkamai apstatytas ir įrengtas, jeigu būtina, pritaikytas pagal vaiko su negalia specialiuosius poreikius gyvenamasis būstas, užtikrinantis sąlygas vaikui gyventi, ugdytis, leisti laisvalaikį ir bendrauti su bendraamžiais, draugais ar savo biologinės šeimos nariais. 7.6. Šeimynoje yra šios patalpos: patalpa su drabužine, bendrasis kambarys (kuriame gali būti valgoma, žaidžiama, bendraujama), miegamieji – vaikų veiklos kambariai, vonios (dušo) ir tualetų patalpos, skalbimo, džiovinimo ir lyginimo patalpa (patalpos) arba tam skirtos vietos, virtuvė. 7.7. Kiekvienam šeimynoje gyvenančiam asmeniui (įskaitant ir šeimynos dalyvius) turi tekti ne mažiau kaip 10 kv. m naudingo patalpų, kuriose įsikūrusi šeimyna, ploto. Kai šeimynoje gyvena broliai ar seserys, kiekvienam šeimynoje gyvenančiam asmeniui gali tekti ne mažiau kaip 9 kv. m naudingo šeimynos patalpų ploto. 7.8. Miegamajame kambaryje įrengta ne daugiau kaip 4 vietos, išskyrus atvejus, kai apgyvendinami broliai, seserys ar kūdikiai (iki 3 metų). Viena miegamajame kambaryje vaikų skaičių nustato šeimynos dalyvis (-iai), atsižvelgdamas (-i) į vaikų interesus ir poreikius. 7.9. Vyresni kaip 7 metų skirtingų lyčių vaikai miega atskiruose kambariuose. Apgyvendinus šeimynoje kūdikį (iki 3 metų), atskiroje patalpoje turi būti sudarytos kūdikio sveikatai ir vystymuisi tinkamos sąlygos bei naudojamos tinkamos priemonės. 7.10. Vaikui gyvenamojoje aplinkoje sudaromos sąlygos tinkamai fizinei, protinei, dvasinei, dorovinei bei socialinei raidai. Mokyklinio amžiaus vaikai turi tinkamai apšviestą pamokų ruošimo ar skaitymo vietą, vaikui skiriamas stalas ir kėdė atitinka vaiko ūgį. 7.11. Vaikas aprūpintas reikalingais tinkamos ir saugios fizinės būklės baldais. Vaikui yra skirta atskira kieto pagrindo, atitinkanti vaiko ūgį ir sveikatos būklę lova. 7.12. Vaikui numatyta vieta (atskiri baldai ar atskiros lentynos) asmeniniams daiktams, drabužiams, mokymo priemonėms bei avalynei laikyti. 7.13. Užtikrinta, kad šeimynoje higienos patalpos yra aprūpintos būtinomis higienos priemonėmis. Vaikas žino savo daiktams skirtą vietą asmens higienos patalpose (atskira kabykla rankšluosčiui, vieta muilui, dantų šepetėliui ir pan.). 7.14. Vaikams, sergantiems užkrečiamomis ar virusinėmis ligomis, šeimyna užtikrina vaikų sveikatos poreikius atitinkančias sąlygas ir saugią aplinką kitiems šeimynoje globojamiems vaikams
V sritis. Šeimynos kvalifikacija		
8.	Vaikui užtikrinama, kad socialinę globą jam teikia	8.1. Vaikas apgyvendintas ir gauna socialinę globą šeimynoje, kuri yra gavusi VTAS išvadą dėl šeimynos tinkamumo vykdyti vaiko globą (rūpybą). Šeimynos darbuotojai turi patikrintas moralines vertybes bei kitas

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	kvalifikuoti ir tinkamų asmeninių savybių turintys asmenys	asmenines savybes, reikalingas darbui su vaikais. 8.2. Šeimynos dalyviai ir šeimynos darbuotojai yra pasitikrinę sveikatą teisės aktų nustatyta tvarka. 8.3. Vaikui užtikrinta, kad šeimynos darbuotojai turi reikiamą išsilavinimą ir pagal galimybes nuolat (bet ne mažiau kaip kartą per metus) kelia savo kvalifikaciją, dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo programose ir gali pateikti tai liudijančius pažymėjimus. 8.4. Vaikui užtikrinama, kad šeimynai nuolat teikiama reikalinga VTAS darbuotojų, savivaldybės socialinių darbuotojų ir, esant poreikiui, kitų specialistų (psichologų, sveikatos priežiūros specialistų) pagalba, padedanti šeimynos dalyviams tinkamai atlikti pareigas. Šeimyna, teikdama socialinę globą, bendradarbiauja su VTAS, savivaldybės socialiniais darbuotojais, šeimynos dalyviai naudojami metodine pagalba, kurią teikia atestuoti socialiniai darbuotojai ir Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas). 8.5. Šeimynos dalyviai sugeba pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl įdarbintų šeimynos darbuotojų šeimynoje reikalingumo arba darbuotojų nereikalingumo, kai šeimynoje jie nėra įdarbinti
VI sritis. Administravimas		
9.	Šeimyna atitinka teisės aktų reikalavimus ir turi visą reikalingą ir nepriekaištingai tvarkomą teisės aktų nustatytą dokumentaciją	9.1. Šeimyna atitinka Šeimynų įstatyme bei kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus, yra įregistruota Juridinių asmenų registre ir turi: 9.1.1. šeimynos steigimo dokumentus; 9.1.2. šeimynos įstatus; 9.1.3. su vaiko globa (rūpyba) ir jos priežiūra susijusius dokumentus; 9.1.4. darbo sutartis su šeimynoje įdarbintais profesinių grupių (šeimynos) darbuotojais (jei tokie yra); 9.1.5. sutartis su savivaldybe dėl šeimynos globojamų vaikų socialinės globos finansavimo; 9.1.6. licenciją teikti socialinę globą (nuo 2015 metų); 9.1.7. kitus šeimynos veiklai užtikrinti reikalingus dokumentus. 9.2. Šeimyna teisės aktų nustatyta tvarka teikia informaciją apie savo veiklą savivaldybės, kurioje šeimyna veikia, VTAS, savivaldybės socialinės paramos skyriui ir kitoms savivaldybės ar valstybės institucijoms. 9.3. Šeimyna teisės aktų nustatyta tvarka vykdo globojamo (rūpinamo) vaiko turto administravimą ir turi visus reikalingus su vaiko turto administravimu susijusius dokumentus. 9.4. Šeimynos dalyviai yra susipažinę su Departamento pateiktomis išvadomis dėl teikiamos socialinės globos atitikties socialinės globos normoms šeimynoje, bendradarbiaudami su Departamentu, analizuoja šeimynos

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		veiklos stiprybes bei silpnybes

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-566](#), 2012-12-11, Žin., 2012, Nr. 148-7602 (2012-12-18), i. k. 1122230ISAK00A1-566

Nr. [A1-431](#), 2015-07-14, paskelbta TAR 2015-07-15, i. k. 2015-11354

**SENYVO AMŽIAUS ASMENŲ, SUAUGUSIŲ ASMENŲ SU NEGALIA IR VAIKŲ SU NEGALIA DIENOS SOCIALINĖS GLOBOS
NORMOS, TAIKOMOS DIENOS SOCIALINĖS GLOBOS CENTRAMS IR KITOMS SOCIALINĖS GLOBOS ĮSTAIGOMS,
TEIKIANČIOMS DIENOS (TRUMPALAIKĘ) SOCIALINĘ GLOBĄ SENYVO AMŽIAUS, SUAUGUSIŲ ASMENŲ IR VAIKŲ SU
NEGALIA NAMUOSE**

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
I sritis. Paslaugų paskyrimas ir planavimas		
1.	Senyvo amžiaus asmeniui ir suaugusiam asmeniui su negalia (toliau – asmuo) ar jo globėjui, rūpintojui, taip pat vaikui su negalia (toliau – vaikas) ir jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinama galimybė susipažinti su socialinės globos įstaiga ir jos teikiamomis paslaugomis	1.1. Prieš pradėdant teikti socialinę globą, asmeniui, globėjui, rūpintojui ar asmenį prižiūrintiems šeimos nariams, artimiesiems giminaičiams, vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui), esant galimybei, yra sudarytos sąlygos apsilankyti dienos socialinės globos centre ar susipažinti su socialinės globos įstaigos asmens ar vaiko namuose (toliau – socialinės globos įstaigos) teikiamomis socialinės globos paslaugomis. 1.2. Asmeniui, globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui) yra prieinama informacija apie socialinės globos įstaigos teikiamas paslaugas, personalą ir kita. 1.3. Socialinės globos įstaigoje yra nustatytos ir taikomos informacijos apie dienos socialinės globos centrą ir jo veiklą ar kitą socialinės globos įstaigą, teikiančią dienos (trumpalaikę) socialinę globą asmens ar vaiko namuose, viešinimo priemonės (interneto svetainė ir pan.)
2.	Asmeniui ar jo globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams ir vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinamas socialinės globos tikslingumas	2.1. Asmeniui socialinė globa pradėta teikti pagal asmens ar jo globėjo, rūpintojo prašymą, vaikui – pagal vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) prašymą ir, kai socialines paslaugas organizuoja savivaldybė, savivaldybės sprendimą skirti asmeniui ar vaikui dienos (trumpalaikę) socialinę globą, teisės aktų nustatyta tvarka įvertinus asmens, vaiko socialinės globos poreikį. Jei socialinė globa pradėta teikti ne savivaldybės sprendimu, asmens, vaiko socialinės globos poreikio vertinimą užtikrina socialinės globos įstaiga, dalyvaujant visiems asmens poreikiams vertinti reikalingiems specialistams. Socialinės globos įstaigoje kaupiamoje informacijoje apie asmeniui, vaikui teikiamą socialinę globą yra tai fiksuojantys įrašai ar dokumentai (asmens byloje, asmens „gyvenimo knygoje“, vaiko byloje ar kt.; toliau – asmens byla, vaiko byla). 2.2. Atsižvelgdama į asmeniui, vaikui būtinų konkrečių paslaugų poreikius, socialinės globos įstaiga pagal vykdomas socialinės globos įstaigos socialinės veiklos, užimtumo, šeimos konsultavimo organizavimo, savarankiškų įgūdžių ugdymo bei palaikymo ar kitas programas (kai socialinė globa teikiama dienos socialinės globos centre) įsivertina savo galimybes suteikti asmeniui, vaikui reikalingas paslaugas. Kai socialinės globos

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		įstaiga neturi galimybių suteikti asmeniui, vaikui reikalingų paslaugų, apie tai yra informuotas asmuo, globėjas, rūpintojas, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas), savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti asmeniui, vaikui socialinę globą. 2.3. Senyvo amžiaus asmenų dienos socialinės globos centre yra teikiama dienos socialinė globa senatvės pensijos amžių sukausiems asmenims, kuriems nustatytas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas (tarp jų ir asmenims, turintiems sunkią negalią). Dienos socialinės globos centre asmenims su negalia yra teikiama dienos socialinė globa darbingo amžiaus (nuo 18 metų amžiaus) asmenims su negalia, kuriems nustatytas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas (tarp jų ir asmenims, turintiems sunkią negalią). Dienos socialinės globos centre socialinė globa gali būti teikiama kartu senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia. 2.4. Dienos socialinė globa vaikams dienos socialinės globos centre bei dienos (trumpalaikė) socialinė globa vaiko namuose teikiama vaikams su negalia, kuriems nustatytas visiškas nesavarankiškumas (tarp jų ir vaikams, turintiems sunkią negalią) ar dalinis nesavarankiškumas. Dienos socialinės globos centre socialinė globa gali būti kartu teikiama vaikui ir suaugusiam asmeniui su negalia. 2.5. Socialinė globa asmens namuose yra teikiama vaikams, senatvės pensijos amžių sukausiems asmenims, darbingo amžiaus asmenims su negalia, kuriems nustatytas visiškas nesavarankiškumas ar dalinis nesavarankiškumas (tarp jų ir asmenims, turintiems sunkią negalią). Teikdamas socialinę globą namuose vaikui, dienos socialinės globos centras, esant poreikiui, tarpininkauja, kad vaikui būtų užtikrintos mokymo, ugdymo paslaugos pagal specialaus ugdymo programas. 2.6. Tais atvejais, kai dienos socialinės globos centras teikia trumpalaikę socialinę globą, socialinė globa turi atitikti ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normas, išskyrus šiose normose numatytas išimtis. Dienos socialinės globos centre teikiant trumpalaikę socialinę globą iki 5 parų per savaitę, licencija ilgalaikiai (trumpalaikiai) socialinei globai nereikalinga. 2.7. Į dienos socialinės globos centrus priimami asmenys, vaikai, turintys teisės aktų nustatyta tvarka pasirinkto pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo išduotą medicinos dokumentų išrašą (F027/-a), kuriame nurodyta, kad asmuo, vaikas neserga ūmia infekcine ar kita pavojinga užkrečiama liga ir asmens, vaiko sveikatos būklė yra tinkama jam gauti socialinę globą
3.	Asmeniui ar jo globėjui, rūpintojui, vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui) yra garantuojamas sutarties, atitinkančios asmens, vaiko geriausius teisėtus interesus,	3.1. Kiekvienas asmuo, kuriam teikiama socialinė globa, ar jo globėjas, rūpintojas, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas) ir socialinės globos įstaiga yra pasirašę sutartį, kurioje nustatytos socialinės globos teikimo sąlygos, teikimo laikas, abiejų šalių teisės, pareigos, atsakomybė ir kitos sąlygos. Sutartis sudaryta praėjus ne daugiau kaip 7 kalendorinėms dienoms nuo dienos socialinės globos asmeniui, vaikui teikimo pradžios. Sutarties turinys yra aiškus ir nedviprasmiškas. Su sutartimi pagal galimybes ir esant poreikiui yra raštu susipažinę ir kiti asmenį, vaiką prižiūrintys šeimos nariai ar artimieji giminaičiai.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	pasirašymas	3.2. Asmuo jam priimtina forma, vaikas pagal turimus gebėjimus ir jo tėvai (globėjas, rūpintojas) iki sutarties pasirašymo yra supažindinti su dienos socialinės globos centro vidaus tvarkos taisyklėmis (kai socialinė globa teikiama dienos socialinės globos centre). Kai socialinė globa teikiama asmens, vaiko namuose, asmuo, vaikas ir jo tėvai (globėjas, rūpintojas) yra supažindinami su socialinės globos teikimą asmens, vaiko namuose reglamentuojančia tvarka. Žymos apie tai užfiksuotos sutartyje ar asmens byloje. 3.3. Asmuo ar jo globėjas, rūpintojas, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas), prieš pasirašydami sutartį, yra informuoti, kad sutartis gali būti nutraukta asmens ar jo globėjo, rūpintojo, vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) arba socialinės globos įstaigos iniciatyva. Asmuo ar jo globėjas, rūpintojas, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas) žino, kad, prieš nutraukiant sutartį socialinės globos įstaigos iniciatyva, jie ir savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti asmeniui, vaikui socialinę globą (kai socialinė globa teikiama savivaldybės sprendimu), bus informuoti iš anksto (prieš 3 mėnesius)
4.	Asmeniui, vaikui pagal įvertintus poreikius sudaromas individualus socialinės globos planas (toliau – ISGP)	4.1. Socialinei globai asmeniui, vaikui teikti yra sudarytas ISGP, kuriame pateikta detali informacija apie asmenį (jo šeimą), vaiką (jo tėvus, globėją, rūpintoją), pagal įvertintą asmens, vaiko konkrečių paslaugų poreikį numatyta, kokiomis priemonėmis bus siekiama socialinės globos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, detalizuojamos paslaugos (socialinės, sveikatos, ugdymo ir kitos), kurios asmeniui, vaikui bus teikiamos ar organizuojamos, numatoma, kurios socialinės globos įstaigos naudojamos socialinės veiklos, užimtumo, pagalbos šeimai organizavimo, savarankiškų įgūdžių ugdymo ar palaikymo ar kitos programos bus taikomos asmeniui, vaikui. 4.2. ISGP senyvo amžiaus asmeniui ir suaugusiam asmeniui su negalia yra parengtas per 1 mėnesį nuo socialinės globos teikimo pradžios, vaikui – ne vėliau kaip per 1,5 mėnesio nuo socialinės globos teikimo pradžios. 4.3. Už ISGP rengimą atsakingi socialinės globos įstaigos socialiniai darbuotojai. ISGP rengiamas dalyvaujant kitiems specialistams, esant poreikiui, dalyvaujant ir socialiniams darbuotojams, savivaldybės institucijos nustatyta tvarka paskirtiems vertinti asmenų, vaikų (šeimų, kuriose yra tokie asmenys, vaikai) socialinių paslaugų poreikį (toliau – savivaldybės socialiniai darbuotojai). Sudarant ISGP vaikui, esant poreikiui, dalyvauja vaiko teisių apsaugos skyriaus atstovai, sveikatos priežiūros, ugdymo ir kiti specialistai. ISGP yra užfiksuota, kas dalyvavo jį rengiant. 4.4. Asmens, vaiko konkrečių socialinės globos įstaigos teikiamų paslaugų poreikis įvertintas ir ISGP sudarytas pagal galimybes bei poreikį bendradarbiaujant su vaiko ugdymo įstaigos, asmens socialinių paslaugų įstaigos (jeigu asmeniui tokios paslaugos buvo prieš tai teikiamos) specialistais, naudojant iš jų gautą informaciją 4.5. Yra užtikrintas paties asmens, jo globėjo, rūpintojo, esant poreikiui, ir kitų šeimos narių ar artimųjų giminių dalyvavimas, paties vaiko, pagal savo amžių ir brandą gebančio išreikšti savo nuomonę, tėvų

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		(globėjo, rūpintojo) dalyvavimas sudarant ir peržiūrint ar tikslinant ISGP. Į jų nuomonę kiek įmanoma yra atsižvelgta, žymos apie tai užfiksuotos ISGP. 4.6. Asmeniui su sunkia negalia, vaikui su sunkia negalia pagal įvertintus poreikius ISGP yra numatytos priemonės, užtikrinančios asmens, vaiko specialiųjų poreikių tenkinimą
5.	Asmeniui, vaikui teikiamų paslaugų efektyvumas užtikrinamas periodiškai peržiūrint ir tikslinant ISGP	5.1. Užtikrinta, kad socialinės globos įstaigos iniciatyva ISGP yra peržiūrimas ir patikslinamas ne rečiau kaip 1 kartą per metus, o atsiradus naujoms aplinkybėms, susijusioms su asmens, vaiko sveikatos būkle ar kitų aplinkybių sąlygojamais asmens, vaiko socialinės globos poreikio pasikeitimais, – iškart po šių aplinkybių atsiradimo. 5.2. Peržiūrėtame ISGP yra pateikta socialinės globos teikimo laikotarpiu pasiektų rezultatų analizė, įvertinti asmens paslaugų poreikių pokyčiai, vaiko brandos, vaiko poreikių pokyčiai bei numatytos naujos priemonės, susijusios su šių poreikių tenkinimu. Esant poreikiui, ISGP atsispindi ir individualaus darbo su vaiko tėvais (globėju, rūpintoju) ar asmens globėju, rūpintoju, asmens šeimos nariais ar artimaisiais pokyčiai. 5.3. Užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga, planuodama ir teikdama socialinę globą asmeniui, vaikui, nuolat palaiko ryšį su asmens globėju, rūpintoju, esant poreikiui, šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, vaiko tėvais (globėju, rūpintoju), periodiškai pateikia jiems informaciją apie ISGP sudarymo, peržiūrėjimo ir vykdymo eigą, jei tai neprieštarauja asmens ar vaiko interesams
II sritis. Asmens, vaiko ir jų šeimų gerovės užtikrinimas, teikiant asmeniui, vaikui asmeninę socialinę globą, o šeimai – reikalingą socialinę pagalbą		
6.	Asmeniui, vaikui sukuriamą ir užtikrinama sveika ir saugi aplinka.	6.1. Asmeniui, vaikui sukurta stabili, stresinių situacijų nesukelianti teigiama emocinė aplinka, kurioje jis jaučiasi pripažintas, svarbus. Teikiant socialinę globą vaikui, užtikrinta fiziškai saugi ir emociškai stabili aplinka, atitinkanti vaiko asmenines savybes, jo raidos ypatumus, poreikius bei interesus. 6.2. Užtikrinti mandagūs, pasitikėjimu ir pagarba pagrįsti santykiai tarp asmens, vaiko ir socialinę globą teikiančio personalo. Socialinę globą teikiantis personalas geba išsamiai apibūdinti asmens, vaiko (ar jų šeimų) poreikius bei problemas. 6.3. Dienos socialinės globos centre asmuo su sunkia negalia, vaikas su sunkia negalia turi jiems nuolatinei (nuo 2014 metų sausio 1 d.) paskirtą socialinio darbuotojo (slaugytojo) padėjėją – asmeninį asistentą, kuris, atsižvelgdamas į asmens, vaiko norus, padeda jiems atlikti kasdieninio gyvenimo funkcijas ir juos prižiūri, taip padėdamas asmeniui, vaikui gyventi visavertį gyvenimą. 6.4. Dienos socialinės globos centras pagal galimybes vykdo šeimos konsultavimo programą, paremtą socialinės globos įstaigos, asmenį prižiūrinčio globėjo, rūpintojo ar šeimos narių, artimųjų giminaičių, vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) bendradarbiavimu. Socialinę globą teikiantys darbuotojai konsultuoja asmenį prižiūrinčius šeimos narius ar artimuosius giminaičius, vaiko tėvus (globėją, rūpintoją) dėl tinkamos asmens, vaiko priežiūros

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		namuose ir asmeniui, vaikui būtinų sveikatos priežiūros paslaugų užtikrinimo laiku. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens, vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 6.5. Teikiant socialinę globą asmuo, vaikas gauna jų fiziologinius poreikius ir sveikatos būklę atitinkantį, reikiamą kiekį energetinių verčių bei reikiamą kaloringumą turintį maitinimą, įvertinus individualius asmens, vaiko poreikius, būtinumą gauti dietinį maitinimą ir pagal galimybes atsižvelgiant į asmens, jo globėjo, rūpintojo ar vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) pageidavimus. Dienos socialinės globos centras maitinimą organizuoja pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintas rekomenduojamas paros maistinių medžiagų ir energijos normas bei rekomenduojamas maisto produktų paros normas socialinę globą gaunantiems asmenims. Maitinimo režimą nusistato dienos socialinės globos įstaiga (išskyrus atvejus, kai dienos socialinė globa teikiama asmenims, vaiko namuose). Asmeniui, būnančiam centre visą dieną, maitinimas turi būti organizuojamas 3–4 kartus per dieną. Jei dienos socialinės globos centre asmuo išbūna ilgiau kaip 5 valandas, jis vieną kartą per buvimo laiką turi gauti karšto maisto. Vaikui, kuris dienos socialinės globos centre praleidžia iki 5 val., maitinimas centre organizuojamas pagal poreikius. Teikiant dienos socialinę globą asmenims, vaiko namuose, maitinimas organizuojamas suderinus su asmeniu, jo globėju, rūpintoju, asmenį prižiūrinčiais šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, vaiko tėvais (globėju, rūpintoju). 6.6. Bendru asmenims, jo globėjo, rūpintojo ar asmenį prižiūrinčių šeimos narių, artimųjų giminaičių, vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) ir socialinės globos įstaigos rašytiniu sutarimu gali būti susitarta, kad maitinimą teikiant socialinę globą dienos socialinės globos centre iš dalies ar visiškai (teikiant socialinės globos paslaugas asmenims, vaiko namuose) užtikrins pats asmuo, globėjas, rūpintojas ar asmenį prižiūrintys šeimos nariai, artimieji giminaičiai ar vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas). Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens, vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 6.7. Esant būtinybei, asmens globėjui, rūpintojui, kitiems asmenį prižiūrintiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui) suteikiamos konsultacijos dėl asmens, vaiko maitinimo, maitinimosi įpročių ir ypatumų, tinkamos asmens, vaiko priežiūros namuose ir asmeniui, vaikui būtinų paslaugų užtikrinimo laiku. 6.8. Asmeniui, vaikui yra užtikrinta, kad, teikiant socialinę globą ir iškilus problemoms, susijusioms su asmeniu, vaiko sveikatos būklės pasikeitimais, saugumu ar kitomis aplinkybėmis, apie tai nedelsiant informuojami asmens globėjas, rūpintojas, esant poreikiui, kiti šeimos nariai ar artimieji giminaičiai, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas). 6.9. Esant poreikiui, tarpininkaujama asmens globėjui, rūpintojui, asmenį prižiūrintiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui), kad asmuo, vaikas būtų aprūpinti tinkama apranga, avalyne ir kitais asmeniniais daiktais, reikalingais ir būtinais atsižvelgiant į asmens, vaiko sveikatos

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		būklę, techninės pagalbos priemonėmis ar kitomis asmens, vaiko savarankiškumą namų aplinkoje didinančiomis priemonėmis. 6.10. Socialinės globos įstaigos darbuotojai turi pirmosios pagalbos suteikimo žinių. Šios žinios yra patvirtintos atitinkamais pažymėjimais ir yra nuolat atnaujinamos. Asmuo, vaikas žino, kad nebus paliekami be specialisto priežiūros, jei to reikalauja jų sveikatos būklė, o esant poreikiui, jiems bus garantuotas pirmosios pagalbos suteikimas ar skubiosios medicininės pagalbos iškviatimas. Žymos apie tokius atvejus yra užfiksuotos asmens, vaiko byloje pridedamuose dokumentuose. 6.11. Asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, esant poreikiui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminačiams, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta, kad asmeniui, vaikui jų vartojami medikamentai pateikiami laiku, pagal gydytojo nurodymą. Asmens, vaiko bylose yra sveikatos priežiūros specialistų įrašai arba išrašai iš asmens sveikatos priežiūros įstaigos apie asmeniui, vaikui reikiamų vaistų naudojimo kiekį ir laiką, jei asmuo, vaikas vartoja medikamentus teikiant socialinę globą. 6.12. Užtikrinta asmens, vaiko apsauga nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, prievartos, įžeidinėjimų dėl savo rasės, religijos, negalios, socialinės padėties, asmeninių savybių, gebėjimų ir kita. Siekiant užtikrinti asmens, vaiko saugumą, dienos socialinės globos centre įvykę nelaimingi įvykiai, susiję su asmens, vaiko sveikatos būklės pablogėjimu ar asmens, vaiko teisių pažeidimais, yra registruojami, analizuojamos juos sukėlusios priežastys bei priimami sprendimai, kaip jų išvengti ateityje. Socialinės globos įstaigos personalas turi žinių, kaip elgtis su asmeniu ar negalią turinčiu vaiku nelaimingų įvykių, krizių, emocijų protrūkių ir kt. atvejais ar po jų, ir nuolat jas gilina
III sritis. Įvairiapusiškų asmens poreikių užtikrinimas, vaiko vystymosi poreikių užtikrinimas ir asmens, vaiko įgalinimas		
7.	Asmeniui, vaikui sudaroma jų priežiūrai palanki bei asmenį, vaiką įgalinanti ir vaiką ugdanti aplinka	7.1. Asmeniui, atsižvelgiant į jo sveikatos būklę ir jo savarankiškumą, vaikui, atsižvelgiant į jo amžių, brandą, sveikatos būklę, yra sudarytos sąlygos palaikyti ir ugdyti jų socialinius įgūdžius ir, esant poreikiui, užtikrinti fizinio aktyvumo, kultūrinių interesų, socialinės veiklos ir kitų interesų raiškos galimybes. Vaiką ugdanti aplinka formuojama atsižvelgiant į vaiko mokymosi (ugdymosi) procese pasiektus rezultatus, atsižvelgiant į švietimo įstaigos, vaikui užtikrinančios mokymo ir ugdymo paslaugas, nuomonę bei išvadas. 7.2. Asmeniui, vaikui interesų raiškos priemonės taikomos individualiai, atsižvelgiant į asmens, vaiko pageidavimus, nuomonę, įgūdžius, psichologinę būseną ir kita. Asmeniui, vaikui sudaromos sąlygos palaikyti turimus ar formuoti naujus socialinius įgūdžius, dienos socialinės globos centre sudarytos sąlygos užsiimti jų mėgstama veikla, tenkinti saviraiškos poreikius (skaityti, piešti, siūti, lipdyti iš molio ir pan.). Darbuotojai, atsakingi už asmens, vaiko įgalinimą bei ugdymą, pats asmuo bei vaikas pagal savo amžių ir brandą gali apibūdinti užsiėmimo mėgstama veikla poveikį.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		7.3. Asmeniui, vaikui dienos socialinės globos centre, esant poreikiui, sudarytos sąlygos poilsiui ar miegui dienos metu, jeigu to reikalauja asmens, vaiko sveikatos būklė. 7.4. Apie asmenį, vaiką, dėl ligos ar kitų priežasčių negalintį ilgiau kaip 1 mėnesį lankyti dienos socialinės globos centro, yra pranešama savivaldybei (jei asmuo, vaikas dienos socialinę globą gauna savivaldybės sprendimu). Kol asmuo, vaikas negali lankyti dienos socialinės globos centro, jo darbuotojai gali asmeniui, vaikui teikti dienos (trumpalaikę) socialinę globą į namus. Apie dienos socialinės globos, teikiamos dienos socialinės globos centre, pakeitimą į socialinę globą asmens, vaiko namuose yra informuota savivaldybė. Žymos apie tai yra ISGP. 7.5. Esant poreikiui, asmeniui, vaikui užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga, bendradarbiaudama su bendruomenės sveikatos priežiūros įstaigomis, organizuos asmeniui, vaikui reikalingų sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą
8.	Atsižvelgiant į asmens, vaiko specialiuosius poreikius, sudaroma aplinka, kurioje jis gali būti aktyvus	8.1. Dienos socialinės globos centre asmeniui, vaikui sudaromos galimybės naudotis techninės pagalbos priemonėmis ar kitomis jų savarankiškumą dienos centro aplinkoje didinančiomis priemonėmis. Dienos socialinės globos centras yra apsirūpinęs ar planuoja apsirūpinti priemonėmis, padedančiomis darbuotojams saugiai atlikti kasdienes funkcijas (priemonės asmeniui, vaikui pakelti, perkelti, prausti, kineziterapijai, masažui atlikti, transportuoti dienos centro patalpose, maitinti ir kt.). 8.2. Asmeniui, vaikui, kuris dėl sveikatos būklės yra neįgijęs ar praradęs kalbos ar kitus bendravimo gebėjimus, esant galimybėms, taikomos alternatyvios komunikacijos priemonės (gestų kalba, Brailio raštas ir kita). Dienos socialinės globos centre asmeniui, vaikui pagal galimybes ir poreikius sudarytos sąlygos saugiai naudotis informacinėmis technologijomis, atitinkančiomis asmens, vaiko įgūdžius ir interesus bei vaiko brandą. Darbuotojai, atsakingi už asmens socialinių įgūdžių palaikymą ar vaiko socialinių įgūdžių ugdymą, įgyja naujų ir gilina turimas žinias, kaip taikyti alternatyvias komunikacijos priemones, dirbant su tokiu asmeniu, vaiku. 8.3. Kai asmuo, vaikas gauna socialinę globą namuose, esant būtinybei, tarpininkaujama, kad teisės aktų nustatyta tvarka asmuo, vaikas laiku būtų aprūpintas techninės pagalbos priemonėmis ar kitomis jų savarankiškumą namų aplinkoje didinančiomis priemonėmis
9.	Asmeniui, vaikui teikiama pagalba skatina savarankiško gyvenimo įgūdžių palaikymą ar įgijimą bei stiprinimą ir leidžia būti kiek įmanoma savarankiškam	9.1. Asmuo, vaikas skatinamas būti kuo daugiau savarankiškas, sudarytos sąlygos stiprinti jo savitvarkos gebėjimus bei savarankiškumą. 9.2. Asmeniui pagal poreikius užtikrinta pagalba atliekant buitines, savitvarkos bei saviraiškos funkcijas. Ugdomi ir palaikomi asmens, vaiko namų ūkio, biudžeto tvarkymo, pirkimo ir kiti kasdieniame žmogaus gyvenime būtini įgūdžiai, motyvuojantys asmenį, vaiką ir padedantys užtikrinti kiek įmanoma didesnę asmens, vaiko savarankiškumą, jiems užtikrinama pagalba atliekant buitinius darbus ir ugdant savitvarkos gebėjimus. Asmuo, vaikas aprūpinti priemonėmis, padedančiomis lavinti bei palaikyti asmens, vaiko dėl sveikatos būklės

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		prarastus ar neįgytus socialinius įgūdžius. 9.3. Esant poreikiui, asmeniui, vaikui užtikrinta individuali, diskretiška darbuotojų pagalba atliekant su asmens higiena susijusias funkcijas, apsirengiant, valgant, tvarkantis ir kita. 9.4. Dienos socialinės globos centre darbingo amžiaus asmeniui su negalia pagal jo amžių, sveikatos būklę ir poreikius yra užtikrinta aktyvioji asmens veikla – darbinių-buitinių įgūdžių, socialinių įgūdžių ugdymas bei palaikymas, užimtumas, kita socialinė veikla ir pan. Esant galimybėms, tai yra siejama su asmens dalyvavimo darbo rinkoje skatinimu. Žymos apie tai yra ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 9.5. Dienos socialinės globos centre senyvo amžiaus asmeniui pagal jo sveikatos būklę ir poreikius yra užtikrinta kasdienė asmens veikla – buitinių, kasdienio gyvenimo įgūdžių, socialinių įgūdžių palaikymas, laisvalaikio užimtumas, socialinė veikla ir pan. 9.6. Palaikomi ir ugdomi asmens, vaiko savarankiškumo, savitarnos ir visuomenei priimtino elgesio įgūdžiai už dienos socialinės globos centro ar asmens, vaiko namų ribų. Vaikas yra mokomas etiketo, nuolat atnaujinamas asmens etiketo išmanymas, atsižvelgiant į jų specialiuosius poreikius, amžių, lytį, brandą. 9.7. Dienos socialinės globos centre darbingo amžiaus asmenims su negalia aktyvioji veikla pagal poreikius ir galimybes organizuojama grupėmis, kuriose vienu metu aktyvia veikla užsiima 5–12 asmenų, atsižvelgiant į asmens nesavarankiškumo lygį bei negalią. 9.8. Senyvo amžiaus asmenims kasdinių gyvenimo įgūdžių palaikymas dienos socialinės globos centre organizuojamas individualiai, pagal asmens poreikius. Užimtumas, socialinė veikla ir kita veikla vykdoma grupėse, formuojamose pagal vienodus asmenų interesus (apie 5–12 asmenų grupėje). 9.9. Dienos socialinės globos centre vaikams, esant galimybei, socialinė globa organizuojama grupėse. Grupėje yra nuo 5 iki 12 vaikų, diferencijuojant grupes pagal jose esančių vaikų nesavarankiškumo lygį, turimą socialinių įgūdžių lygį ir pan.
10.	Asmeniui, vaikui padedama stiprinti ir palaikyti tarpusavio ryšius su šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, tėvais (globėju, rūpintoju), stiprinami ir plėtojami kiti socialiniai ryšiai	10.1. Padedama plėtoti ir stiprinti asmens socialinius ryšius su šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, skatinamas pagarbių santykių su šeimos nariais palaikymas, tokiu būdu mažinant senyvo amžiaus asmens ar suaugusio asmens su negalia vienišumo jausmą. Vaikui padedama suvokti pagarbos šeimai reikšmę, stiprinami vaiko tarpusavio ryšiai su tėvais (globėju, rūpintoju). Teikiant socialinę globą asmeniui, vaikui iškilusios problemos yra aptariamose su asmens globėju (rūpintoju), šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, vaiko tėvais (globėju, rūpintoju) ir jos sprendžiamos bendradarbiaujant su bendruomenėje esančiomis švietimo, sveikatos bei kitomis institucijomis. 10.2. Užtikrinta, kad tais atvejais, kai pastebėtas asmens išnaudojimas, smurtas ar nepriežiūra šeimoje, asmeniui ir šeimai nedelsiant suteikiama socialinio darbuotojo pagalba, pasitelkiami savivaldybės socialiniai darbuotojai, tarpininkaujama kitose institucijose. Tais atvejais, kai pastebėti smurto, prievartos ar nepriežiūros atvejai vaiko

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		šeimoje, apie tai informuojami VTAS atstovai ir savivaldybės socialiniai darbuotojai, vaikui nedelsiant suteikiama reikiama pagalba ir numatomos konkrečios darbo su šeima priemonės. Žymos apie asmens, vaiko išnaudojimą, smurtą ar nepriežiūrą bei taikytas priemonės, siekiant to išvengti ateityje, yra užfiksuotos asmens, vaiko bylose pridedamuose dokumentuose. 10.3. Asmuo, atsižvelgiant į jo poreikius, skatinamas bendrauti su kitais asmenimis, lavinami jo gebėjimai užmegzti kontaktus, bendravimo gebėjimai, kartu atsižvelgiant į kitų asmenų poreikius bei nepažeidžiant kitų asmenų teisių. Vaikas mokomas bendrauti su kitais vaikais, jam padedama išmokyti užmegzti kontaktus su bendraamžiais bei suaugusiais asmenimis, ugdoma pagarba kitiems vaikams ir suaugusiems asmenims, neatsižvelgiant į tų asmenų fizinę, socialinę padėtį, pilietybę, etninę kilmę, religiją, rasę ir kita, skiepijamas supratimas apie socialinių ryšių svarbą žmogaus gyvenime. Asmuo pagal turimus gebėjimus bei vaikas pagal savo amžių ir brandą gali apibūdinti tarpasmeninius savo ir kitų asmenų tarpusavio ryšius. 10.4. Palaikomi glaudūs nuolatiniai ryšiai tarp socialinės globos įstaigos ir asmenį prižiūrinčių šeimos narių, artimųjų giminaičių, vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo), jie gauna informaciją apie asmens, vaiko įpročius, pomėgius, reakcijas į įvairius reiškinius teikiant dienos socialinę globą
IV sritis. Aplinka		
11.	Asmeniui, vaikui garantuojama saugi ir jo poreikiams tenkinti tinkama socialinės globos teikimo vieta bei aplinka (kai socialinė globa teikiama dienos socialinės globos centre)	11.1. Dienos socialinės globos centro vieta yra lengvai pasiekama visuomeniniu transportu. Esant poreikiui, suteikiamos specialaus transporto paslaugos asmeniui atvežti į dienos socialinės globos centrą ir parvežti iš jo. 11.2. Dienos socialinės globos centro išorės aplinka ir teritorija pagal savo paskirtį yra pritaikytos suaugusiems asmenims, vaikams su negalia ir specialiųjų poreikių turintiems senyvo amžiaus asmenims. Asmeniui, vaikui užtikrinta, kad dienos socialinės globos centro patalpų išplanavimas ir įrengimas atitinka dienos socialinės globos centro paskirtį, šio tipo statiniams galiojančias statybos projektavimo normas. Dienos socialinės globos centro teritorija ir patalpos atitinka sanitarines-higienines, darbų saugos ir priešgaisrinės saugos normas ir reikalavimus bei tenkina asmenų, vaikų poreikius. 11.3. Asmeniui, vaikui užtikrinama kiek įmanoma saugi aplinka. Dienos socialinės globos centro patalpose yra įrengta gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema. 11.4. Asmuo, vaikas saugiai naudojasi poilsio ir rekreacijos zonomis, esančiomis dienos socialinės globos centro teritorijoje arba šalia, asmeniui, vaikui užtikrinta saugi ir apsaugota nuo pašalinių asmenų, galinčių jiems daryti neigiamą įtaką ar žalą, teritorija. 11.5. Dienos socialinės globos centro aplinka (žemės sklypas) turi būti saugi, tvarkinga, apželdinta, vasarą nušienauta, sistemingai valoma. 11.6. Dienos socialinės globos centro žemės sklype esantys įrenginiai yra tvarkingi, saugūs, atitinka paslaugų gavėjų poreikius

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
12.	Asmuo, vaikas gauna socialinę globą patogiose, jaukiose, jo poreikiams pritaikytose patalpose, kuriose sudaromos sąlygos užtikrinti savarankiško gyvenimo įgūdžius	12.1. Asmeniui, vaikui užtikrintas pagal paskirtį tinkamas ir saugus dienos socialinės globos centro poilsio zonų ir aktyvios veiklos organizavimo patalpų suplanavimas ir įrengimas. Asmenų, vaikų poilsiui (miegui) dienos metu centre yra įrengtos atskiros patalpos. Dienos socialinės globos centre teikiant trumpalaikę globą (iki 5 parų per savaitę), minimalus plotas vienam paslaugų gavėjui gyvenamojoje patalpoje turi būti ne mažesnis kaip 4 m². Dušo, vonios ir prausyklos patalpomis naudojasi vyrai ir moterys pagal dienos socialinės globos centro administracijos nustatytą higienos procedūrų grafiką. 12.2. Asmeniui, vaikui teikiant socialinę globą sukurta ir užtikrinta saugi, sveikatos būklės pakenkimų ar fizinių sužalojimų nesukelianti aplinka, patalpos yra gerai vėdinamos ir tinkamai apšviestos. Dienos socialinės globos centre patalpos aprūpintos visais reikalingais baldais ir inventoriu. 12.3. Asmuo, vaikas dienos socialinės globos centre aktyviai dalyvauja įvairioje veikloje, savo reikmėms pats gaminasi maistą (užkandžius), įgydamas savarankiškumo įgūdžių, tai atlieka virtuvėje, kurioje yra viryklė, plautuvė, šaldytuvas, spintelės, sukomplektuoti valgomieji indai ir įrankiai. Kiekvienam asmeniui, vaikui yra skirtos ne mažiau kaip dvi lėkštės, šaukštas, šakutė, peilis (atsižvelgiant į suaugusio asmens gebėjimus abiem rankomis naudotis stalo įrankiais ar vaiko amžių), šaukštelis, puodelis ar, jeigu reikia, specialūs įrankiai neįgaliesiems. 12.4. Esant asmens pageidavimui ar nustatytam poreikiui, asmeniui, vaikui sukuriama privatumą garantuojančios patalpos, bendro naudojimo ar kitose patalpose sukuriant privačią erdvę, atskirtą širma. 12.5. Užtikrinta, kad dienos socialinės globos centre asmuo, vaikas lengvai gali pasiekti asmens higienos patalpas, kurios yra patogios naudojimuisi, garantuoja privatumą, yra aprūpintos būtinomis higienos priemonėmis. 12.6. Kai asmeniui, vaikui socialinė globa teikiama namuose ir pagal įvertintus asmens, vaiko specialiuosius poreikius reikia pritaikyti asmens, vaiko gyvenamąją aplinką, esant poreikiui, socialinės globos įstaiga, teikianti socialinę globą, tarpininkauja, kad asmens, vaiko gyvenamoji aplinka būtų pritaikyta asmens, vaiko specialiesiems poreikiams tenkinti. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens, vaiko byloje pridedamuose dokumentuose
V sritis. Personalas		
13.	Socialinę globą teikiančio personalo struktūra yra suformuota atsižvelgiant į asmenų, vaikų skaičių, jų specialiuosius poreikius ir interesus, negalią ir	13.1. Personalas ir globojamų asmenų, vaikų skaičiaus santykis garantuoja tinkamą socialinės globos įstaigos veiklos organizavimą. Personalas pareigybių aprašymai apibrėžia kiekvieno socialinės globos įstaigos darbuotojo konkretias funkcijas. Dienos socialinės globos centre, kai socialinės globos teikimas vykdomas asmenų, vaikų grupėms, personalo struktūra ir skaičius formuojami taip, kad grupėje vienu metu dirbtų ne mažiau kaip 2 darbuotojai, atsakingi už veiklos grupėje organizavimą ir asmenų, vaikų saugumą. 13.2. ISGP yra įgyvendinamas, užtikrinant tinkamą pareigybių skaičių pagal teisės aktų nustatytus reikalavimus.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	savarankiškumą	Socialinę globą teikiančio personalo pareigybių skaičius yra ne mažesnis, nei reglamentuoja socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinti Socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvai.
14.	Asmens, vaiko poreikių tenkinimą užtikrina kvalifikuota specialistų komanda, kurioje dirba tinkamas asmeninės savybės dirbti su asmeniu, vaiku turintis personalas	14.1. Socialinės globos įstaigos vadovo tinkamumas eiti pareigas vertinamas teisės aktų nustatyta tvarka, jis turi aukštąjį išsilavinimą (nuo 2015 m.) ir, priklausomai nuo įstaigos paskirties, – psichologijos, vadybos, gerontologijos, slaugos, pedagogikos, socialinio darbo žinių. 14.2. Socialinės globos įstaigoje dirba personalas, turintis teisės aktuose nustatytą reikiamą profesinį išsilavinimą, teisės aktų nustatyta tvarka išklausęs mokymus, įgijęs licencijas, atestacijos pažymėjimus. 14.3. Užtikrinta, kad asmeniui paslaugas teikiantis personalas nuolat tobulina savo kvalifikaciją bei įgyja naujų žinių, reikalingų darbe. 14.4. Asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, asmenį prižiūrintiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta, kad personalas savo darbe vadovaujasi žmogiškos etikos normomis ir atitinkamų profesijų etikos kodeksais. Asmuo, jo globėjas, rūpintojas, asmenį prižiūrintys šeimos nariai ar artimieji giminaičiai, vaikas, jo tėvai (globėjas, rūpintojas) iš esmės yra patenkinti ir gerai atsiliepia apie darbuotojų žmogiškąsias savybes. 14.5. Personalo ir asmens, vaiko santykiai grindžiami abipusės pagarbos, tarpusavio supratimo ir susitarimo principais. Asmens, vaiko ir personalo tarpusavio bendravimas rodo pagarbius ir šiltus santykius. 14.6. Užtikrinta, kad, priimdama darbuotojus ar telkdama į pagalbą savanorius, socialinės globos įstaigos administracija įsitikina jų tinkamumu dirbti su senyvo amžiaus asmeniu, asmeniu su negalia ar vaiku su negalia (tarp jų ir turinčiais sunkią negalią). 14.7. Asmeniui, vaikui užtikrinta, kad savanorių teikiamos paslaugos yra kokybiškos. Savanorių veikla yra kolegiškai prižiūrima socialinės globos įstaigos specialistų ir tai yra užfiksuota socialinės globos įstaigos dokumentuose. 14.8. Dienos socialinės globos įstaigoje yra įstaigos administracijos patvirtintas Savanorių priėmimo į socialinės globos įstaigą tvarkos aprašas bei kiti įstaigos administracijos patvirtinti savanoriško darbo atlikimą reglamentuojantys dokumentai (jei įstaigoje dirba savanoriai). 14.9. Asmens, vaiko problemoms kompleksiskai spręsti socialinės globos įstaiga užtikrina personalo komandinį darbą ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą. Asmeniui, vaikui užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga bendradarbiauja su sveikatos priežiūros, švietimo ir kitomis institucijomis. Dienos socialinės globos įstaigos darbuotojai turi komandinio darbo organizavimo žinių ir gali apibūdinti įstaigoje taikomus komandinio darbo principus, taip pat tarpinstitucinio bendradarbiavimo principus, naudojamus priimant sprendimus, susijusius su visapusišku asmens, vaiko socialinės globos poreikių tenkinimu. 14.10. Tais atvejais, kai asmens, vaiko veiksmai kelia pavojų jam pačiam ir kitiems, jo saugumo interesais

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		asmens, vaiko orumas užtikrinamas profesionaliais personalo veiksmais. 14.11. Dienos socialinės globos įstaigos administracija personalui užtikrina priemonių, susijusių su saugių ir sveikų darbo sąlygų personalui sudarymu, taikymą ir tai yra užfiksuota socialinės globos įstaigos dokumentuose
VI sritis. Valdymas ir administravimas		
15.	Socialinės globos įstaiga turi visus reikalingus ir teisės aktuose nustatytus dokumentus	15.1. Socialinės globos įstaiga yra įregistruota Juridinių asmenų registre ir turi visus įstaigos steigimą ir veiklą reglamentuojančius dokumentus: 15.1.1. įstaigos nuostatus (įstatus); 15.1.2. metinį įstaigos veiklos planą ir metinę įstaigos veiklos ataskaitą; 15.1.3. teikiamų paslaugų sąrašą, patvirtintą paslaugos kainą (-as); 15.1.4. įstaigos pareigybių sąrašą; 15.1.5. įstaigoje vykdomas socialinės veiklos, laisvalaikio užimtumo, šeimos konsultavimo ar kitas programas; 15.1.6. vidaus tvarkos taisyklės (apibūdinančias paslaugų gavėjų ir darbuotojų teises ir pareigas); 15.1.7. personalo pareigybių aprašus; 15.1.8. darbuotojų atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo planus; 15.1.9. asmenų bylas („gyvenimo knygas“), vaikų bylas, kuriose yra ISGP ir kiti su asmens, vaiko socialine globa susiję dokumentai; 15.1.10. asmenų, globėjų, rūpintojų, kitų šeimos narių ar artimųjų giminaičių, vaiko tėvų (globėjo, rūpintojo) skundų ir prašymų registracijos žurnalą; 15.1.11. neigiamo pobūdžio įvykių ir jų pasekmių asmeniui registracijos žurnalą; 15.1.12. socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatus apibūdinančius dokumentus; 15.1.13. įstaigos savanoriško darbo funkcijų atlikimą reglamentuojančius dokumentus (jei socialinės globos įstaigoje dirba savanoriai); 15.1.14. licenciją teikti socialinę globą (nuo 2015 m.) ir kitas teisės aktų nustatytas licencijas bei leidimus; 15.1.15. licencijas teikti slaugos, reabilitacijos (kineziterapijos, masažo ir pan.) paslaugas (kai dienos socialinės globos įstaiga teikia šias paslaugas); 15.1.16. kitus reikalingus dokumentus. 15.2. Asmeniui, vaikui užtikrinamas tvarkingas su asmeniu susijusios informacijos ir dokumentų kaupimas jo byloje bei joje esančios informacijos konfidencialumas. Socialinės globos įstaigoje dirbantys darbuotojai informacijos konfidencialumo užtikrinimą yra patvirtinę raštiškais pasižadėjimais.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		15.3. Asmenų, vaikų bylos ir kiti su socialinės globos įstaigos veikla susiję dokumentai yra saugomi teisės aktų nustatyta tvarka
16.	Palaikoma ir skatinama personalo nuolatinio tobulėjimo ir paslaugų kokybės siekimo aplinka	16.1. Personalui sudaryta profesinį tobulėjimą motyvuojanti aplinka ir galimybės tobulinti profesinę kvalifikaciją. Socialinės globos įstaigoje yra sudaromi kvalifikacijos tobulinimo planai. 16.2. Personalas nuolat dalyvauja darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programose ir įgyja naujų žinių, reikalingų darbe. Personalui periodiškai suteikiamos žinios saugos ir sveikatos darbe klausimais. Socialinių paslaugų srities darbuotojams, sveikatos priežiūros specialistams, kitiems specialistams sudaryta galimybė tobulinti savo kvalifikaciją pagal teisės aktuose įteisintus kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus. Socialinės globos įstaiga individualios priežiūros personalui užtikrina galimybę dalyvauti įžanginiuose mokymuose. 16.3. Socialinės globos įstaigos administracija sudaro galimybę socialiniams darbuotojams kiekvieną savaitę skirti ne mažiau kaip 2 val. dokumentacijai pildyti. Tai yra pažymėta darbuotojų darbo grafikuose. 16.4. Socialinės globos įstaiga sudaro galimybę darbuotojams įgyti naujų ir gilinti turimas žinias, kaip dirbti su asmeniu, vaiku (tarp jų ir turinčiais sunkią negalią) kriziniais atvejais, kai asmuo, vaikas susiduria su prievarta, dėl sveikatos būklės jam pasireiškia emocijų, agresijos proveržiai ir kita. Skatinamos personalo iniciatyvos tobulinti individualų darbą su asmeniu, komandinį darbą, ieškant efektyvių pagalbos būdų ir formų. 16.5. Asmeniui, vaikui teikiamų paslaugų kokybę garantuoja personalui teikiama reguliari ir kokybiška socialinės globos įstaigos darbuotojų savitarpio ar kitų specialistų iš išorės pagalba. Socialinės globos įstaigoje pagal galimybes yra sudarytos sąlygos vykdyti superviziją. 16.6. Asmeniui, globėjui, rūpintojui, esant poreikiui, šeimos nariams ir artimiesiems giminaičiams, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta socialinės globos kokybė ir socialinės globos normų laikymasis, socialinės globos įstaigai nuolat teisės aktų nustatyta tvarka atliekant savo veiklos ir socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įsivertinimą. Socialinės globos įstaiga turi pasirengusi savo veiklos ir socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įsivertinimo tvarką ar klausimynus. 16.7. Asmuo, globėjas, rūpintojas, šeimos nariai ar artimieji giminaičiai, vaikas, gebantis išreikšti savo nuomonę, vaiko tėvai (globėjas, rūpintojas) turi galimybę susipažinti su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadamis ir rekomendacijomis, kurias teisės aktų nustatyta tvarka pateikia Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas). 16.8. Socialinės globos įstaigoje nagrinėjami socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatai ir vadovaujantis jais nustatomi dienos socialinės globos centro ar kitos dienos socialinę globą namuose teikiančios įstaigos veiklos tobulinimo prioritetai bei sudaromi atitinkamos srities veiklos pagerinimo konkrečių priemonių planai (numatant konkrečius terminus ir vykdytojus)

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
17.	Vyrauja geranoriška ir konstruktyvi reakcija į skundus ir pageidavimus	17.1. Asmeniui, globėjui, rūpintojui, šeimos nariams, artimiesiems giminaičiams, vaikui, gebančiam išreikšti savo nuomonę, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) ir socialinės globos įstaigos personalui sudarytos sąlygos kreiptis į socialinės globos įstaigos administraciją dėl iškilusių problemų ir jie sulaukia supratimo bei palaikančios konstruktyvios reakcijos jas sprendami. 17.2. Asmeniui, globėjui, rūpintojui, esant poreikiui, šeimos nariams ir artimiesiems giminaičiams, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) užtikrinta operatyvi, geranoriška socialinės globos įstaigos darbuotojų reakcija į jų skundus ir suteikiama pagalba, sprendžiant juose keliamus klausimus. Socialinės globos įstaigoje yra fiksuojami asmens, jo globėjo, rūpintojo, kitų šeimos narių ar artimųjų giminaičių, vaiko, gebančio išreikšti savo nuomonę, jo tėvų (globėjo, rūpintojo) pasiūlymai, skundai ir pagal socialinės globos įstaigoje numatytą procedūrą bei teisės aktų nustatytą tvarką laiku jiems pateikti atsakymai. 17.3. Dienos socialinės globos centre sudaromos sąlygos dienos socialinės globos centro tarybos veiklai. Dienos socialinės globos centro taryboje dalyvauja asmenys, jų globėjų, rūpintojų ar prižiūrinių šeimos narių, personalo atstovai, gebantys išreikšti nuomonę vaikai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), esant galimybei, kitų institucijų, nevyriausybinių organizacijų, bendruomenės, kurioje yra dienos socialinės globos centras, atstovai. Dienos socialinės globos centro tarybos nariai, kaip lygiaverčiai partneriai, teikia pasiūlymus dienos socialinės globos centro administracijai dėl dienos socialinės globos centro veiklos ir laiku gauna atsakymus bei informaciją apie šių pasiūlymų įgyvendinimą ar tobulinimą, ir tai yra užfiksuota dienos socialinės globos centro dokumentuose. 17.4. Asmeniui, globėjui, rūpintojui, esant poreikiui, šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, vaikui, jo tėvams (globėjui, rūpintojui) garantuota, kad socialinės globos įstaigos valdymas ir administravimas yra nuolat tobulinamas, reguliariai apsvarstant socialinės globos įstaigai aktualių teisės aktų pasikeitimus, naujus gerosios praktikos pavyzdžius, aptariant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo ir socialinės globos įstaigos įsivertinimo išvadas bei rekomendacijas
18.	Socialinės globos įstaigos veikla grindžiama skaidrumo, atskaitomybės, informuotumo principais	18.1. Socialinės globos įstaiga rengia ir reguliariai atnaušina informacinį biuletinį (internetinį puslapį), kuriame pateikiama informacija apie dienos socialinės globos centrą, teikiamas paslaugas, personalą ir kita ar supažindinama su asmens namuose teikiamomis dienos (trumpalaikės) socialinės globos paslaugomis bei jas teikiančia įstaiga. 18.2. Socialinė globa organizuojama vadovaujantis socialinę globą teikiančios įstaigos metiniu veiklos planu. Rengiant socialinės globos įstaigos metinį planą, dalyvauja savivaldybės socialiniai darbuotojai, bendruomenė, dienos socialinės globos centre įtraukiami ir dienos socialinės globos centro tarybos atstovai. Metiniuose planuose atspindi praėjusiais metais vertinant (įsivertinant) socialinės globos atitiktį nustatytiems trūkumams šalinti suplanuotos priemonės.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		18.3. Siekdama teikti efektyvias ir kokybiškas paslaugas, socialinės globos įstaiga bendradarbiauja su Departamentu bei kitomis kontrolės institucijomis. Socialinės globos įstaigos administracija yra susipažinusi su Departamento pateiktomis išvadomis dėl socialinės globos atitikties socialinės globos normoms ir gali apibūdinti socialinės globos įstaigos stiprybes bei silpnybes. 18.4. Socialinės globos įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka užtikrina ataskaitų ir kitos informacijos pateikimą steigėjo teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai bei kitoms institucijoms. 18.5. Socialinės globos įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka teikia informaciją apie savo veiklą Lietuvos statistikos departamentui. Socialinės globos įstaiga geruosius pavyzdžius viešina įvairiomis formomis (žiniasklaidoje, internetiniame puslapyje ir pan.)

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-566](#), 2012-12-11, Žin., 2012, Nr. 148-7602 (2012-12-18), i. k. 1122230ISAK00A1-566

Nr. [A1-377](#), 2014-07-14, paskelbta TAR 2014-07-14, i. k. 2014-10184

Nr. [A1-431](#), 2015-07-14, paskelbta TAR 2015-07-15, i. k. 2015-11354

SENYVO AMŽIAUS ASMENŲ IR SUAUGUSIŲ ASMENŲ SU NEGALIA ILGALAIKĖS (TRUMPALAIKĖS) SOCIALINĖS GLOBOS NORMOS, TAIKOMOS SOCIALINĖS GLOBOS NAMAMS IR GRUPINIO GYVENIMO NAMAMS

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
I sritis. Paslaugų paskyrimas, planavimas ir asmens apgyvendinimas		
1.	Senyvo amžiaus asmeniui ir suaugusiam asmeniui su negalia (toliau – asmuo) ar jo globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams užtikrinama galimybė susipažinti su socialinės globos įstaigomis	1.1. Asmeniui suteikiama galimybė jam priimtina forma pareikšti savo nuomonę apie socialinės globos namų, grupinio gyvenimo namų (toliau – socialinės globos įstaiga) parinkimą. Prieš pradėdant teikti socialinę globą, asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams sudaromos sąlygos apsilankyti socialinės globos įstaigoje ir susipažinti su socialinės globos įstaigos teikiamomis paslaugomis. 1.2. Asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams yra prieinama informacija apie socialinės globos įstaigos teikiamas paslaugas, personalą ir kita
2.	Užtikrinamas asmens socialinės globos tikslingumas, paremtas išsamiu ir visapusišku asmens poreikių vertinimu	2.1. Asmeniui socialinė globa socialinės globos įstaigoje pradėdama teikti pagal asmens ar jo globėjo, rūpintojo, prašymą ir, kai socialinę globą organizuoja savivaldybė, savivaldybės sprendimą skirti asmeniui ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą socialinės globos įstaigoje, teisės aktų nustatyta tvarka įvertinus asmens socialinės globos poreikį. Jei socialinė globa pradėta teikti ne savivaldybės sprendimu, asmens socialinės globos poreikio vertinimą užtikrina socialinės globos įstaiga. Socialinės globos įstaigoje kaupiamoje informacijoje apie asmenį (toliau – asmens byla) yra tai fiksuojantys įrašai ir dokumentai. 2.2. Senyvo amžiaus asmenų socialinės globos namuose ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa teikiama senatvės pensijos amžių sukausiems asmenims (tarp jų ir senatvės pensijos amžių sukausiems asmenims, turintiems sunkią negalią), kuriems nustatytas visiškas nesavarankiškumas ar dalinis nesavarankiškumas. 2.3. Socialinės globos namuose suaugusiems asmenims su negalia ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa teikiama suaugusiems darbingo amžiaus asmenims su negalia (tarp jų ir suaugusiems asmenims, turintiems sunkią negalią), kuriems nustatytas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas. Socialinės globos namai gali apgyvendinti iš dalies nesavarankiškus suaugusius asmenis su negalia atskiruose butuose ar gyvenamuosiuose namuose, suteikdami šiems asmenims reikalingą pagalbą, ir nuolat ieško tokių galimybių. Apgyvendinimas atskiruose butuose ar gyvenamuosiuose namuose yra prilyginamas apgyvendinimui grupinio gyvenimo namuose. 2.4. Grupinio gyvenimo namuose ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa teikiama senyvo amžiaus asmenims ar suaugusiems asmenims su negalia (tarp jų ir suaugusiems asmenims, turintiems sunkią negalią), kuriems nustatytas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas. 2.5. Specializuotuose socialinės globos ir slaugos namuose ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa teikiama senyvo amžiaus asmenims ar suaugusiems asmenims su negalia, kuriems nustatytas visiškas nesavarankiškumas ar sunki negalia. 2.6. Atsižvelgdami į socialinės globos įstaigoje įvertintų asmens būtinų paslaugų (asmens sveikatos priežiūros organizavimo, laisvalaikio organizavimo, socialinių įgūdžių ugdymo ir kita) poreikius, vertindami asmens individualias savybes bei ypatumus, susijusius su amžiumi, etnine kilmė, kalba, religija, lytimi, rasine priklausomybe, socialinės globos įstaiga įsivertina savo galimybės suteikti asmeniui reikalingas paslaugas. Jei socialinės globos įstaiga neturi galimybių asmeniui suteikti reikalingų paslaugų, apie tai yra informuojamas asmuo, globėjas, rūpintojas, savivaldybė, priėmusi

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		sprendimą skirti asmeniui socialinę globą. 2.7. Socialinės globos įstaigoje, vertinant asmens poreikius, dalyvauja visi reikalingi specialistai, pats asmuo ar, esant poreikiui, asmens globėjas, rūpintojas, kiti šeimos nariai ar artimieji giminaičiai ir visa tai yra užfiksuota asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 2.8. Į socialinės globos įstaigą nepriimami asmenys, kurie apgyvendinimo metu serga ūimomis infekcinėmis ar kitomis pavojingomis užkrečiamomis ligomis. Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo išduotas išrašas iš medicininių dokumentų (F027/a), nuo kurio išdavimo iki asmens apsigyvenimo globos įstaigoje negali būti praėję daugiau kaip 3 mėnesiai, yra saugomas asmens byloje. 2.9. Asmeniui užtikrinama, kad pasikeitus asmens poreikiams, jo sveikatos būklei ar atsiradus kitoms aplinkybėms, asmens socialinės globos poreikis yra vertinamas iš naujo. Nustačius, kad teikiama socialinė globa nebeatitinka asmens poreikių, raštu informuojamas asmuo ar jo globėjas, rūpintojas, kai asmuo apgyvendintas savivaldybės sprendimu, – ir savivaldybė, priėmusi sprendimą asmeniui skirti socialinę globą socialinės globos įstaigoje. Jeigu ir toliau socialinė globa yra tęsiama, yra raštiški asmens ar jo globėjo, rūpintojo ir, jei socialinė globa pradėta teikti pagal savivaldybės sprendimą, – savivaldybės sutikimai tęsti socialinę globą. Visa tai yra užfiksuota asmens byloje pridedamuose dokumentuose
3.	Asmeniui ar jo globėjui, rūpintojui yra garantuojamas sutarties, atitinkančios asmens geriausius teisėtus interesus, pasirašymas	3.1. Kiekvienas asmuo, kuriam teikiama socialinė globa, ar jo globėjas, rūpintojas ir socialinės globos įstaiga yra pasirašę sutartį, kurioje numatytos socialinės globos teikimo sąlygos, teikimo laikas, abiejų šalių teisės, pareigos, atsakomybė ir kitos sąlygos. Sutartis sudaryta praėjus ne daugiau kaip 7 kalendorinėms dienoms nuo asmens apgyvendinimo socialinės globos įstaigoje. Sutarties turinys yra aiškus, suprantamas, nedviprasmiškas. 3.2. Asmuo jam priimtina forma iki sutarties pasirašymo yra supažindintas su socialinės globos įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis gyventojams ar kitais dokumentais, reglamentuojančiais gyvenimą socialinės globos įstaigoje. Žymos apie tai užfiksuotos sutartyje ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 3.3. Asmuo ar jo globėjas, rūpintojas, prieš pasirašydami sutartį, yra informuoti, kad sutartis gali būti nutraukta asmens ar jo globėjo, rūpintojo arba socialinės globos namų iniciatyva. Asmuo ar jo globėjas, rūpintojas žino, kad, prieš nutraukiant sutartį socialinės globos įstaigos iniciatyva, iš anksto bus informuotas asmuo, jo globėjas, rūpintojas ir savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti asmeniui socialinę globą socialinės globos įstaigoje (tais atvejais, kai asmuo socialinės globos įstaigoje apgyvendinamas savivaldybės sprendimu). Sutarties nutraukimas yra užfiksuotas asmens byloje pridedamuose dokumentuose
4.	Asmeniui pagal įvertintus poreikius sudaromas individualus socialinės globos planas (toliau – ISGP)	4.1. Socialinei globai asmeniui teikti sudarytas ISGP, kuriame pateikta detali informacija apie asmens socialinius ryšius, šeimą, informacija iš pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo apie asmens sveikatos būklę ir informacija apie socialinės globos įstaigoje įvertintus asmens poreikius. ISGP numatyta, kokiomis priemonėmis bus siekiama socialinės globos uždavinių įgyvendinimo, detalizuotos paslaugos (socialinės, sveikatos priežiūros, psichologinės ir kt.), kurios asmeniui teikiamos ar organizuojamos, rašomos žymos apie periodiškai vykdomą ISGP peržiūrą (kokie buvo pokyčiai, koks rezultatas pasiektas, kokie numatomi tolesni veiksmai, kad būtų pasiekti užsibrėžti tikslai ir uždaviniai, trumpas ISGP įgyvendinimo proceso aprašymas ir kita). ISGP yra kiekvieno asmens byloje. 4.2. ISGP rengia socialinės globos įstaigos specialistai, esant poreikiui, dalyvauja ir socialiniai darbuotojai, savivaldybės institucijos nustatyta tvarka paskirti vertinti senyvo amžiaus asmenų ar asmenų su negalia (šeimų) socialinių paslaugų poreikį (toliau – savivaldybės socialiniai darbuotojai), kiti reikalingi specialistai. Visa tai yra užfiksuota asmens ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 4.3. ISGP sudarymo laikas priklauso nuo asmens gebėjimų prisitaikyti prie aplinkos, naujų aplinkybių, turimų psichologinių asmens savybių ir kt. Esant poreikiui, atvykusiam į socialinės globos įstaigą asmeniui dėl sudėtingos adaptacijos ne ilgiau kaip vienam pusmečiui gali būti sudaromas preliminarus ISGP, kuris ne vėliau kaip po pusmečio turi būti peržiūrimas. ISGP (įskaitant ir preliminarų) senyvo amžiaus asmeniui sudaromas ne vėliau kaip per 1 mėnesį, asmeniui su negalia (taip pat ir turinčiam sunkią negalią) – ne vėliau kaip per 1,5 mėnesio nuo asmens atvykimo į socialinės globos įstaigą dienos. 4.4. Pagal galimybes yra užtikrintas paties asmens ar jo globėjo, rūpintojo, kitų šeimos narių ar artimųjų giminaičių dalyvavimas sudarant, peržiūrint ir tikslinant ISGP. Į jų nuomonę kiek įmanoma yra atsižvelgta, žymos apie tai užfiksuotos ISGP.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		4.5. Asmeniui su negalia pagal įvertintus poreikius ISGP yra numatytos priemonės, užtikrinančios asmens specialiųjų poreikių tenkinimą
5.	Asmeniui teikiamų paslaugų efektyvumas užtikrinamas periodiškai peržiūrint ir patikslinant ISGP	5.1. Užtikrinta, kad ISGP yra peržiūrimas ir tikslinamas ne rečiau kaip 1 kartą per metus, o atsiradus naujoms, su asmens sveikatos būkle ar naujais asmens poreikiais bei įgūdžiais susijusioms aplinkybėms, iškart po šių aplinkybių atsiradimo. 5.2. Peržiūrėtame ir patikslintame ISGP yra pateikti ir įvertinti socialinės globos teikimo laikotarpiu pasiekti rezultatai, įvertinti asmens paslaugų poreikių pokyčiai bei numatytos naujos priemonės, susijusios su šių poreikių tenkinimu. 5.3. Užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga, planuodama ir teikdama socialinę globą asmeniui, nuolat palaiko ryšį su asmens globėju, rūpintoju, o esant poreikiui, su kitais šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, jiems pageidaujant, pateikia informaciją apie ISGP sudarymo, peržiūrėjimo ir vykdymo eigą, jei tai neprieštarauja asmens interesams
II sritis. Asmens gerovės užtikrinimas teikiant socialinę globą		
6.	Teikiant socialinę globą siekiama užtikrinti asmens geriausią interesą	6.1. Užtikrinta asmens teisė pasirinkti asmens sveikatos priežiūros įstaigą ar gydytoją, vadovaujantis asmens sveikatos priežiūrą reglamentuojančiais teisės aktais. Tai yra užfiksuota ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. Tais atvejais, kai asmuo į socialinės globos įstaigą ilgalaikiai socialinei globai atvyksta iš kitos savivaldybės, siekiant užtikrinti tinkamą sveikatos priežiūros paslaugų organizavimą, socialinės globos įstaiga ir asmuo (jo globėjas, rūpintojas) prieš asmeniui apsigyvenant socialinės globos įstaigoje, susitaria, kad asmuo registruosis (jį registruos globėjas, rūpintojas) asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, kuri pasirinkta arčiausiai socialinės globos įstaigos (asmens gyvenamosios) vietos arba yra patogiausiai pasiekama. 6.2. Asmeniui užtikrintas aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis paslaugų organizavimas laiku, vadovaujantis šių paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais. Žymos apie techninių pagalbos priemonių kiekį ir jų įsigijimo laiką yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 6.3. Socialinės globos namai, grupinio gyvenimo namai asmeniui pagal poreikius organizuoja sveikatos priežiūros paslaugas. Asmeniui su negalia, asmeniui su sunkia negalia, senyvo amžiaus asmeniui, gyvenančiam socialinės globos namuose (kai juose ilgalaikę socialinę globą gauna daugiau kaip 25 asmenys), slaugos paslaugos privalo būti teikiamos pačioje įstaigoje teisės aktų nustatyta tvarka. 6.4. Asmeniui užtikrinta, kad, teikiant socialinę globą ir iškilus problemoms, susijusioms su asmens sveikatos būklės pasikeitimais, saugumu ar kitomis aplinkybėmis, apie tai nedelsiant informuojami asmens globėjas, rūpintojas, esant poreikiui ir galimybėms, – kiti šeimos nariai ar artimieji giminaičiai. 6.5. Medikamentai gaunami, saugomi ir vartojami pagal reikalavimus, kuriuos nustato teisės aktai bei socialinės globos įstaigos darbo tvarkos taisyklės, kiti socialinės globos įstaigos veiklą reglamentuojantys dokumentai. Socialinės globos įstaigos sveikatos priežiūros ar kiti už sveikatos priežiūros organizavimą atsakingi specialistai žino medikamentų užsakymo, priėmimo, saugojimo, vartojimo, nurašymo bei netinkamų vartoti medikamentų sunaikinimo tvarką. Už medikamentų gavimą, saugojimą globos įstaigoje yra paskirtas atsakingas asmuo. 6.6. Užtikrinta asmens apsauga nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, prievartos, įžeidinėjimų dėl savo rasės, religijos, negalios, socialinės padėties, pilietybės, sveikatos būklės, asmeninių savybių ir kita. Siekiant užtikrinti asmens saugumą, visi nelaimingi įvykiai, susiję su asmens sveikatos būklės pasikeitimais ar asmens teisių pažeidimais, yra registruojami, analizuojamos juos sukėlusios priežastys bei priimami sprendimai, kaip jų išvengti ateityje
7.	Mirštančiajam užtikrinama kvalifikuota priežiūra ir dvasinė pagalba	7.1. Asmeniui užtikrinta galimybė išreikšti savo valią dėl jo asmeninių daiktų tvarkymo, laidojimo ir kitų su jo galima mirtimi susijusių dalykų tvarkymo. Asmeniui, išlaikant konfidencialumą, garantuotas bei vidaus veiklos dokumentais reglamentuotas globos įstaigos tarpininkavimas, kad būtų sutvarkyti šie reikalai. 7.2. Mirštančiajam socialinės globos namai garantuoja jo dvasinių, socialinių, psichologinių, fizinių, religinių reikmių tenkinimą, užtikrindami privatumą

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		ir orumą, teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja ar teikia paliatyvią slaugą. 7.3. Socialinės globos įstaiga, asmeniui pageidaujant, organizuoja religinių patarnavimų bei sielovados pagalbos teikimą. 7.4. Užtikrinta, kad mirštančiajam, esant galimybei, pagalba suteikiama gyvenamajame kambaryje, bet kartu nepažeidžiant kitų kartu gyvenančių asmenų privatumo bei orumo. 7.5. Asmuo žino, kad sunkios ligos atveju ar jam mirštant socialinės globos įstaiga nedelsdama informuos apie jo būklę globėją (rūpintoją), šeimos narius, o esant poreikiui ir galimybėms, ir kitus artimuosius giminaičius bei sudarys sąlygas jiems būti prie mirštančiojo (jei asmuo taip pageidauja ar pageidavo). Asmens byloje pridedamuose dokumentuose yra užfiksuoti asmeniui artimų žmonių adresai, telefonai ir kita informacija
III sritis. Įvairiapusių asmens poreikių užtikrinimas, asmens įgalinimas		
8.	Asmeniui sudaroma galimybė gauti socialinę globą, atitinkančią jo poreikius ir savarankiškumo lygį	8.1. Asmens kasdieninis gyvenimas ir veikla organizuojami lanksčiai, siekiant suderinti asmens pageidavimus, pomėgius ir socialinės globos įstaigos galimybes. Socialinės globos įstaigoje dirbantys darbuotojai turi teigiamą požiūrį į asmenų užimtumo, laisvalaikio praleidimo, pomėgių realizavimo ir pan. pasirinkimą. 8.2. Darbingo amžiaus asmeniui, atsižvelgiant į jo savarankiškumo lygį ir galimybes, stiprinama motyvacija ir siūlomos priemonės, įgalinančios asmenį integruotis į visuomenės gyvenimą. 8.3. Asmuo pagal savo gebėjimus ir galimybes yra įtraukiamas į visų sprendimų, susijusių su jo gyvenimu socialinės globos įstaigoje, priėmimą. Asmeniui su negalia (išskyrus slaugomus asmenis) sudaromos sąlygos, įgalinančios asmenį viską, kas įmanoma, atlikti pačiam bei užtikrinti, kad jam būtų prieinamos bendruomenėje teikiamos paslaugos, kuriomis jis pageidauja naudotis. 8.4. Asmens kasdieninė veikla organizuota ir buitines paslaugas teikiamos taip, kad palaikytų, skatintų ir motyvuotų asmenį būti kuo savarankiškesnį – gamintis maistą savo reikmėms, tvarkyti gyvenamąjį kambarį ir kita. Asmeniui užtikrinta pagalba atliekant buitines, savitvarkos, saviraiškos funkcijas ir asmuo aprūpintas priemonėmis, padedančiomis lavinti bei palaikyti asmens dėl sveikatos būklės neturimus ar prarastus įgūdžius. 8.5. Asmuo (globėjas, rūpintojas) ir socialinės globos įstaiga kartu sprendžia klausimus, kaip asmeniui užtikrinti techninės pagalbos, protezinės ir ortopedinės technikos priemonių įsigijimą (akinių, dantų protezų, klausos aparatų ir kita). Tai yra užfiksuota asmens ISGP įrašuose. 8.6. Suaugusiam darbingo amžiaus asmeniui su negalia socialinė globa teikiama padedant ugdyti socialinius įgūdžius ir stiprinant motyvaciją įveikti iškilusias socialines problemas. Organizuojama pagalba, suderinta su švietimo, ugdymo, sveikatos priežiūros, profesinio orientavimo ir profesijos įsigijimo ar persikvalifikavimo priemonėmis, galinčiomis užtikrinti jo integraciją į darbo rinką bei stiprinančiomis asmens pasitikėjimą savimi bei motyvaciją palikti socialinės globos namus ir pradėti savarankišką (iš dalies savarankišką) gyvenimą bendruomenėje, gaunant joje reikiamas bendruomenines paslaugas. Žymos apie taikomas priemones užfiksuotos asmens ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 8.7. Socialinės globos įstaiga asmeniui pagal poreikius užtikrina galimybes skaityti spaudos leidinius, knygas ar kitoku būdu gauti jį dominančią informaciją. 8.8. Asmeniui, kuris dėl sveikatos būklės neturi ar yra praradęs kalbos ar kitus bendravimo gebėjimus, socialinės globos įstaigoje yra taikomos alternatyvios komunikacijos priemonės (gestų kalba, Brailio raštas ir kita). Socialinės globos įstaigoje su senyvo amžiaus asmenimis ar neįgaliais asmenimis dirbantis personalas turi žinių bendravimo su jais klausimais (tarp jų ir alternatyvių komunikacijos priemonių taikymo klausimais) ir nuolat jas tobulina. 8.9. Slaugomam asmeniui turi būti užtikrinta kokybiška nuolatinė priežiūra ir slauga. Socialinės globos įstaiga yra apsirūpinusi ar planuoja apsirūpinti reikalingomis techninės pagalbos priemonėmis, padedančiomis darbuotojams saugiai ir kokybiškai atlikti kasdienes funkcijas (priemonės asmeniui pakelti, perkelti, maudyti, maitinti ar transportuoti socialinės globos namų viduje).

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		8.10. Slaugomas asmuo yra aprūpintas reikalingomis slaugos priemonėmis (sauskelnės, paklodės, čiužiniai pragulų profilaktikai, čiužiniai nuo pragulų ir kt.) ir teisės aktų nustatyta tvarka aprūpinamas reikalingomis asmeniui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis (funkcinės lovos, vežimėliai ir kt.). 8.11. Slaugomam asmeniui užtikrinamos oraus gyvenimo sąlygos pagal individualius poreikius – maitinimosi, kasdieninės higienos pagalba ar kita reikalinga pagalba, sudaromos sąlygos bendrauti su kitais asmenimis. 8.12. Asmeniui, išskyrus slaugomus asmenis, sudarytos sąlygos dalyvauti kuriant higienišką aplinką – jam pačiam tvarkyti ir prižiūrėti savo gyvenamąjį kambarį bei prižiūrėti (stebėti) bendrąsias socialinės globos įstaigos patalpas, jų švarą ir tvarką. 8.13. Iš dalies savarankiškiems asmenims, padedant socialinės globos įstaigos darbuotojams, užtikrinama galimybė naudotis buitinėmis skalbimo mašinomis, sudarytos sąlygos asmeniui pačiam skalbti ir išsidžiovinti savo drabužius
9.	Asmeniui užtikrinama aplinka, pagrįsta abipusiu asmens ir socialinės globos įstaigos darbuotojų pasitikėjimu, pagarba ir meile	9.1. Užtikrinta, kad asmuo išklausomas, vertinama jo nuomonė, gyvenimiška patirtis, siekiama asmens ir personalo tarpusavio supratimo. Asmuo pagal savo gebėjimus ir galimybes turi teisę išsakyti pageidavimus dėl socialinės globos namuose dirbančio personalo atliekamų funkcijų, elgesio ir pan., dėl gyvenamojo kambario kaimyno (-ų) pasirinkimo ir kita. 9.2. Socialinės globos įstaigoje gyvenantis asmuo turi „savą asmenį“ – pasirinktą socialinės globos įstaigos darbuotoją. Asmuo „savam asmeniui“ patiki problemas, juo pasitiki, yra išklausomas. 9.3. Asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka užtikrintas laisvas politinių pažiūrų pasirinkimas, galimybė viešai reikšti savo nuomonę, praktikuoti pageidaujamą religiją, neribojamos galimybės dalyvauti visuomeninėje veikloje. Socialinės globos įstaiga sudaro tam sąlygas ir skiria dėmesį globos įstaigoje gyvenančių asmenų sielovadai. Asmuo turi teisę rinktis dalyvavimą pagalbos sau grupėse ar kitoje grupinėje veikloje socialinės globos įstaigoje ar už jų ribų. 9.4. Esant poreikiui, asmeniui padedama kontroliuoti elgesį stresinėse situacijose, patiriant ar išgyvenant krizes, netektis, tarpininkaujama, kad būtų išspręsti konfliktai ar sumažinti emociniai išgyvenimai, siūlant specialistų pagalbą, pagalbos sau grupes, susitikimus su artimaisiais. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje prideduose dokumentuose. Personalui sudarytos galimybės įgyti naujų ir gilinti turimas žinias, kaip elgtis su senyvo amžiaus ar negalią turinčiu asmeniu nelaimingų įvykių, stresinių situacijų ir pan. atvejais bei po jų. 9.5. Skatinamas ir palaikomas asmens aktyvumas, dalyvavimas, siekiant bendros socialinės globos įstaigos gerovės, užtikrinamas asmens žinojimas, kad jis bus suprastas ir neatstumtas. Sprendimai priimami ir įgyvendinami kartu su gyventojais, pagal galimybes atsižvelgiant į jų norus, įsitikinimus ir gebėjimus
10.	Asmeniui padedama užmegzti ir palaikyti socialinius ryšius su šeimos nariais, artimaisiais giminaičiais, socialinės globos įstaigos gyventojais, bendruomene	10.1. Socialinės globos įstaiga tarpininkauja, kad asmuo palaikytų ar atkurtų nutrūkusius ryšius su šeimos nariais, artimaisiais giminaičiais, draugais, pažįstamais, jei tai neprieštarauja asmens interesams. Esant poreikiui, padeda palaikyti kontaktus su bendruomene, dalyvauti visuomeninėje veikloje ir kita. Socialinės globos įstaigoje apgyvendinus šeimos narius, kiek įmanoma yra skatinamas jų bendravimas ir tarpusavio ryšių stiprinimas. Asmens ISGP yra numatytos konkrečios priemonės, susijusios su asmens socialinių ryšių tinklo sukūrimu, atkūrimu ar palaikymu. Asmuo gali apibūdinti, kokiuose bendruomenės (visuomenės) renginiuose jis dalyvauja. 10.2. Asmuo su visais jo pageidaujamais asmenimis gali pasimatyti pagal socialinės globos įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose socialinės globos įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytą tvarką, išskyrus atvejus, kai tie pasimatymai kelia pavojų jo ar aplinkinių sveikatai ar saugumui. Socialinės globos namuose ši tvarka yra aptarta su globos namų taryba. 10.3. Esant poreikiui, asmeniui yra sudarytos galimybės tiesiogiai bendrauti laiškais, telefonu, internetu. 10.4. Asmuo skatinamas bendrauti su kitais socialinės globos įstaigos gyventojais, gerbiant kito asmens norus, interesus.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		10.5. Asmeniui užtikrinta pagalba bendradarbiaujant su reikalingomis institucijomis, sprendžiant asmens paslaugų organizavimo ir kasdieninio gyvenimo problemas. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose
11.	Asmeniui užtikrinamas maitinimas, atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę ir individualius poreikius	11.1. Asmuo gauna jo fiziologinius poreikius ir sveikatos būklę atitinkantį, reikiamą kiekį energetinių verčių bei kaloringumą turintį maitinimą, įvertinus jo individualius poreikius, būtinumą gauti dietinį maitinimą ir, esant galimybėms, atsižvelgiant į asmens pageidavimus. Socialinės globos namai maitinimą organizuoja pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintus maitinimo organizavimą socialinės globos įstaigose reglamentuojančius teisės aktų reikalavimus. 11.2. Grupinio gyvenimo namuose gyvenančiam asmeniui sudarytos sąlygos pačiam su darbuotojų pagalba gamintis maistą, dalyvauti įsigyjant maisto produktus, kitus jam reikalingus daiktus, sudarytos sąlygos kartu su darbuotojais vykti į parduotuves, tariantis dėl asmeniui reikalingų prekių įsigijimo. 11.3. Socialinės globos namuose asmeniui sudaryta galimybė jam suprantama forma kasdien susipažinti su meniu, iš anksto pateikti pageidavimus dėl maisto produktų ar patiekalų asortimento, į kuriuos, esant galimybei, yra atsižvelgiama. 11.4. Socialinės globos namuose, atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę ir jo savarankiškumą, yra paisoma asmens teisės pasirinkti, kur jam valgyti – savo kambaryje ar bendroje valgykloje. Asmuo valgomajame turi savo nuolatinę vietą. 11.5. Asmeniui sudarytos sąlygos bet kuriuo paros metu, esant poreikiui, išgerti šiltos kavos, arbatos ar vandens. 11.6. Asmeniui pagal jo savarankiškumo lygį, galimybes ir pageidavimus sudarytos sąlygos užsiimti maisto savo poreikiams ruošimu, stalo serviravimu ar panašia veikla. Socialinės globos namuose veikia virtuvėlės. Iš dalies savarankiški asmenys su darbuotojų pagalba jose gaminasi maistą sau bei valgo. 11.7. Asmeniui, kuris pats negali savarankiškai pavalgyti, užtikrinama individuali, diskretiška personalo pagalba valgant. Socialinės globos įstaigoje toks asmuo aprūpintas specialia įranga, padedančia jam pavalgyti. Socialinės globos įstaiga užtikrina, kad kiekvienam maitinimo režimo laiku pagalbos reikalingam asmeniui būtų priskirtas pagalbą valgant teikiantis asmuo
IV sritis. Asmens teisių apsauga		
12.	Užtikrinamos ir ginamos asmens teisės, neatsižvelgiant į asmens veiksnumą ar sveikatos būklę	12.1. Jeigu neveiksnaus (ribotai veiksniaus) asmens globėju, rūpintoju paskirtas fizinis asmuo, socialinės globos įstaiga nuolat palaiko ryšius ir bendradarbiauja su asmens globėju, rūpintoju, o esant poreikiui, praneša atitinkamai institucijai apie netinkamai vykdomas globėjo, rūpintojo funkcijas. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 12.2. Jeigu neveiksnaus (ribotai veiksniaus) asmens globėjas, rūpintojas yra socialinės globos įstaiga, socialinės globos įstaigos administracija užtikrina visapusišką šio asmens interesų atstovavimą, globos, rūpybos funkcijų vykdymą. 12.3. Neveiksnaus ar ribotai veiksniaus asmens adekvati nuomonė ar jo globėjo (rūpintojo) nuomonė, siekiant užtikrinti geriausią asmens interesą, yra išklausoma ir vertinama. 12.4. Pagerėjus asmens socialiniam savarankiškumui, sveikatos būklei ar atsiradus kitoms aplinkybėms, galinčioms daryti įtaką asmens neveiknumui (ribojamam veiknumui), socialinės globos įstaiga tarpininkauja asmeniui ir kreipiasi į atitinkamas institucijas dėl neveiknumo (riboto veiknumo) peržiūrėjimo. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 12.5. Asmeniui jo pageidavimu sudarytos sąlygos be pašalinių asmenų gauti konsultacijas ir kitas paslaugas turtiniais, finansiniais, draudimo, testamentų sudarymo ir kitais klausimais. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. Esant poreikiui, socialinės globos įstaigoje organizuojamos reikiamų specialistų konsultacijos. 12.6. Asmens pinigai ir materialinės vertybės administruojami teisės aktų nustatyta tvarka bei tvarkomi pagal socialinės globos įstaigos patvirtintą

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		gyventojų pinigų ir kitų materialinių vertybių laikymo ir saugojimo tvarkos aprašą, kuris užtikrina asmens interesus saugant, naudojant ir apskaitant asmens pinigus ir materialines vertybes. 12.7. Asmens saugumas jo gyvenamajame kambaryje užtikrintas nepažeidžiant jo privatumo ir orumo. Socialinės globos įstaigos personalas į asmens gyvenamąjį kambarį įeina tik pasibeldęs, asmuo negali būti užrakinamas savo gyvenamajame kambaryje. Asmens gyvenamosiose patalpose nenaudojamos filmavimo kameros ar kiti stebėjimo būdai. Su asmenimis, kuriems dėl sveikatos būklės ir visiško nesavarankiškumo reikia nuolatinės priežiūros, ar jų globėjais, rūpintojais susitarta dėl būdų ir formų, kaip tai bus daroma. Gyvenamuosiuose kambariuose, higienos kambariuose pagal galimybes yra įvesta pagalbos kvietimo sistema. 12.8. Užtikrinta, kad tuo atveju, kai gyvenamajame kambaryje gyvena keli asmenys, derinami kambaryje gyvenančių asmenų interesai, charakteriai, poreikiai, išklausančias asmens pageidavimus dėl kaimynų pasirinkimo ir įvertinant kiekvieno asmens sugebėjimą prisitaikyti prie gyvenamojo kambario kaimyno (-ų). Esant būtinumui, asmuo gali būti perkeltas į kitą kambarį ar apgyvendintas su kitu asmeniu, tačiau tik apie tai iš anksto pranešus asmeniui ir gavus jo ir kito asmens, kartu gyvenančio su juo, sutikimą. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 12.9. Asmuo yra supažindintas su savo teise kreiptis į socialinės globos įstaigos administraciją, personalą ar institucijas už socialinės globos įstaigos ribų dėl įvykusios ar galimos fizinės, psichologinės, materialinės ar finansinės, seksualinės prievartos, diskriminacijos ar kitų asmens teisių pažeidimų. Asmens kreipimosi teisė nėra varžoma ir asmuo su tuo yra supažindintas. 12.10. Asmeniui užtikrinta, kad tais atvejais, kai jo veiksmai kelia pavojų jam pačiam ir kitiems, asmens saugumo interesais naudojamos priemonės nepažeidžia jo teisių ir jo teisėtų interesų. Asmens teisių pasirinkimui ir jų saugumui užtikrinti socialinės globos įstaigoje yra taikomos priemonės, skatinančios gyventojų priklausomybių nuo žalingų įpročių atsisakymą. Taikytinos priemonės yra užfiksuotos socialinės globos įstaigos planuose, o žymos apie konkrečius atvejus – ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 12.11. Socialinės globos įstaigoje neribojama teisė į šeimos sukūrimą pačių asmenų apsisprendimu, sudarant šeimai tinkamas gyvenimo sąlygas. Tais atvejais socialinės globos įstaigoje gali būti apgyvendinami ir šios šeimos vaikai. 12.12. Socialinės globos įstaigoje tarpininkaujama, kad asmuo atliktų pilietines pareigas teisės aktų nustatyta tvarka
13.	Asmeniui užtikrinama, kad jo nuomonė, problemos, nusiskundimai bus išklausyti, išanalizuoti ir į juos bus konstruktyviai reaguojama	13.1. Jokiomis priemonėmis nėra varžoma asmens laisvė išsakyti savo nuomonę, pageidavimus ar kritines pastabas dėl problemų, iškilusių teikiant socialinę globą, į kurias socialinės globos įstaiga operatyviai ir konstruktyviai reaguoja. 13.2. Asmuo yra supažindintas su nusiskundimų, prašymų pateikimo bei jų nagrinėjimo socialinės globos įstaigoje procedūra ir žino, kad, baigus nagrinėti skundą ar prašymą, jam priimtina forma jis bus supažindintas su gautomis išvadomis bei sprendimais. Raštu pateikti skundai ir prašymai bei priimti sprendimai yra registruojami atskirame žurnale. 13.3. Socialinės globos namuose veikia socialinės globos namų taryba, kurios sudėtyje gali būti socialinės globos namuose gyvenantys asmenys, personalo atstovai, asmenų globėjai, rūpintojai, kiti šeimos nariai ar artimieji giminaičiai, kitų institucijų, nevyriausybinių organizacijų, bendruomenės, kurioje yra socialinės globos namai, atstovai ar kt. Socialinės globos namų tarybos sudėtis yra periodiškai peržiūrima ir atnaujinama. Socialinės globos namų tarybos nariai, kaip lygiaverčiai partneriai, teikia pasiūlymus socialinės globos namų administracijai ir laiku gauna atsakymus bei informaciją apie šių pasiūlymų įgyvendinimą ar tobulinimą ir tai yra užfiksuota socialinės globos namų dokumentuose
14.	Asmuo gali būti pašalintas iš socialinės globos įstaigos už socialinės globos įstaigos vidaus tvarkos taisyklių ar teisėtvarkos pažeidimus tik nuodugnai	14.1. Asmuo žino, kad už dažnus grubius, kitų asmenų interesus bei orumą pažeidžiančius veiksmus, prieštaraujančius vidaus tvarkos taisyklėms, teisėtvarkos pažeidimus ar sutarties pažeidimus jis gali būti pašalintas iš socialinės globos namų. Asmuo pasirašytinai yra supažindintas su šia informacija prieš pasirašydamas sutartį su socialinės globos namais. 14.2. Asmeniui užtikrinta, kad, svarstant jo pašalinimo iš socialinės globos įstaigos klausimą, bus pakviestas dalyvauti pats asmuo, globėjas, rūpintojas, su juo dirbę socialinės globos įstaigos darbuotojai, asmens pasirinktas „savas asmuo“, socialinės globos namų tarybos atstovai (kai asmuo

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	išnagrinėjus įvykdytų pažeidimų priežastis ir neradus kitų efektyvių būdų paveikti asmens neigiamą elgesį	pašalinamas iš socialinės globos namų), savivaldybės, kurios sprendimu asmeniui paskirta socialinė globa, socialiniai darbuotojai, jei tai įmanoma, – asmens artimieji ir kt. Detaliai išnagrinėtos asmens netinkamo elgesio ar vidaus tvarkos taisyklių pažeidimų priežastys, žymos apie priemones, taikytas asmens neigiamam elgesiui paveikti, šių priemonių poveikį asmens elgesio pasikeitimams ir pan. atspindi asmens ISGP ar kituose byloje pridedamuose dokumentuose. Pašalinamas asmuo yra supažindintas su visomis svarstymo išvadomis ir išklausti jo pasiaiškinimai. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 14.3. Asmeniui užtikrinta, kad, iki jį pašalinant iš socialinės globos įstaigos, bus sprendžiamas jo socialinės globos tęstinumo ir saugumo klausimas. Socialinės globos įstaiga kreipiasi į savivaldybę, kurios sprendimu asmeniui buvo paskirta socialinė globa, ar į kurią asmuo paties pageidavimu išvyksta, dėl kitų socialinių paslaugų asmeniui skyrimo būtinumo. Prieš pašalinant asmenį iš socialinės globos įstaigos, yra įsitikinta dėl jo saugumo ir galimybių savarankiškai (iš dalies savarankiškai) gyventi bei reikiamų socialinių paslaugų savivaldybėje užtikrinimo. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose
15.	Asmeniui užtikrinama galimybė išvykti laikinai ar visam laikui	15.1. Asmeniui užtikrinta, kad jis gali laikinai savo noru išvykti iš socialinės globos įstaigos svečiuotis pas globėją, rūpintoją, šeimos narius, artimuosius giminaičius ar pažįstamus švenčių dienomis, savaitgaliais ir ilgesniam laikotarpiui – iki 45 kalendorinių dienų per metus (dėl asmeniui svarbių priežasčių asmens (globėjo, rūpintojo, šeimos narių ar artimųjų giminaičių) prašymu gali būti nustatytas ir ilgesnis laikotarpis). Asmeniui yra išlaikoma galimybė grįžti į socialinės globos įstaigą tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir buvo apgyvendintas, remiantis socialinės globos įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose socialinės globos įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyta tvarka. 15.2. Asmens išvykimo gydytis į sveikatos priežiūros įstaigą trukmė nėra ribojama. 15.3. Socialinės globos įstaiga domisi pas globėją, rūpintoją, šeimos narius, artimuosius giminaičius, pažįstamus ar į sveikatos priežiūros įstaigą laikinai išvykusio asmens gyvenimo sąlygomis bei jo priežiūra. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 15.4. Neveiksniam (ribotai veiksniam) asmeniui laikinai išvykstant svečiuotis savo noru, socialinės globos įstaigos administracija su asmeniu, pas kurį neveiksnius (ribotai veiksnus) asmuo išvyksta (išskyrus teismo sprendimu paskirtą globėją, rūpintoją), sudaro sutartį, kurioje pastarasis įsipareigoja tinkamai prižiūrėti neveiksny (ribotai veiksnų) asmenį. Ši sutartis sudaroma socialinės globos įstaigai turint asmens, pas kurį išvyksta neveiksnius (ribotai veiksnus) asmuo, gyvenamosios vietos savivaldybės išvadą dėl neveiksny (ribotai veiksnų) asmenį priimančio asmens (jo šeimos) galimybių tinkamai prižiūrėti neveiksny (ribotai veiksnų) asmenį jo laikino išvykimo laikotarpiu. Neveiksnaus (ribotai veiksnaus asmens) laikinas išvykimas iš socialinės globos įstaigos svečiuotis privalo būti suderintas su asmens globėju (rūpintoju), jei globėjo (rūpintojo) funkcijas vykdo ne socialinės globos įstaiga. Sutartis, išvados, suderinimo su globėju (rūpintoju) žymos yra asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 15.5. Asmuo, globėjas, rūpintojas ar kitas asmuo, pas kurį laikinai išvykstama, yra supažindintas su laikino išvykimo iš socialinės globos įstaigos tvarka. Prieš išvykstant raštu patvirtinama, kad šis asmuo laikysis teisės aktų (tai gali būti įteisinta vidaus tvarkos taisyklėse gyventojams) nustatytą įsipareigojimų socialinės globos įstaigai. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 15.6. Asmuo su negalia, kuris yra veiksnus, savo noru iš socialinės globos įstaigos į bendruomenę išvyksta visam laikui socialinės globos įstaigai įsitikinus, kad šiam asmeniui bus užtikrintos tinkamos gyvenimo sąlygos, paslaugos bendruomenėje ar kad jis galės savarankiškai (iš dalies savarankiškai) gyventi. Iš socialinės globos įstaigos išvykstančio asmens prašymas yra asmens byloje. Siekiant užtikrinti socialinės pagalbos asmeniui su negalia tęstinumą, socialinės globos įstaiga, likus 3 mėn. iki asmens su negalia išvykimo iš socialinės globos įstaigos, kreipiasi į savivaldybę su prašymu inicijuoti asmens su negalia socialinės adaptacijos (reabilitacijos) bendruomenėje plano sudarymą. Socialinės globos įstaiga aktyviai dalyvauja savivaldybei sudarant šį planą. 15.7. Neveiksnius (ribotai veiksnus) asmuo visam laikui gali išvykti tik pas teismo paskirtą globėją, rūpintoją. Socialinės globos įstaiga apie tai informuoja savivaldybę, kurioje globėjas (rūpintojas) gyvena ir savivaldybę, kurios sprendimu asmeniui buvo pradėta teikti socialinė globa
V sritis. Aplinka ir būstas		

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
16.	Asmeniui garantuojama saugi, gerai sutvarkyta ir tinkama socialinės globos teikimo vieta bei aplinka	16.1. Socialinės globos įstaigos vieta yra nesunkiai pasiekiami visuomeniniu transportu. Esant poreikiui, socialinės globos įstaiga užtikrina specialaus transporto paslaugas priemonėms, susijusioms su asmenų socialine integracija į bendruomenę, vykdyti. 16.2. Asmeniui užtikrinta, kad socialinės globos namų teritorijos, bendro naudojimo patalpų, gyvenamųjų patalpų bei kitų patalpų išplanavimas ir įrengimas atitinka socialinės globos namų paskirtį, šio tipo statiniams galiojančias statybos projektavimo, sveikatos apsaugos ministro patvirtintas higienos normas. Grupinio gyvenimo namų teritorija, bendro naudojimo ir gyvenamosios patalpos atitinka sanitarines-higienines, darbų ir priešgaisrinės saugos normas ir reikalavimus bei tenkina asmenų su negalia poreikius. 16.3. Asmeniui užtikrinama kiek įmanoma saugi aplinka. Socialinės globos įstaigos gyvenamosiose ir bendro naudojimo patalpose yra įrengta gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema. 16.4. Socialinės globos namai siekia, kad viename pastate gyventų ne daugiau kaip 150 suaugusių asmenų su negalia ar senyvo amžiaus asmenų, gaunančių ilgalaikę socialinę globą. Socialinės globos namai, kuriuose viename pastate gyvena daugiau kaip 150 asmenų, privalo turėti su savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją suderintus priemonių, kurias įgyvendinus bus pasiektas (ne vėliau kaip iki 2020 metų) minėtas gyventojų skaičius viename pastate, planus. 16.5. Grupinio gyvenimo namuose viename pastate (kotedže ar atskiruose butuose, gyvenamuosiuose namuose) nuo 2015 metų gyvena ne daugiau kaip 10 asmenų. 16.6. Naujai nuo 2013 metų steigiamuose socialinės globos namuose senyvo amžiaus asmenims viename pastate gyvena ne daugiau kaip 40 asmenų, o specializuotuose socialinės globos ir slaugos namuose – ne daugiau kaip 100 senyvo amžiaus asmenų ar asmenų su sunkia negalia. 16.7. Naujai nuo 2015 metų asmenims su negalia (išskyrus asmenis su sunkia negalia) steigiami tik grupinio gyvenimo namai. 16.8. Socialinės globos namai asmenis (išskyrus slaugomus) gali apgyvendinti ne socialinės globos namų teritorijoje – atskiruose butuose, gyvenamuosiuose namuose (ne daugiau kaip 10 asmenų, viename kambaryje ne daugiau kaip 2 asmenys). Tais atvejais, kai asmenų su negalia grupės yra apgyvendinamos atskiruose butuose, gyvenamuosiuose namuose, kurie prilyginami grupinio gyvenimo namams, bendro asmenų su negalia skaičiaus reikalavimas socialinės globos namuose netaikomas. 16.9. Grupinio gyvenimo namai bendradarbiauja su bendruomenėje esančiomis įstaigomis (dienos centrais, bendruomenės centrais, dienos socialinės globos centrais ir kt.) ir sudaro galimybes asmenims naudotis šių įstaigų teikiamomis paslaugomis. 16.10. Asmeniui, turinčiam specialiųjų poreikių, ar darbingo amžiaus asmeniui su negalia užtikrinta pritaikyta aplinka, reikalinga kasdieniniam gyvenimui bei paslaugoms gauti. Asmeniui užtikrintos galimybės lengvai judėti socialinės globos įstaigos teritorijoje ir patalpose, saugiai naudotis poilsio ir rekreacijos zonomis, esančiomis socialinės globos įstaigos teritorijoje. Grupinio gyvenimo namuose asmenys, pagal galimybes, naudojami saugiomis bendruomenės rekreacijos zonomis, sporto aikštelėmis ir pan. 16.11. Asmeniui užtikrinta galimybė greitai (neišeinant iš savo gyvenamojo kambario) išsikviesti personalą, jeigu to reikalauja jo sveikatos būklė

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
17.	Asmuo naudojami kasdieniniam gyvenimui būtinomis patalpomis, kuriose užtikrinamas jo privatumas ir orumas	17.1. Asmuo gyvena socialinės globos namuose, kurių patalpos, t. y. gyvenamųjų kambarių, valgyklos, virtuvės, skirtos individualiam maisto gaminimui, asmens higienos patalpos, laisvalaikio organizavimo, ugdymo, bendro naudojimo patalpos (laiptinės, koridoriai ir pan.) ir kita, pritaikytos gyvenimui ir būtinoms gyventojų poreikiams tenkinti. Socialinės globos namuose virtuvėlės savarankiškam maisto gaminimui turi būti kiekviename pastato aukšte, viena virtuvėlė naudojasi ne daugiau kaip 50 socialinės globos namuose socialinę globą gaunančių asmenų. Pagal socialinės globos namų galimybes ir gyventojų pageidavimus gali būti įrengtos ir kitos patalpos, pvz., maldos kambarys, biblioteka-skaitykla, pirtis, rūkomasis ir kita. 17.2. Socialinės globos namai, teikiantys ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą, turi turėti leidimą-higienos pasą, išduotą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka. 17.3. Asmuo socialinės globos įstaigoje gyvena šiltose, gerai vėdinamose ir tinkamai apšviestose patalpose, atitinkančiose sveikatos apsaugos ministro patvirtintų higienos normų reikalavimus. Gyvenamosiose patalpose papildomai yra įrengtas vietinis dirbtinis apšvietimas. 17.4. Asmeniui jo gyvenamojoje aplinkoje kiek įmanoma yra užtikrinamas privatumas. 17.5. Socialinės globos namuose nuo 2015 metų viename kambaryje gyvena 1–3 senyvo amžiaus asmenys ar asmenys su negalia (ne daugiau kaip 4 slaugomi asmenys). Socialinės globos namuose, pradėtuose statyti ar rekonstruoti po 2013 metų, gyvenamuosiuose kambariuose gyvena 1–2 asmenys (išskyrus atvejus, kai apgyvendinami slaugomi asmenys). 17.6. Asmeniui užtikrinta, kad asmens higienos patalpos – tualetai, prausimosi / maudymosi patalpos – yra lengvai ir greitai pasiekiamos, patogios naudotis, garantuojančios privatumą ir saugumą. Socialinės globos įstaigoje tualetų, dušų, vonių plotai bei jų įrengimas ir aprūpinimas higienos reikmenimis (kiekvienas asmuo turi atskirą kabyklą rankšluosčiui, pastovią vietą pasidėti higienos reikmenims ir pan.) atitinka sveikatos apsaugos ministro patvirtintų higienos normų reikalavimus. Asmeninės higienos patalpos turi vidinius užraktus. Socialinės globos namų planuose numatyta siekiamybė, kad nuo 2030 metų prie kiekvieno gyvenamojo kambario būtų atskiros asmens higienos patalpos. 17.7. Po 2013 metų pradėtuose statyti ar rekonstruoti socialinės globos namuose tualetų ir dušo ar vonios patalpa (-os) įrengta (-os) prie kiekvieno gyvenamojo kambario ar kelių (ne daugiau kaip 3) gyvenamųjų kambarių (išskyrus kambarius, kuriuose apgyvendinami sunkią negalią turintys asmenys). 17.8. Esant asmens pageidavimui arba poreikiui, asmens gyvenamajame kambaryje sudaryta privati erdvė, atskirta širma. Miegamuosiuose kambariuose ant langų yra pakabintos užuolaidos, roletai ir pan. 17.9. Asmeniui užtikrintos saugios ir sveikos gyvenimo sąlygos, socialinės globos įstaigos patalpos yra tvarkingos ir švarios, pagal socialinės globos įstaigoje nustatytą tvarką vykdomas ir kontroliuojamas kasdienis patalpų valymas
18.	Asmens gyvenamoji aplinka yra kiek galima artimesnė namų aplinkai	18.1. Asmens gyvenamasis kambarys sutvarkytas jaukiai, aplinka artima namų aplinkai. Kiekvienas asmuo gyvenamajame kambaryje turi šiuos būtiniausias baldus: lovą, spintelę, kėdę. Spinta, stalas gali būti keliems asmenims. Asmuo yra patenkintas gyvenamųjų patalpų apstatymu, jam sudaryta galimybė turėti kambaryje savo baldų ir kitų asmeninių daiktų, jei tai nesudaro pavojaus jo ar kitų asmenų saugumui. Tai numatyta vidaus tvarkos taisyklėse. 18.2. Asmeniui sudaryta galimybė saugiai laikyti savo asmeninius daiktus, jis gali užsirakinti savo asmenines gyvenamąsias patalpas, spintą ar spintelę, jeigu, įvertinus jo savarankiškumą, tai nesudaro pavojaus jo ar kitų asmenų saugumui. 18.3. Asmeniui jo gyvenamajame kambaryje užtikrintos sąlygos skaityti ar užsiimti kita laisvalaikio veikla, atsižvelgiant į asmens pageidavimus, įrengiant reikiamą apšvietimą. 18.4. Judėjimo negalią turinčiam asmeniui užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga išnaudoja visas galimybes, kad gyvenamajame kambaryje langų aukštis ir lovos vieta sudarytų galimybę stebėti aplinką pro langą sėdint ar gulint

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
VI sritis. Personalas		
19.	Socialinę globą teikiančio personalo struktūra yra suformuota atsižvelgiant į asmenų skaičių, jų specialiuosius poreikius ir turimą negalią	19.1. Personalo ir globojamų asmenų skaičiaus santykis garantuoja tinkamą socialinės globos įstaigos veiklos organizavimą. Socialinės globos įstaigoje yra personalo pareigybių aprašymai, apibūdinantys konkrečias kiekvieno socialinės globos įstaigos darbuotojo funkcijas. 19.2. Asmeniui užtikrinta, kad ISGP bus įgyvendinamas užtikrinant tinkamą personalo, teikiančio paslaugas, skaičių atskiroms paslaugų gavėjų grupėms. Socialinę globą užtikrinančio personalo pareigybių skaičius yra ne mažesnis, nei reglamentuoja Socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvai, tvirtinami socialinės apsaugos ir darbo ministro. 19.3. Užtikrinta, kad socialinės globos įstaigoje asmeniui kokybiška socialinė globa bus teikiama visą parą, numatant teisės aktų reglamentuotą personalo ir socialinę globą gaunančių asmenų santykį dieną ir naktį. 19.4. Socialinės globos namuose yra užfiksuota informacija apie asmenis, kuriems reikalinga slauga visą parą, bei yra sudarytas socialinės globos namuose visą parą dirbančių darbuotojų slankusis darbo grafikas (derinant darbą dienos ir nakties metu)
20.	Socialinės globos įstaigoje dirba kvalifikuota specialistų komanda, turinti tinkamas asmenines savybes dirbti su senyvo amžiaus asmenimis ar suaugusiais asmenimis su negalia	20.1. Socialinės globos įstaigos vadovo tinkamumas eiti pareigas vertinamas teisės aktų nustatyta tvarka, jis turi aukštąjį išsilavinimą (nuo 2015 m.) ir vadybos, psichologijos, gerontologijos, slaugos organizavimo, socialinio darbo žinių. 20.2. Socialinės globos įstaigoje dirba personalas, turintis teisės aktuose nustatytą reikiamą profesinį išsilavinimą, išklausęs mokymus, įgijęs licencijas, atestacijos pažymėjimus. 20.3. Personalas turi konfliktinių situacijų valdymo žinių ir žino, kad įstaigoje asmenų priverstinio izoliavimo procedūros, intensyvaus stebėjimo kambarių įrengimas, gydytojų nepaskirtų medikamentų siūlymas gyventojams ir kt. priverstinės priemonės asmeniui negali būti taikomos. 20.4. Asmeniui užtikrinta, kad personalas savo darbe vadovaujasi žmogiškos etikos normomis ir atitinkamų profesijų etikos kodeksais. 20.5. Personalo ir asmens santykiai grindžiami abipusės pagarbos, tarpusavio supratimo ir susitarimo principais. Asmens ir personalo tarpusavio bendravimas rodo pagarbius ir šiltus santykius. Personalas profesionaliais veiksmais sugeba užtikrinti asmens saugumą bei orumo išsaugojimą tais atvejais, kai asmens veiksmai kelia pavojų jam pačiam ir kitiems, šalia esantiems. 20.6. Asmeniui užtikrinta, kad savanorių teikiamos paslaugos yra kokybiškos. Savanorių veikla yra kolegiskai prižiūrima socialinės globos įstaigos specialistų ir tai yra užfiksuota socialinės globos įstaigos dokumentuose. 20.7. Asmeniui užtikrinta, kad priimdama darbuotojus ar telkdama į pagalbą savanorius, socialinės globos įstaigos administracija įsitikins jų tinkamumu dirbti su senyvo amžiaus asmenimis, suaugusiais asmenimis su negalia (tarp jų ir turinčiais sunkią negalią) (yra įvertintos asmeninės bei moralinės savybės, vertybinės nuostatos, susijusios su požiūriu į senyvo amžiaus ar neįgalų asmenį). 20.8. Socialinės globos įstaigoje yra socialinės globos įstaigos administracijos patvirtintas Savanorių priėmimo į socialinės globos įstaigą tvarkos aprašas bei kiti savanoriško darbo atlikimą reglamentuojantys dokumentai (jei socialinės globos įstaigoje dirba savanoriai). 20.9. Asmens problemoms kompleksiskai spręsti socialinės globos įstaiga užtikrina komandinį personalo darbą ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą. Asmeniui užtikrinta, kad socialinės globos įstaiga bendradarbiauja su asmens sveikatos priežiūros, švietimo, teisėsaugos ir kitomis institucijomis. Socialinės globos įstaigoje dirbantys darbuotojai turi komandinio darbo organizavimo žinių, gali apibūdinti socialinės globos įstaigoje taikomus komandinio darbo principus, taip pat tarpinstitucinio bendradarbiavimo principus, naudojamus priimant sprendimus, susijusius su visapusiškų asmens socialinės globos poreikių tenkinimu. 20.10. Socialinės globos įstaiga garantuoja, kad personalas užtikrins informacijos apie asmenį, jo globėją, rūpintoją, šeimos narius ar artimuosius giminaičius konfidencialumą.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		20.11. Socialinės globos įstaigos administracija užtikrina priemonių, susijusių su saugių ir sveikų darbo sąlygų personalui sudarymu, taikymą ir tai yra užfiksuota socialinės globos įstaigos dokumentuose
VII sritis. Valdymas ir administravimas		
21.	Socialinės globos įstaiga turi visus reikalingus ir teisės aktuose nustatytus dokumentus	21.1. Socialinės globos įstaiga yra įregistruota Juridinių asmenų registre ir turi visus įstaigos steigimą ir veiklą reglamentuojančius dokumentus: 21.1.1. visuomenės sveikatos centro išduotą leidimą-higienos pasą (išskyrus grupinio gyvenimo namus); 21.1.2. socialinės globos įstaigos nuostatus (įstatus); 21.1.3. metinį socialinės globos įstaigos veiklos planą; 21.1.4. teikiamų paslaugų sąrašą, patvirtintą paslaugos kainą (-as); 21.1.5. socialinės globos įstaigos pareigybių sąrašą; 21.1.6. metinę ataskaitą; 21.1.7. vidaus tvarkos taisyklės darbuotojams (apibrėžiančias darbuotojų teises ir pareigas); 21.1.8. vidaus tvarkos taisyklės gyventojams (gyvenimo ir elgesio normos, teisės, pareigos, laikino ar visiško išvykimo tvarka ir pan.); 21.1.9. personalo pareigybių aprašus; 21.1.10. darbuotojų atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo planus; 21.1.11. socialinės globos namų tarybos nuostatus (išskyrus grupinio gyvenimo namus); 21.1.12. gyventojų pinigų ir turto saugaus laikymo tvarkos aprašą; 21.1.13. asmenų bylas (asmens byla gali būti išskirstoma į atskiras bylas (pvz., socialinio darbo, asmens sveikatos priežiūros), tokiu atveju byla turi turėti apyrašą, kuriame nurodoma, kas atsakingas už atskirų bylos dalių tvarkymą); 21.1.14. ISGP ir kitus su asmens socialinės globos skyrimu, teikimu susijusius dokumentus (ar jų kopijas); 21.1.15. skundų ir prašymų registracijos žurnalą; 21.1.16. neigiamo pobūdžio įvykių ir jų pasekmių asmeniui registracijos žurnalą; 21.1.17. socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) išvadas; 21.1.18. socialinės globos įstaigos savanoriško darbo funkcijų atlikimą reglamentuojančius dokumentus (jei socialinės globos įstaigoje dirba savanoriai); 21.1.19. licenciją teikti socialinę globą (nuo 2015 m.) ir kitas teisės aktų nustatytas licencijas bei leidimus; 21.1.20. licencijas teikti slaugos, reabilitacijos paslaugas (kineziterapijos, masažo ir pan.), jei asmenims yra teikiamos šios paslaugos; 21.1.21. kitus reikalingus dokumentus. 21.2. Asmeniui užtikrintas tvarkingas su asmeniu susijusios informacijos ir dokumentų kaupimas jo byloje bei joje esančios informacijos konfidencialumas. Socialinės globos įstaigoje tiesiogiai su senyvo amžiaus asmeniu ar su darbingo amžiaus asmeniu su negalia (tarp jų ir su sunkią negalią turinčiu) dirbantys darbuotojai informacijos konfidencialumo užtikrinimą yra patvirtinę raštiškais pasižadėjimais. 21.3. Asmenų bylos ir kiti su socialinės globos įstaigos veikla susiję dokumentai yra saugomi teisės aktų nustatyta tvarka. Asmeniui iš socialinės globos įstaigos išvykstant į kitą socialinės globos įstaigą, informacija apie asmenį (asmens byla ir kiti su asmeniu susiję dokumentai (kopijos, nuorašai)) yra perduodami tai socialinės globos įstaigai, į kurią asmuo išvyksta
22.	Socialinės globos įstaigoje palaikoma ir skatinama personalo nuolatinio tobulėjimo bei kokybės siekimo aplinka	22.1. Personalui sudaryta profesinį tobulėjimą motyvuojanti aplinka ir galimybės tobulinti profesinę kvalifikaciją. Socialinės globos įstaigoje yra sudaryti kvalifikacijos tobulinimo planai ir grafikai. 22.2. Personalas nuolat tobulina savo kvalifikaciją, dalyvaudamas darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programose, įgyja naujų žinių, reikalingų darbe. Kiekvienas socialinės globos įstaigoje senyvo amžiaus asmeniui ar darbingo amžiaus asmeniui su negalia (tarp jų ir sunkią negalią turinčiam) socialinę globą teikiantis darbuotojas teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo kursuose. Socialinę globą teikiantiems darbuotojams, sveikatos priežiūros specialistams, kitiems specialistams sudaryta galimybė tobulinti savo kvalifikaciją pagal teisės aktuose įteisintus kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus. Socialinės globos įstaiga individualios priežiūros personalui užtikrina galimybę dalyvauti įžanginiuose mokymuose.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		22.3. Personalui periodiškai suteikiamos žinios saugos ir sveikatos darbe klausimais. Socialinės globos įstaiga yra sudariusi sveikas ir saugias darbo sąlygas bei aprūpinusi personalą būtiniausiomis priemonėmis, reikalingomis teikti paslaugas asmenims, turintiems specialiųjų poreikių, ar asmenims su negalia (tarp jų ir turintiems sunkią negalią). 22.4. Skatinamos socialinės globos įstaigoje dirbančių darbuotojų iniciatyvos tobulinti komandinį darbą, ieškant efektyvių pagalbos būdų ir formų asmens problemoms spręsti. 22.5. Asmeniui teikiamų paslaugų kokybę garantuoja personalui teikiama reguliari ir kokybiška socialinės globos namuose dirbančių kolegų, kitų specialistų pagalba. Socialinės globos įstaigoje yra numatyta su asmeniu dirbančių darbuotojų supervizijos vykdymo tvarka, taip pat paskirti asmenys, atsakingi už profesinės pagalbos kolegoms organizavimą. 22.6. Asmeniui užtikrinta socialinės globos kokybė ir socialinės globos normų laikymasis, socialinės globos įstaigai nuolat teisės aktų nustatyta tvarka atliekant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įsivertinimą. Socialinės globos įstaiga turi pasirengusi savo veiklos įsivertinimo taisykles, tvarką, klausimynus. 22.7. Asmuo, jo globėjas, rūpintojas, šeimos nariai ar artimieji giminaičiai turi galimybę susipažinti su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadomis ir rekomendacijomis, kurias pateikia Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas). Socialinės globos įstaigoje yra paskirtas asmuo, atsakingas už suinteresuotų asmenų supažindinimą su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) išvadomis. 22.8. Socialinės globos įstaigoje nagrinėjami socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatai ir remiantis jais nustatomi socialinės globos įstaigos veiklos tobulinimo prioritetai bei sudaromi atitinkamos srities veiklos pagerinimo konkrečių priemonių planai (numatant konkrečius terminus ir vykdytojus). 22.9. Socialinės globos įstaigoje yra reguliariai organizuojami personalo pasitarimai, seminarai ir kiti užsiėmimai, kurie fiksuojami socialinės globos įstaigos veiklos dokumentuose
23.	Vyrauja geranoriška ir konstruktyvi reakcija į skundus ir pageidavimus, asmuo gali pareikšti savo nuomonę dėl socialinės globos įstaigos veiklos	23.1. Asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams ir socialinės globos įstaigos personalui sudarytos sąlygos kreiptis į socialinės globos įstaigos administraciją dėl iškilusių problemų. Socialinės globos įstaigoje yra užfiksuoti asmens ar jo globėjo, rūpintojo, šeimos narių ar artimųjų giminaičių pasiūlymai, skundai, užtikrinama operatyvi socialinės globos įstaigos darbuotojų reakcija į juos ir pagal socialinės globos įstaigoje numatytą procedūrą bei teisės aktų nustatytą tvarką laiku pateikti atsakymai. 23.2. Socialinės globos namuose sudarytos sąlygos veikti socialinės globos namų tarybai, galinčiai teikti pasiūlymus administracijai dėl socialinės globos namų veiklos. Į tarybos pateiktus pagrįstus pasiūlymus socialinės globos namų administracija atsižvelgia organizuodama socialinės globos namų veiklą. 23.3. Asmeniui garantuota, kad socialinės globos įstaigos valdymas ir administravimas yra nuolat tobulinamas, reguliariai apsvarstant socialinės globos įstaigai-aktualių teisės aktų pasikeitimus, naujus gerosios praktikos pavyzdžius
24.	Socialinės globos įstaigos veikla grindžiama skaidrumo, atskaitomybės, informuotumo principais	24.1. Socialinės globos įstaiga rengia ir reguliariai atnaujiną informacinį biuletinį (internetinį puslapį), kuriame pateikiama informacija apie socialinės globos įstaigą, teikiamas paslaugas, personalą ir kita. 24.2. Socialinė globa organizuojama vadovaujantis socialinės globos įstaigos metiniu veiklos planu. Metiniuose planuose numatytos praėjusiais metais vertinant (įsivertinant) socialinės globos atitiktį nustatytiems trūkumams šalinti suplanuotos priemonės. 24.3. Siekdama teikti efektyvias ir kokybiškas paslaugas, socialinės globos įstaiga bendradarbiauja su Departamentu bei kitomis kontrolės institucijomis. Socialinės globos įstaigos personalas yra susipažinęs su Departamento pateiktomis išvadomis dėl socialinės globos atitikties socialinės globos normoms ir gali apibūdinti socialinės globos įstaigos stiprybes bei silpnybes.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		24.4. Socialinės globos įstaiga, gavusi iš Departamento informaciją apie licencijos sustabdymą, panaikinimą ar atsisakymą išduoti licenciją, privalo imtis visų įmanomų priemonių, kad teisės aktų nustatyta tvarka būtų užtikrintas socialinės globos tęstinumas asmeniui kitoje socialinės globos įstaigoje (kartu su savivaldybe, priėmusia sprendimą skirti asmeniui socialinę globą, pasirengia individualų paslaugų tęstinumo asmeniui užtikrinimo planą). 24.5. Socialinės globos įstaigos administracija palaiko nuolatinį ryšį su savivaldybėmis, kurių teritorijoje veikia įstaigos ir kurių sprendimu asmenims buvo pradėta teikti socialinę globą. 24.6. Socialinės globos įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka užtikrina metinių ataskaitų ir kitos informacijos pateikimą steigėjui ir kitoms institucijoms. 24.7. Socialinės globos įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka laiku teikia informaciją apie savo veiklą Lietuvos statistikos departamentui

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-566](#), 2012-12-11, Žin., 2012, Nr. 148-7602 (2012-12-18), i. k. 1122230ISAK00A1-566

Nr. [A1-377](#), 2014-07-14, paskelbta TAR 2014-07-14, i. k. 2014-10184

Nr. [A1-431](#), 2015-07-14, paskelbta TAR 2015-07-15, i. k. 2015-11354

**SOCIALINĖS RIZIKOS ASMENŲ, PRIKLAUSOMŲ NUO PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, TRUMPALAIKĖS
SOCIALINĖS GLOBOS NORMOS, TAIKOMOS LAIKINO GYVENIMO NAMAMS (PSICHOLOGINĖS BEI SOCIALINĖS
REABILITACIJOS ĮSTAIGOMS)**

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
I sritis. Paslaugos paskyrimas, planavimas ir asmens apgyvendinimas		
1.	Socialinės rizikos asmeniui, priklausomam nuo psichoaktyvių medžiagų vartojimo (toliau – asmuo), užtikrinama galimybė susipažinti su psichologinės bei socialinės rehabilitacijos įstaiga (toliau – įstaiga) bei jos vykdoma psichologinės socialinės rehabilitacijos programa	1.1. Asmeniui prieinama informacija apie įstaigą, jos vykdomą psichologinės socialinės rehabilitacijos programą, personalą ir kita. Asmeniui ir visuomenei yra prieinama informacija apie tai, su kokia religine bendruomene ar bendrija yra siejama įstaigos veikla (jei įstaigos veikla veikia religinės bendruomenės ar bendrijos pagrindu). 1.2. Asmeniui pagal pageidavimus ir suderinus su įstaigos administracija, prieš pradedant jam teikti socialinę globą, sudaromos sąlygos apsilankyti įstaigoje ir susipažinti su vykdoma psichologinės socialinės rehabilitacijos programa. 1.3. Asmeniui garantuota, kad su juo visais atvejais bus detalai aptarta psichologinės socialinės rehabilitacijos programos vykdymo eiga bei turinys ir suderinta, koku būdu bus siekiama spręsti jo problemas. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose
2.	Asmeniui užtikrinamas psichologinės socialinės rehabilitacijos programos bei socialinės globos tikslingumas	2.1. Asmeniui psichologinė socialinė rehabilitacija pradedama vykdyti pagal asmens prašymą ir, jei socialinę globą organizuoja savivaldybė, savivaldybės sprendimą skirti asmeniui trumpalaikę socialinę globą įstaigoje, teisės aktų nustatyta tvarka įvertinus asmens socialinės globos poreikį. Jei psichologinė socialinė rehabilitacija vykdoma ne savivaldybės sprendimu, asmens socialinės globos poreikio vertinimą užtikrina sveikatos priežiūros įstaigos ar pačios įstaigos socialiniai darbuotojai kartu su kitais specialistais. Įstaigoje kaupiamoje informacijoje (asmens byloje, asmens „gyvenimo knygoje“ ar kt. (toliau – asmens byla) yra tai fiksuojantys įrašai ar dokumentai. 2.2. Įstaigoje psichologinė socialinė rehabilitacija vykdoma darbingo amžiaus asmenims (prireikus gali būti vykdoma ir pensinio amžiaus asmenims bei nepilnamečiams nuo 16 metų), kuriems diagnozuota priklausomybė nuo psichoaktyvių medžiagų ir kurie yra motyvuoti gauti paslaugas, dalyvaudami įstaigos psichologinės socialinės rehabilitacijos programos priemonėse. 2.3. Asmuo priimtas į įstaigą tik gavus sveikatos priežiūros įstaigos išvadą, kad jis serga priklausomybės liga, taip pat teisės aktų nustatyta tvarka pasirinkto pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		teikiančio gydytojo išduotą medicinos dokumentų išrašą (F027/-a), kuriame nurodyta, kad asmuo neserga ūmia infekcine ar kita pavojinga užkrečiama liga ir asmens sveikatos būklė yra tinkama jam gauti socialinę globą ir vykdyti psichologinės socialinės reabilitacijos programą. Šie dokumentai yra asmens byloje. 2.4. Atsižvelgdama į asmeniui būtinų konkrečių paslaugų poreikį, įstaiga įvertina savo galimybes suteikti asmeniui reikalingas paslaugas bei įstaigos psichologinės socialinės reabilitacijos programos tinkamumą asmeniui. Jei įstaiga neturi galimybių suteikti asmeniui reikalingų paslaugų ar įstaigos vykdoma psichologinės socialinės reabilitacijos programa neatitinka asmens poreikių, apie tai yra informuotas asmuo ar nepilnamečio asmens tėvai (globėjas, rūpintojas) ir savivaldybė, priėmusi sprendimą dėl asmeniui reikalingos trumpalaikės socialinės globos, kai asmuo siunčiamas savivaldybės sprendimu
3.	Asmeniui garantuojamas sutarties, atitinkančios jo geriausius teisėtus interesus, pasirašymas	3.1. Kiekvienas asmuo, kuris dalyvauja psichologinės socialinės reabilitacijos programoje, ar nepilnamečio asmens tėvai (globėjas, rūpintojas) ir įstaiga yra sudarę sutartį, kurioje numatomas psichologinės socialinės reabilitacijos programos vykdymo ir asmeniui reikalingų paslaugų teikimo turinys, abiejų šalių teisės, pareigos, atsakomybė, kitos sąlygos. Sutartis sudaroma asmens apsigyvenimo įstaigoje dieną. 3.2. Asmuo jam priimtina forma iki sutarties pasirašymo turi būti supažindinamas su įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis ir kitais įstaigos veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Žymos apie tai užfiksuotos ir rašytine forma asmens patvirtintos sutartyje ar asmens byloje. 3.3. Asmuo yra informuotas, kad sutartis gali būti nutraukta asmens, nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo) arba įstaigos iniciatyva. Asmuo, nepilnamečio asmens tėvai (globėjas, rūpintojas) žino, kad, prieš nutraukiant sutartį įstaigos iniciatyva, iš anksto bus informuotas pats asmuo, nepilnamečio asmens tėvai (globėjas, rūpintojas) ir savivaldybė, priėmusi sprendimą skirti trumpalaikę socialinę globą įstaigoje (tais atvejais, kai asmuo įstaigoje apgyvendinamas savivaldybės sprendimu)
4.	Asmeniui pagal įvertintus poreikius ir įstaigos vykdomą psichologinės socialinės reabilitacijos programą sudaromas individualus socialinės globos planas (toliau – ISGP), kuris yra periodiškai peržiūrimas ir patikslinamas	4.1. ISGP yra sudarytas remiantis įstaigoje patvirtinta psichologinės socialinės reabilitacijos programa. ISGP numatyta, kaip bus siekiama asmeniui numatytų psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemonių įgyvendinimo, detalizuojamos paslaugos (socialinės, sveikatos priežiūros ir kitos), kurios asmeniui bus teikiamos ar organizuojamos. 4.2. Sudarant ISGP buvo naudotasi informacija apie asmenį, jo šeimą, asmens motyvaciją dalyvauti įstaigos psichologinės socialinės reabilitacijos programoje, informacija iš sveikatos priežiūros specialistų apie asmens sveikatos būklę ir asmeniui diagnozuotą priklausomybę nuo psichoaktyviųjų medžiagų, asmens savanoriškai atlikto narkotikų testo rezultatais ir kt. Sudarant ISGP įvertinti asmens socialinių įgūdžių ugdymo ir kiti poreikiai, atsižvelgiant į asmens motyvaciją, individualias savybes bei ypatumus, susijusius su amžiumi, profesiniu išsilavinimu, lytimi, etnine kilme, kalba, religija, rasine priklausomybe ir kita.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		4.3. Asmens ISGP yra parengtas per 2 savaites nuo psichologinės socialinės reabilitacijos programos įgyvendinimo pradžios. Už ISGP rengimą atsakingi įstaigos specialistai, jei reikia, dalyvauja kitų sričių specialistai iš išorės. Sudarant ISGP, jei yra galimybė, bendradarbiaujama su sveikatos priežiūros įstaigos, kuri teikė asmeniui sveikatos priežiūros paslaugas prieš psichologinės socialinės reabilitacijos programos įgyvendinimo pradžią, specialistais ir naudojama iš jų gauta informacija. Įstaiga užtikrina psichologo arba psichiatro arba psichoterapeuto dalyvavimą, vertinant asmens motyvaciją ir su ja susijusius asmens poreikius. ISGP yra užfiksuota, kas dalyvavo rengiant šį planą. 4.4. Sudarant (taip pat peržiūrint bei tikslinant) ISGP, yra užtikrinamas asmens ar nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo), esant poreikiui, kitų šeimos narių ar artimųjų giminaičių dalyvavimas, jei tai neprieštarauja asmens interesams. Žymos apie tai užfiksuotos ISGP. 4.5. Asmeniui užtikrinta, kad, atsiradus naujoms aplinkybėms, susijusioms su asmens sveikatos būkle ar asmens psichologinės būklės pasikeitimais, iškart po jų atsiradimo, bet ne rečiau kaip kas 3 mėnesiai, ISGP įstaigos iniciatyva yra peržiūrimas bei patikslinamas. 4.6. Peržiūrėtame ir patikslintame ISGP, atsižvelgiant į psichologinės socialinės reabilitacijos programos pirminių etapų priemonių vykdymo rezultatus, numatomas kitų programos etapų priemonių vykdymas, susiejant jas su naujais asmens poreikiais
II sritis. Asmens socialinės integracijos organizavimas		
5.	Vykdoma psichologinės socialinės reabilitacijos programa ir teikiamos paslaugos (bendradarbiaujant su institucijomis, kurios būtinos asmens psichologinei socialinei reabilitacijai) užtikrina ir skatina asmens socialinę integraciją	5.1. Asmeniui socialinė globa teikiama vykdant psichologinės socialinės reabilitacijos programą, kurios priemonės padeda ugdyti socialinius įgūdžius ir stiprinti motyvaciją įveikti iškilusias socialines problemas. Įgyvendindamas asmens ISGP, personalas užtikrina įstaigos bendradarbiavimą su sveikatos priežiūros, švietimo, teisėsaugos ir kitomis institucijomis, kurių paslaugos asmeniui yra reikalingos pagal jo poreikius, taip pat užtikrinamas motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje ugdymas ir stiprinimas. Žymos apie bendradarbiavimą su kitomis asmens poreikiams tenkinti reikalingomis institucijomis yra užfiksuotos ISGP ir kituose įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose. 5.2. Asmeniui teikiama pagalba ir padedama palaikyti ar atkurti socialinius ryšius su jo šeimos nariais ar artimaisiais giminaičiais, jei tai neprieštarauja asmens interesams. Šeimos nariams ir artimiesiems giminaičiams teikiamos konsultavimo paslaugos, informuojant ir suteikiant žinių apie psichologinės socialinės reabilitacijos programos etapus, eigą, priklausomybės atkryčio prevenciją, sveiką gyvenseną, teikiama informacija apie asmeniui taikomų psichologinės socialinės reabilitacijos priemonių rezultatus ar kita su asmeniu susijusi informacija pagal įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytą tvarką. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje. 5.3. Skatinamas asmens savivertės augimas, motyvacija pačiam spręsti savo problemas. Asmeniui padedama

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		ugdyti socialinius įgūdžius: stiprinti savikontrolę, kontroliuoti emocijų, jausmų ir elgesio raišką, suprasti atsakomybę už savo veiksmus. Žymos apie konkrečias asmeniui taikomas priemonės užfiksuotos asmens ISGP ar kituose asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 5.4. Asmeniui, turinčiam specialiųjų poreikių, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrintos būtinos specialiosios pagalbos priemonės. 5.5. Iki psichologinės socialinės reabilitacijos programos įgyvendinimo pabaigos likus 3 mėnesiams, įstaigoje yra įvertinti asmens profesiniai gebėjimai, profesinio orientavimo ir konsultavimo būtinumas, profesinių gebėjimų atkūrimo arba naujų įgijimo būtinumas ir pan. Esant poreikiui, asmuo konsultuojamas profesinio orientavimo, profesijos įsigijimo, persikvalifikavimo, įsidarbinimo ir kitais klausimais, susijusiais su jo integracija į darbo rinką baigus įgyvendinti psichologinės socialinės reabilitacijos programą. Įstaigoje taikomos priemonės yra derinamos su asmens poreikiais ir žymos apie tai užfiksuotos asmens byloje pridedamuose dokumentuose. 5.6. Baigiant vykdyti psichologinės socialinės reabilitacijos programą, su asmeniu aptariamos galimos socialinės rizikos, laiku sutvarkomi asmens išvykimo iš įstaigos dokumentai ir susisiekiama su asmens gyvenamosios vietos savivaldybe, atsakinga už tolimesnę to asmens reintegraciją (tais atvejais, kai psichologinės socialinės reabilitacijos programa vykdoma pagal savivaldybės sprendimą skirti asmeniui trumpalaikę socialinę globą). 5.7. Esant galimybėms, įstaiga užtikrina tolimesnę asmens reintegraciją ir tais atvejais, kai psichologinė socialinė reabilitacija vykdoma asmeniui tik pagal asmens prašymą. Asmeniui užtikrinta, kad, esant reikalui, įstaiga tarpininkauja, kad jam būtų suteikta būtina teisinė pagalba ir kitos socialinės integracijos priemonės, ir bendradarbiauja su institucijomis, galinčiomis užtikrinti pagalbą asmeniui baigus įgyvendinti psichologinės socialinės reabilitacijos programą. Galimos pagalbos būdai bei priemonės ir kt. yra derinami su asmeniu. Žymos apie tai yra užfiksuotos ISGP ar asmens byloje
6.	Asmeniui yra užtikrinamas jo interesus atitinkančių darbinių įgūdžių ugdymas ir laisvalaikio organizavimas	6.1. Įstaiga vykdo darbinį užimtumą ir užtikrina kiekvieno asmens darbinių įgūdžių ugdymą, atsižvelgdama į asmens turimus sugebėjimus, pomėgius ir interesus. Asmuo skatinamas ir motyvuojamas įgyti ir ugdyti maisto gaminimosi, įvairių ūkio ir buities darbų atlikimo įgūdžius ar kitus asmens savarankiškumą stiprinančius įgūdžius bei pats savo poreikiams gamintis maistą. Įstaigoje yra maisto savo reikmėms gaminimo, bendro naudojimo patalpų tvarkymo, kitų buities ar ūkio darbų atlikimo grafikai. Žymos apie asmeniui priskirtas funkcijas ir jų vykdymą užfiksuotos ISGP ar asmens byloje. 6.2. Asmuo yra skatinamas bei motyvuojamas sportuoti ar pagal savo pasirinkimą kitaip aktyviai leisti laisvalaikį, atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę, pomėgius, įvertinus turimus rizikos faktorius ir įstaigos galimybes. Žymos apie tai užfiksuotos ISGP

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
7.	Asmeniui užtikrinamas maitinimo, sveikatos priežiūros ir buitinių paslaugų prieinamumas, nuolat skatinant patį asmenį būti aktyvų rūpinantis savo buitimi ir gerove	7.1. Įstaigose, kuriose asmenys maistą gaminasi patys, yra sudarytos maisto gaminimosi sąlygos. Psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemonės, susijusios su asmens socialinių įgūdžių ugdymu, skatina asmenį savarankiškai atlikti maisto gaminimosi funkcijas ir kitus buitinius darbus. 7.2. Įstaiga užtikrina, kad asmuo gauna jo sveikatos būklę bei jo individualius fiziologinius poreikius atitinkantį, reikiamą kiekį energetinių verčių bei reikiamą kaloringumą turintį maitinimą. 7.3. Asmeniui garantuojamas pirmosios pagalbos suteikimas ir užtikrinamas skubiosios medicininės pagalbos organizavimas. Esant būtinybei, asmeniui laiku užtikrinamos psichiatro ar psichoterapeuto paslaugos. 7.4. Asmeniui užtikrintas sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas sveikatos priežiūros sistemą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo funkcijos yra priskirtos konkrečiam darbuotojui (darbuotojams). Tai nustatyta pareigybių aprašymuose, darbuotojai apie tai yra informuoti. 7.5. Esant būtinumui, įstaiga tarpininkauja asmens šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams, nepilnamečio asmens tėvams (globėjui, rūpintojui), kad asmuo būtų aprūpintas apranga, avalyne ir kitais daiktais. Žymos apie tai yra užfiksuotos asmens byloje. 7.6. Tuo atveju, jei įstaigoje teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos, įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka yra įgijusi licenciją teikti šias paslaugas
III sritis. Asmens teisių užtikrinimas		
8.	Užtikrinamos asmens teisės, nepažeidžiant jo orumo ir privatumo	8.1. Asmeniui užtikrinta, kad jo, kaip asmenybės, teisės įstaigoje nebus pažeistos, ir tai nepriklauso nuo asmens rasės, religijos, lyties, seksualinės orientacijos, tautybės, kalbos, kilmės, pilietybės ir socialinės padėties, amžiaus, įsitikinimų ar pažiūrų, priklausomybės politinėms partijoms ir asociacijoms bei kitų aplinkybių. 8.2. Asmeniui užtikrinta teisė išsakyti nuomonę ir pagrįstus pageidavimus dėl jo gyvenamojo kambario kaimyno (-ų) pasirinkimo, jei įstaigoje vykdoma psichologinės socialinės reabilitacijos programa tokią galimybę numato. 8.3. Asmens saugumas užtikrintas nepažeidžiant jo privatumo bei orumo, jo gyvenamajame kambaryje nenaudojamos stebėjimo kameros ar kitos slaptos stebėjimo priemonės. 8.4. Užtikrinta asmens apsauga nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, įžeidinėjimų ir kita. Siekiant užtikrinti asmens saugumą, visi nelaimingi įvykiai, susiję su asmens sveikatos būklės pablogėjimu, psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemonių nevykdymu ir kt., yra registruojami, analizuojamos juos sukėlusios priežastys ir priimami sprendimai, kaip jų išvengti ateityje. 8.5. Užtikrinta, kad yra gerbiamas asmens individualumas. Asmeniui, atsižvelgiant į jo poreikius, sudaromos sąlygos dvasiniam susikaupimui, meditacijai ir pan. Palaikoma asmens, šeimos narių, artimųjų giminaičių,

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo) iniciatyva, noras aptarti iškilusias problemas kartu su įstaigos darbuotojais, esant poreikiui, – ir kitais specialistais, nuolat užtikrinant asmens, nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo) ar kitų šeimos narių žinojimą, kad jie bus suprasti ir neatstumti. 8.6. Asmenų, kuriems pagal psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemones numatyti pinigų ar asmeninių daiktų savarankiško naudojimo apribojimai, pinigai ir vertingi asmeniniai daiktai yra tvarkomi bei saugomi, vadovaujantis įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyta tvarka. Žymos apie asmeninių daiktų naudojimo apribojimą ir asmens supažindinimą su tuo yra užfiksuotos asmens byloje, nurodant šių apribojimų taikymo motyvus, priežastis, trukmę ir pan. 8.7. Asmens teisė pasimatyti su pageidaujamais asmenimis užtikrinta vadovaujantis įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyta tvarka, jeigu tai neprieštarauja asmens interesams ir įstaigos vykdomai psichologinės socialinės reabilitacijos programai. Tai yra aptarta tarp įstaigos ir asmens, nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo) sudaromoje sutartyje. 8.8. Užtikrinta, kad tais atvejais, kai asmens veiksmai kelia pavojų jam pačiam ir kitiems, jo saugumo interesais naudojamos priemonės nepažeidžia asmens ir kitų asmenų teisių bei jų teisėtų interesų ir vykdomos tik įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytais atvejais. Tai yra aptarta tarp įstaigos ir asmens ar nepilnamečio asmens tėvų (globėjo, rūpintojo) sudaromoje sutartyje. 8.9. Įstaiga garantuoja asmens saugumą, užtikrindama asmeniui buvimo įstaigoje konfidencialumą (išskyrus teisės aktų reglamentuotus informacijos pateikimo atvejus), o jei būtina, ir asmens apsaugojimą nuo galinčių jam daryti žalą asmenų. 8.10. Įstaigoje tarpininkaujama, kad asmuo atliktų pilietines pareigas teisės aktų nustatyta tvarka
<i>IV sritis. Aplinka ir būstas</i>		
9.	Asmeniui garantuojama saugi ir jo poreikiams tenkinti tinkama įstaigos aplinka bei būstas	9.1. Asmeniui užtikrinta, kad įstaigos teritorijos, bendro naudojimo patalpų bei gyvenamųjų patalpų suplanavimas ir įrengimas atitinka įstaigos paskirtį, šio tipo statiniams galiojančias statybos projektavimo normas. Įstaigoje esantys įrenginiai, bendro naudojimo ir gyvenamosios patalpos atitinka teisės aktų nustatytus darbuotojų saugos reikalavimus bei tenkina asmenų poreikius. Asmenų skaičius įstaigoje (ar įstaigos padalinyje) ne didesnis kaip 45 asmenys. Jei reikia, psichologinės socialinės reabilitacijos programos įgyvendinimas įstaigoje (ar įstaigos padalinyje) organizuojamas grupėse. 9.2. Asmeniui užtikrinama saugi aplinka. Įstaigos gyvenamosiose ir bendro naudojimo patalpose yra įrengta gaisro aptikimo ir signalizavimo sistema. 9.3. Žemės sklypas prie įstaigos, esant galimybėms, yra suskirstytas pagal veiklos zonas (sporto, laisvalaikio, ūkinė, užimtumo ir kt.).

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		9.4. Asmeniui užtikrinta tvarkinga, saugi ir apsaugota nuo pašalinių asmenų, galinčių daryti jam žalą, teritorija, tinkama psichologinės socialinės reabilitacijos programai vykdyti. 9.5. Naminių gyvūnų laikymas įstaigos aplinkoje užtikrina saugumą ir nesukelia grėsmės gyvūną laikančio asmens ir kitų asmenų sveikatai. 9.6. Asmens gyvenamojoje patalpoje turi būti baldai (lova, spintelė, kėdė (keliems asmenims – bendra spinta ir stalas) ir minkštas inventoriųs (čiužinys, pagalvė, antklodė, patalynė, lovatiesė, du rankšluosčiai). 9.7. Virtuvėje, kurioje paslaugų gavėjai patys gamina maistą, turi būti viryklė, plautuvė, šaldytuvas, spintelės, sukomplektuoti valgomieji indai ir įrankiai (ne mažiau kaip dvi lėkštės, šaukštas, šakutė, šaukštelis, puodelis kiekvienam asmeniui). 9.8. Įstaigoje įrengtos tvarkingos higienos patalpos, aprūpintos būtinomis higienos priemonėmis. Higienos patalpos (tualetai, prausyklos, dušas ar vonia) atskirai įrengtos vyrams ir moterims. 9.9. Specialiųjų poreikių turinčiam asmeniui yra pritaikyta įstaigos teritorija ir patalpos. 9.10. Priklausomi nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo asmenys, dalyvaujantys psichologinės socialinės reabilitacijos programoje, yra apgyvendinti atskirtame pastate, kuriame nėra teikiamos paslaugos kitiems socialinių grupių asmenims
10.	Asmuo naudojami kasdieniniam gyvenimui būtinomis patalpomis, kuriose užtikrinamas jo privatumas ir orumas	10.1. Įstaigos patalpos įrengtos taip, kad asmeniui užtikrintos sąlygos gyventi, leisti laisvalaikį bei vykdyti psichologinės socialinės reabilitacijos programą. Asmeniui užtikrinta, kad įstaigoje, be gyvenamųjų kambarių, poilsiui bei laisvalaikiui organizuoti skirtų patalpų, yra atskiros patalpos, skirtos grupiniam ir individualiam darbui, savarankiškam maisto gaminimuisi, bei kitos. Patalpos aprūpintos visais reikalingais, tinkamos ir saugios fizinės būklės baldais ir inventoriųmis. 10.2. Asmuo gyvena šiltose, gerai vėdinamose ir tinkamai apšviestose patalpose. 10.3. Asmuo apgyvendintas viename kambaryje su kitu asmeniu (-imis), atsižvelgiant į šių asmenų poreikius, interesus ir jų suderinamumą. 10.4. Esant būtinybei, privatumą garantuojančios patalpos asmeniui sukuriamos jo gyvenamajame kambaryje, sudarant privačią erdvę, atskirtą širma. 10.5. Užtikrinta, kad asmenys naudojami privatumą garantuojančiomis higienos patalpomis (tualetai, prausimosi / maudymosi patalpos yra užrakinami). 10.6. Asmuo, esant poreikiui, aprūpintas būtinosiomis asmeninėmis higienos priemonėmis. 10.7. Asmeniui sudarytos sąlygos (vieta, įranga ir priemonės) dalyvauti kuriant higienišką aplinką – pačiam skalbti savo drabužius, prižiūrėti įstaigos patalpų švarą ir kt., ir jis tam yra motyvuojamas
V sritis. Personalas		
11.	Įstaigos personalo struktūra	11.1. Personalas ir įstaigos gyventojų skaičiaus santykis garantuoja tinkamą įstaigos psichologinės socialinės

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
	yra suformuota atsižvelgiant į asmenų skaičių, jų interesus, socialinę riziką	reabilitacijos programos įgyvendinimą ir tinkamą įstaigos veiklos organizavimą. Įstaigos personalas suformuotas pagal įstaigos valdymo schemą, personalo pareigybių aprašymai apibūdina kiekvieno įstaigos darbuotojo konkrečias funkcijas. 11.2. ISGP yra įgyvendinamas užtikrinant tinkamą personalo skaičių pagal teisės aktų reikalavimus. Socialinę globą teikiančio personalo pareigybių skaičius yra ne mažesnis, nei reglamentuoja socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinti Socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvai socialinės rizikos asmenims psichologinės socialinės reabilitacijos įstaigose. 11.3. Įstaigoje asmeniui kokybiška socialinė globa teikiama visą parą, numatant teisės aktų reglamentuotą personalo ir asmenų, gaunančių socialinę globą ir vykdančių psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemones, santykį dieną ir naktį. Jei darbuotojų darbas derinamas dienos ir nakties metu, įstaigoje yra sudarytas slankusis darbuotojų darbo grafikas
12.	Asmens poreikių tenkinimą užtikrina kvalifikuota specialistų komanda, kurioje dirba tinkamas asmeninės savybės dirbti su suaugusiais socialinės rizikos asmenimis, priklausomais nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, turintis personalas	12.1. Įstaigos vadovo tinkamumas eiti pareigas vertinamas teisės aktų nustatyta tvarka, jis turi aukštąjį išsilavinimą (nuo 2015 m.) bei psichologijos, vadybos, socialinio darbo žinių, reabilitacinio darbo su priklausomybę nuo psichoaktyviųjų medžiagų turinčiais asmenimis organizavimo žinių. 12.2. Įstaigoje dirba personalas, turintis teisės aktų nustatytą reikiamą profesinį išsilavinimą, išklauses mokymus, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs reikalingas licencijas, atestacijos pažymėjimus. 12.3. Asmeniui užtikrinta, kad personalas savo darbe vadovaujasi žmogiškos etikos normomis ir atitinkamų profesijų etikos kodeksais. Asmuo yra patenkintas ir gerai atsiliepią apie darbuotojų žmogiškąsias savybes. Personalo ir asmens santykiai grindžiami abipusės pagarbos, tarpusavio supratimo ir susitarimo principais. Asmens ir personalo kreipiniai atspindi pagarbius tarpusavio santykius. 12.4. Asmeniui užtikrinta, kad savanorių teikiamos paslaugos yra kokybiškos. Savanorių veikla yra kolegiškai prižiūrima įstaigos specialistų ir žymos apie tai yra užfiksuotos įstaigos veiklos dokumentuose. 12.5. Asmeniui užtikrinta, kad, priimdama darbuotojus ir telkdama į pagalbą savanorius, įstaigos administracija išsamiai ir kompleksiškai vertina jų tinkamumą dirbti su socialinės rizikos suaugusiais asmenimis, priklausomais nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo. Įstaigoje yra patvirtinti Naujai priimamų darbuotojų atrankos kriterijai ir tvarkos aprašas. 12.6. Asmens problemoms kompleksiškai spręsti užtikrintas komandinis personalo darbas. Asmuo žino, kad įstaiga bendradarbiauja su savivaldybės socialiniais darbuotojais, sveikatos priežiūros įstaigų, psichikos sveikatos centrų specialistais, mokymo įstaigų, teisėsaugos, įdarbinimo ir kitų institucijų specialistais. Įstaigoje dirbantys darbuotojai įgyja naujų ir gilina turimas komandinio darbo organizavimo žinias ir gali apibūdinti įstaigoje taikomus komandinio darbo, tarpinstitucinio bendradarbiavimo principus, naudojamus priimant sprendimus, susijusius su asmens poreikių tenkinimu.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		12.7. Įstaigoje yra įstaigos administracijos patvirtintas Savanorių priėmimo į socialinės globos įstaigą tvarkos aprašas bei kiti įstaigos administracijos patvirtinti savanoriško darbo funkcijų atlikimą reglamentuojantys dokumentai (jei įstaigoje dirba savanoriai). 12.8. Asmeniui užtikrinta, kad įstaigoje personalui sudaroma profesinį tobulėjimą motyvuojanti aplinka. Personalas nuolat kelia savo kvalifikaciją, įgyja naujų bei gilina turimas žinias, reikalingas darbe. Personalas yra apmokytas krizių intervencijų technikos, susipažinęs su asmenimis, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, išskylančių psichologinių, fizinių, socialinių ir kt. problemų ypatybėmis. 12.9. Įstaigos administracija užtikrina priemonių, susijusių su sveikų ir saugių darbo sąlygų personalui sudarymu, taikymą ir tai yra užfiksuota įstaigos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose
VI sritis. Valdymas ir administravimas		
13.	Įstaiga turi visus reikalingus ir teisės aktuose nustatytus dokumentus	13.1. Įstaiga yra įregistruota Juridinių asmenų registre ir turi visus įstaigos steigimą ir veiklą reglamentuojančius dokumentus: 13.1.1. įstaigos nuostatus (įstatus); 13.1.2. įstaigos psichologinės socialinės reabilitacijos programą, kuri yra suderinta su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu; 13.1.3. teikiamų paslaugų sąrašą, patvirtintą socialinės globos kainą (-as); 13.1.4. mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašą, reglamentuojantį atvejus, kai asmens psichologinė socialinė reabilitacija vykdoma be savivaldybės sprendimo; 13.1.5. įstaigos pareigybių sąrašą; 13.1.6. metinį įstaigos veiklos planą ir metinę įstaigos veiklos ataskaitą; 13.1.7. vidaus tvarkos taisyklės darbuotojams (apibūdinančias darbuotojų teises ir pareigas); 13.1.8. vidaus tvarkos taisyklės gyventojams (gyvenimo ir elgesio normos, teisės, pareigos, išvykimo iš įstaigos tvarka ir pan.); 13.1.9. darbuotojų atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo planus; 13.1.10. naujai priimamų darbuotojų (įskaitant ir savanorių) atrankos kriterijus ir tvarkos aprašą; 13.1.11. asmenų bylas ar kitus asmens bylai analogiškus gyventojų žurnalus (sąsiuvinius) ir pan. (tekste visur vadinama asmens byla), kur yra visi su asmens atvykimu į įstaigą ir su psichologinės socialinės reabilitacijos programos vykdymu susiję dokumentai; 13.1.12. asmenų, nepilnamečių asmenų tėvų (globėjų, rūpintojų) ar kitų šeimos narių, artimųjų giminaičių skundų ir prašymų registracijos žurnalą; 13.1.13. socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatus apibūdinančius dokumentus;

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		13.1.14. įstaigos savanoriško darbo funkcijų atlikimą reglamentuojančius dokumentus (jei socialinės globos įstaigoje dirba savanoriai); 13.1.15. licenciją teikti socialinę globą (nuo 2015 m.) ir kitas teisės aktų nustatytas 13.1.16. kitus reikalingus dokumentus. 13.2. Asmeniui užtikrintas tvarkingas su asmeniu susijusios informacijos ir dokumentų kaupimas jo byloje bei joje esančios informacijos konfidencialumas. Įstaigos darbuotojai informacijos konfidencialumo užtikrinimą yra patvirtinę raštiškais pasižadėjimais. 13.3. Asmens byloje esanti informacija laikoma saugiai, bylos dokumentuose esantys įrašai profesionalūs, diskretiški, nepažeidžia asmens teisių. 13.4. Asmenų bylos ir kiti su įstaigos veikla susiję dokumentai yra saugomi teisės aktų nustatyta tvarka
14.	Įstaigoje palaikoma ir skatinama nuolatinio personalo tobulėjimo bei kokybės siekimo aplinka	14.1. Personalui sudaryta profesinį tobulėjimą motyvuojanti aplinka ir galimybės tobulinti profesinę kvalifikaciją. Įstaigoje yra sudaromi kvalifikacijos tobulinimo planai. 14.2. Personalas nuolat tobulina savo kvalifikaciją, dalyvaudamas darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programose, įgyja naujų bei gilina turimas žinias, reikalingas darbe. Socialinių paslaugų srities darbuotojams, sveikatos priežiūros specialistams, kitiems specialistams sudaryta galimybė tobulinti savo kvalifikaciją pagal teisės aktuose įteisintus kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus. Įstaiga individualios priežiūros personalui užtikrina galimybę dalyvauti įžanginiuose mokymuose. 14.3. Personalui periodiškai suteikiamos žinios saugos ir sveikatos darbe klausimais. Įstaiga yra sudariusi sveikas ir saugias darbo sąlygas bei aprūpinusi personalą būtiniausiomis priemonėmis, reikalingomis paslaugoms asmeniui teikti. 14.4. Įstaiga sudaro galimybę įstaigoje dirbantiems darbuotojams įgyti naujų ir gilinti turimas žinias, kaip dirbti su asmeniu, turinčiu priklausomybę nuo psichoaktyviųjų medžiagų, kartu skatina personalo iniciatyvas tobulinti komandinį darbą, ieškant efektyvių pagalbos būdų ir formų asmens problemoms spręsti. 14.5. Asmeniui teikiamų paslaugų kokybę garantuoja personalui teikiama reguliari ir kokybiška įstaigoje dirbančių kolegų, kitų specialistų pagalba. Įstaigoje yra numatyta reguliarios su asmeniu dirbančių darbuotojų supervizijos vykdymo tvarka, taip pat paskirti asmenys, atsakingi už profesinės pagalbos kolegoms organizavimą. 14.6. Asmeniui užtikrinta socialinės globos ir psichologinės socialinės reabilitacijos programos kokybė bei socialinės globos normų laikymasis, įstaigai nuolat teisės aktų nustatyta tvarka atliekant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms įsivertinimą. Įstaiga yra pasirengusi savo veiklos įsivertinimo taisykles, tvarką, klausimynus. 14.7. Asmuo, nepilnamečio asmens tėvai (globėjas, rūpintojas), šeimos nariai ar artimieji giminaičiai turi

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		galimybę susipažinti su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo išvadomis ir rekomendacijomis, kurias teisės aktų nustatyta tvarka pateikia Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas). Įstaigoje yra paskirtas asmuo, atsakingas už supažindinimą su socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) išvadomis. 14.8. Įstaigoje nagrinėjami socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo (įsivertinimo) rezultatai ir remiantis jais nustatomi įstaigos veiklos tobulinimo prioritetai bei sudaromi atitinkamos srities veiklos pagerinimo konkrečių priemonių planai. 14.9. Įstaigoje sudaryti reguliariai personalui organizuojamų pasitarimų, seminarų ir kitų užsiėmimų planai
15.	Vyrauja geranoriška ir konstruktyvi reakcija į skundus ir pageidavimus, asmuo žino, kad jis turi teisę kreiptis į įstaigos administraciją, personalą, kontrolės ir kitas institucijas, išsakyti savo nuomonę bei pageidavimus dėl vykdomos psichologinės socialinės reabilitacijos programos ir jam teikiamų paslaugų	15.1. Asmeniui, nepilnamečio vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui), kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams nevaržoma laisvė išsakyti savo nuomonę, pageidavimus ar kritines pastabas dėl problemų, iškilusių vykdant psichologinės socialinės reabilitacijos programos priemones ir kartu teikiant socialinę globą. Įstaigoje yra užfiksuoti asmens, nepilnamečio vaiko tėvų (globėjo rūpintojo), šeimos narių ar artimųjų giminaičių pasiūlymai, skundai ir pagal įstaigoje numatytą procedūrą bei teisės aktų nustatytą tvarką laiku jiems pateikti atsakymai. Asmeniui užtikrinta įstaigos personalo operatyvi, geranoriška reakcija į jo skundus bei pageidavimus. 15.2. Asmeniui, nepilnamečio vaiko tėvams (globėjui, rūpintojui), įstaigos darbuotojams sudarytos sąlygos kreiptis į įstaigos administraciją dėl iškilusių problemų, jie sulaukia supratimo bei palaikančios konstruktyvios reakcijos jas sprendami. Į pastabas ir pageidavimus įstaigos administracija operatyviai ir konstruktyviai reaguoja, siekdama išspręsti problemą pačioje įstaigoje. 15.3. Įstaigoje, jei tai numato įstaigos nuostatai (įstatai), sudarytos sąlygos veikti įstaigos tarybai, galinčiai teikti pasiūlymus administracijai dėl įstaigos veiklos. Įstaigos tarybos nariai, kaip lygiaverčiai partneriai, teikia pasiūlymus įstaigos administracijai ir laiku gauna atsakymus bei informaciją apie šių pasiūlymų įgyvendinimą ir tai yra užfiksuota įstaigos veiklos dokumentuose. 15.4. Asmeniui garantuota, kad įstaigos valdymas ir administravimas yra nuolat tobulinamas, reguliariai apsvarstant įstaigai aktualių teisės aktų pakeitimus, naujus gerosios praktikos pavyzdžius, aptariant socialinės globos atitikties socialinės globos normoms vertinimo ir įstaigos įsivertinimo išvadas ir rekomendacijas
16.	Įstaigos veikla grindžiama skaidrumo, atskaitomybės, informuotumo principais	16.1. Įstaiga rengia ir reguliariai atnaušina informacinį biuletenį (interneto puslapį), kuriame pateikiama informacija apie įstaigą, jos vykdomą psichologinės socialinės reabilitacijos programą, paslaugų teikimo sąlygas, personalą ir kita. 16.2. Įstaigos veikla organizuojama vadovaujantis įstaigos administracijos patvirtinta ir su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu suderinta psichologinės socialinės reabilitacijos programa.

Eil. Nr.	Socialinės globos norma	Socialinės globos normos turinys ir charakteristika
		16.3. Siekdama teikti efektyvias ir kokybiškas paslaugas, įstaiga bendradarbiauja su Departamentu bei kitomis kontrolės institucijomis. Įstaigos personalas yra susipažinęs su Departamento pateiktomis išvadomis dėl socialinės globos atitikties socialinės globos normoms ir gali apibūdinti įstaigos stiprybes bei silpnybes. 16.4. Įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka užtikrina ataskaitų ir kitos informacijos pateikimą steigėjui bei kitoms institucijoms. 16.5. Įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka laiku teikia informaciją apie savo veiklą Lietuvos statistikos departamentui, gerieji pavyzdžiai viešinami įvairiomis formomis (žiniasklaidoje ir pan.)

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-566](#), 2012-12-11, Žin., 2012, Nr. 148-7602 (2012-12-18), i. k. 1122230ISAK00A1-566

Nr. [A1-431](#), 2015-07-14, paskelbta TAR 2015-07-15, i. k. 2015-11354

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-566](#), 2012-12-11, Žin., 2012, Nr. 148-7602 (2012-12-18), i. k. 1122230ISAK00A1-566

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. A1-46 "Dėl Socialinės globos normų aprašo patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-377](#), 2014-07-14, paskelbta TAR 2014-07-14, i. k. 2014-10184

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. A1-46 „Dėl Socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-431](#), 2015-07-14, paskelbta TAR 2015-07-15, i. k. 2015-11354

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. A1-46 „Dėl Socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo